

S PROSLAVE XII. SNOUB 8. SEPTEMBRA V NOVEM MESTU

Samoupravljanje bomo branili tudi z orožjem!

Ob 25-letnici ustanovitve XII. SNOUB je na Prešernovem trgu govoril podpredsednik IS Slovenije in ljudski poslanec dr. France Hočevar — Na razviti prapor XII. brigade pripeta trakova domicilnih občin — Pozdravna brzojavka s proslave za predsednika republike Tita

Osrednja proslava ob 25-letnici ustanovitve XII. slovenske narodnoosvobodilne udarne brigade je bila v nedeljo, 8. septembra, v Novem mestu. O XII. brigadi in dogodkih na Čehoslovaškem je govoril podpredsednik izvršnega sveta Slovenije in ljudski poslanec dr. France Hočevar, ki je tudi razvil prapor XII. SNOUB in izročil odlikovanji, s katerima je brigado ob 25-letnici njene ustanovitve odlikoval predsednik republike tovariš Tito. Predsednik občinskih skupščin Novo mesto in Sevnica, Franci Kuhar in Franc Molan, pa sta na prapor XII. brigade pripela trakove domicilnih občin.

Za jubilej XII. SNOUB se je Novo mesto odelo s transparenti, zastavami in oveljejem, zjutraj so se Novomeščani prebudili ob budnici, kasneje pa so se zbrali na Glavnem trgu, kjer je imela godba promenačni koncert.

Na novo asfaltiranom Prešernovem trgu, kjer je bila osrednja prostava, so se začeli že pred 10. uro zbirati

borci dvanaajste, pripadniki JLA, predstavniki družbenopolitičnega življenja, taborniki in številno prebivalstvo Novoga mesta in drugih krajev. Med gosti sta bila razen podpredsednika IS Slovenije dr. Franceta Hočevarja tudi predsednik republiške konference Socialistične zveze Janez Vipotnik in član CK ZKJ Bogdan Osolnik, s katerim je prispel na proslavo tudi Jehija Abu — Bakr, direktor arabske lige za informacije iz ZAR.

Pred začetkom proslave ob 10. uri je Novo mesto nekaj (Nadaljevanje na 9. str.)

V petek, 30. avgusta, je predsednik republike Josip Broz Tito sprejel na Brionih 6-člansko delegacijo črnomalske in metliške občine. Od leve proti desni: tovariš Tito, Peter Vujčić, Anton Dvojmož, Dako Damjanović, Jože Vajs, Franc Vrviščar in Lojze Šterk. Več berite o obisku na 8. strani! (Foto: TANJUG)

Medobčinsko posvetovanje o položaju kmetijstva

V četrtek, 5. septembra je bilo v Crnomlju posvetovanje o sedanjih težavnih razmerah dolonjskega kmetijstva, ki je usmerjeno predvsem v živinorejo in pridelovanje krompirja. Sestanaka, ki ga je sklical sindikat, so se udeležili predstavniki družbenopolitičnih organizacij, občinskih skupščin in direktorji ter predstavniki DS in UO iz več kmetijskih delovnih organizacij iz šestih dolonjskih občin. Znova so predlagali nekatere ukrepe, ki jih je nujno potrebno sprejeti, saj se sedanji, že tako slab položaj kmetijstva še slabša. Več o tem lahko preberete v prispevku našega sodelavca na 6. strani in v sestavkih na 11. strani današnje številke.

Na sestanku v Crnomlju je bil imenovan tudi iniciativni odbor, ki bo pripravil občni zbor novo ustanovljenega medobčinskega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije. — Posveta so se udeležili predstavniki KZ in ObS iz Metlike, Kočevja, Ribnice, Trebnjega, Novoga mesta in Crnomlja.

RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA TERJA SPREMEMBE

Pred spremembami naše ustave

9. septembra je bilo sklicano v Novem mestu posvetovanje za 9 občin našega področja. Podpredsednik skupščine SRS in zvezni ljudski poslanec dr. Jože Brišelj je govoril o predvidenih spremembah zvezne in republiške ustave, udeleženci pa so v razgovoru posredovali nekaj stališč in ugotovitev iz javne razprave, ki se je pri nas že začela, končana pa bo 25. septembra.

Dr. Jože Brišelj je poudaril, da so spremembe ustave, ki so v razpravi, posledica velikega razvoja našega samoupravljanja po letu 1963. Čas je že prešel nekatera ustavna določila, zato smo jih dolžni prilagoditi novim pogojem.

Ko smo leta 1963 sprejeli sedanjo ustavo, smo še vedno precej globoko tičali v sponah starega, administrativno, centralistično državniškega načina vodenja. Razen tega smo z ustavo le-

ta 1963 postavili temelje samoupravljanja v družbenem življenju, saj je prej DS obstajal samo v gospodarstvu. Delavsko samoupravljanje se je dosegel že tako razvilo, da smo dolžni omogočiti delovnim ljudem samostojno urejanje nekaterih vprašanj samoupravljanja s statuti.

Družbenoekonomska reforma je v letu 1965 in pozneje našla mnogo stvari, ki so nam bile prej neznanne in so povzročile mnoge premike v odnosih. Zato gadej je raz-

voj reforme v nekaterih pogledih že oviran z ustavo ali pa celo v konfliktu z njo. To velja zlasti za določila o prostoru in vilogi občine in za 151. člen ustave, ki daje pristojnost za določanje določkov.

Dr. Brišelj je v uvodnem pregledu poudaril med drugim tudi velik mednarodni pomen sprememb ustave, o katerih pravkar razpravljamo. V času, ko se v svetu bje ideološki boj med človečnim, demokratičnim in samoupravnim socializmom, kosrčnega uresničitjemo in zagovarjamo mi, in med državnim, birokratskim in centralističnim socializmom, kakršnega uveljavljajo na Vzhodu, so uspehi naše demokratične prakse tisto, kar spremlja in ocenjuje svet.

TEKMOVALCI SO POSEDLI PO BREGU IN NISO HOTELI NASTOPITI toliko časa, dokler ni vodstvo tekmovanja odstranilo z dirke Regvarta. »Strajk športnikov« je menda do zdaj edinstven primer na Dolenjskem. Kako je bilo na nedeljskih speedway dirkah v Krškem, berite na 15. strani! (Foto: F. Pungercič)

Posebni vlak za Novo Gorico

15. septembra bo vozil v Novo Gorico poseben vlak. Vlak bo odpeljal iz Metlike ob 3.20, iz Gradca ob 3.31, iz Crnomlja ob 3.41, iz Otovca ob 3.47, Semca ob 4.02, Uršnih sel 4.17, iz Novoga mesta ob 4.47, iz Mirne peči ob 5.03, s Ponikev ob 5.13, iz Trebnjega ob 5.22, Velike Loke ob 5.30, iz Sentilovrenca ob 5.35, Gabra 5.40 in iz Radohove vasi ob 5.45. V Ljubljano bo vlak pripeljal ob 6.40 in bo ob 6.57 nadaljeval pot proti Novi Gorici, kamor bo pripeljal približno ob 10. uri. Vsi tisti, ki se bodo odpravili na veliko slavo v Novo Gorico s tem vlakom, se bodo z njim lahko tudi vračali.

Iz Nove Gorice bo vlak odpeljal ob 16. uri in bo pripeljal v Novo mesto okrog 22.40, v Metliko pa kmalu po polnoči.

Tudi iz Spodnjega Posavja bo vozil 15. septembra v Novo Gorico poseben vlak. Iz Brežic bo odpeljal ob 4.43, iz Krškega ob 4.51, iz Brestanice ob 5.00, iz Sovnice ob 5.15 in iz Radeč ob 5.30. Tudi ta vlak bo pripeljal v Novo Gorico ob 10.00 uri. — Iz Nove Gorice bo vlak odpeljal ob 18.24 in bo pripeljal v Krško okrog polnoči.

Poseben vlak iz Kočevja za Novo Gorico

Na proslavo v Novo Gorico bo odpeljal iz Kočevja poseben vlak. Iz Kočevja bo odhod ob 3.31, v Gorico pa bo prispel ob 9.18. Povratek bo ob 17.25 in vrnitev v Kočevje ob 23.46. Cena vozovnice bo 21 din. Predvidoma se bo udeležilo proslave v Novi Gorici okoli 400 prebivalcev kočevske občine.

Polharska noč na Grmadi

Turistično društvo Grmada priredi v soboto, 21. septembra, v gozdovih Grmade polharsko noč z vsemi tradicionalnimi obredi. Dom na Grmadi bo takrat pripravljen in posevečen polharjem in njih navaadam. Polharska noč na Grmadi postaja že tradicionalna. V. R.

MIRENSKA »DANA« je na vinskem sejmu 1968 spet presenetila kupce in pivce: 2 zlati in 7 srebrnih medalj, to je njen letošnji izkupiček! Njena najnovejša rastlinska specialiteta je novi pelinkovec »KRALJ SAMO«, ki prihaja na trg brez škodljivih strupov, ki jih naravni pelin sicer vsebuje. Več o tem berite na 11. strani današnje številke! (Foto: J. Primo)

Medveda ulovila lovca

Krepko sta ga zdelala in mu slekla bundo — Med bojem z medvedoma je lovec Stražišar ves čas slišal, kako doma igra televizor

Ko je bil kočevski lovec Bogomir Stražišar 2. septembra zvečer na obhodu svojega lovišča na se nočeli Muraki, je nenadoma zagledal pred seboj dva medveda. Zavpil je, da bi ju prestrašil, vendar medveda nista zbežala, ampak sta navallala nanj. Lovcu je uspelo dvakrat ustreliti, potem pa sta ga medveda podrla, ga našla s hrbetom, trvali z njega oblečla in mu celo slekla bundo. Ena mrežna je kmalu odnehala in bolj uspeo dvakrat ustreliti, potem pa

je druga lovec vse huje zdelovala. V zadnjem hipu se je lovec spomnil in bojeviti zverini porinil desno roko do kolenca, v frelo. Kraj kočevskih gozdov je lovec nato uputil in se zakadil v njegovo bundo. Te sekunde je Stražišar izkoristil in jo uvril proti 500 m oddaljenemu domu, od koder je ves čas boja s sverino slišal glasno igranje televizorja.

Stražišarja so odpeljali v ljubljansko bolnišnico. J. P.

OD 12. DO 22. SEPT.
Prevladovalo, bo oblačno in hladno vreme s pogostnimi, večidel manjšimi padavinami. Močnejši dež med 19. in 21. septembrom.
Dr. V. M.

tedenski mozaik

Kako si okupatorji v ČSSR zamišljajo normalizacijo, je lepo razvidno iz naslednjega primera. Sovjetsko vojaško poveljstvo v mestecu Rožnava na Slovaškem je očitalo krajevni partiskemu vodstvu, ker so po šolah ob začetku prve ure pouka peli samo češkoslovaško in ne tudi sovjetske himne... Češkoslovaški tisk duhovito igra cenzuro, ki so jo vpejali okupatorji. Bratislavski »Pravda« je 3. septembra na primer objavila na vrhu prve strani tale citat iz zbranih spisov Marxa in Engelsa (zbrani spisi, ruska izdaja 1947, stran 358-357): »Zmagoviti proletariati ne more s silo osrečiti nubenega tujege naroda, če noče spodkopati lastne zmage.« Marxa je nekoliko težko cenzurirati, čeprav se danes pove marsikatero grenko resnico. Kaj je najbolj trnovno mednarodno vprašanje v tem trenutku? Odgovor: Možnost miroljube nekoeksistence med varšavsko peterico in drugimi socialističnimi državami... Londonski dopisnik »Pravde« Oleg Orestov je poročal, da je bilo v začetku »bratske pomoči« v ČSSR tri tisoč britanskih turistov. Velik del teh turistov se je ukvarjal z drugimi rečmi, kakor so počitnice. Ko so ga pobarali, kaj je s tem mislil, je naštel tri imena in pripomnil, da so mu v redakciji morda tudi kaj »skrajšali«... Iskaneje kontrarevolucije se mralčno nadaljuje. Naletelje pri tem je to, da še ni nihče izmed varšavske peterice povedal, po kakšnih znamenjih je mogoče prepoznati kontrarevolucionarja. Se najbolj se je približal definiciji vzhodno-nemški tisk, ki je pisal, da bo treba pravzaprav spremeniti miselnost Čehov in Slovačev. Po tej definiciji je torej kontrarevolucionarjev več kakor 40.000, kakor je zapisala »Pravda«, ki je tudi zahtevala njihovo likvidacijo... Kaj je Madžarom najbolj všeč pri »socializmu«? — je vprašal češki duhovitež in sam odgovoril na vprašanje: »To, da so ga tudi Čehi zdaj deležni... In še ta domišljica iz Poljske: »Kaj je petdeset metrov dolgo in je krompir?« Odgovor: »Rep ljudi, ki čakajo na meso.«

Pomoč kmetijstvu

Ukrepi zvezne gospodarske zbornice: predvsem predlog za zaščitne cene za žito in živino — Nadaljnje padanje cen pšenice, koruze in nekaterih drugih pomembnih kmetijskih pridelkov je treba na vsak način preprečiti

Kmetijstvo, ki je doslej na svojih plečih nosilo levji delež reforme, kaže resna znamenja utrujenosti. Krivulja na njegovem proizvodnem grafikonu tu di letos nadaljuje pot nizdol. Ocenjeno je, da bo letošnja celotna kmetijska proizvodnja za sedem odstotkov manjša od lanske.

Strokovnjaki, ki pripravljajo ukrepe za osvežitve kmetijstva, sodijo, da je vir sodanji težav neustrezna politika, ki jo že dolgo vodimo do te panoge našega gospodarstva. Vprašanja prodaje na domačem in tujem trgu niso odločno reševana, investicije se se kar očitno zmanjševale iz leta v leto za 10 odstotkov, padec cen, obenem s podražitvijo reprodukcijskega materiala, pa je resno izpodkopal pogoje proizvodnje, kot jih je določila gospodarska reforma.

Ukrepi zvezne gospodarske zbornice imajo namen, da odpravijo žarišča, ki so v minulih treh letih precej izmogle moč našemu kmetijstvu. Da bi se preprečilo nadaljnje znižanje cen pšenice, koruze in še nekaterim važnim pridelkom te panoge, predlaga zvezna gospodarska zbornica uvajanje zaščitnih cen za žito, kot za živino. Hkrati se zahtevajo ukrepi, ki naj bi ustavili novo povečanje cen reprodukcijskega materiala.

Zaščitne cene za žitarice

Manjša vlaganja v kmetijstvo so se začela pred nekaj leti, ko so bili ukinjeni družbeni investicijski skladi. Prav nekako takrat se je začela večati tudi ppevadolženost organizacij te panoge in manjšati akumulacija, tako da so investicije čedalje bolj zaostajale ne samo za planiranimi vlaganji, ampak tudi za vlaganji v druge gospodarske panoge. Najboljše rešitev teh težav vidijo strokovnjaki v tem, da se prepustijo anuitete iz prejšnjih vlaganj kmetijskim proizvajalcem, toda pod pogojem, da se te anuitete porabijo strogo namensko — za nova vlaganja. Isti namen ima predlog, da se podjetja v kmetijski panogi osvobodijo nadaljnega plačevanja obresti na poslovni sklad, da se jim zmanjšajo obresti za kredite, in da se znova preučijo nekatere dosedanje obveznosti, kot so prispevki za vodo in podobno. Tako bi se, kot menijo strokovnjaki,

Predsednik vlade ČSSR O. Černik in predsednik ministrskega sveta ZSSR A. N. Kosigin sta v torek podpisala v Kremlju v Moskvi sporazum med Sovjetsko zvezo in Čehoslovaško o dobavi zemeljskega plina iz SZ v ČSSR. Telefoto: TASS

TELEGRAMI

MOSKVA — V Kremlju so se začela pogajanja med sovjetskimi premiernim Kosiginom in premiernim ČSSR Černikom. Po drugih sodelavcih sodeč so v ospredju gospodarska vprašanja.

PRAGA — Minister za zunanjo trgovino ČSSR Vašek je izjavil, da je škoda v prometu in proizvodnji, ki so jo povzročili nedavni dogodki, tolikšna, da je ne bo mogoče nadoknaditi.

HONGKONG — Predsednik se. vernovietnamske vlade Pam Van Dong je izjavil, da se morajo ZDA spogovarjati z naroduosvobodilno fronto Južnega Vietnam o vseh vprašanjih in da morajo brespojno ustaviti bombardiranje in sleherni vojaško akcijo proti Severu, preden se bo Hanoi začel pogovarjati o nadaljnjih zadevah v Parizu.

KAIRO — V zadnjih dneh je prišlo med Izraelom in Arabi na Srednjem vzhodu do novih hudih incidentov. Posebno napet je položaj na izraelsko-jordanški meji in ob Sueskem prekopu, kjer redno prihaja do topniških dvobojev. Ne vključujejo novih, še hujskih spopadov.

BUKARESTA — Britanski zunanji minister Michael Stewart je po številnih razgovorih z najvišjimi in romunskimi voditelji končal obisk v Romuniji. Zaradi udeležbe Bolgarje in Madžarske pri okupaciji ČSSR je odpovedal obisk v tih dneh državnih.

WASHINGTON — Ameriški zunanji minister Dean Rusk je dejal, da so splošneje govorice o tem, da so se ZDA in Sovjetska zveza dogovorile o razdelitvi interesnih sfer v Evropi.

ALŽIR — Zunanji ministri afriških držav so cel teden sejali v alžirskem glavnem mestu za zaprtimi vrati. Domnevajo, da obravnavajo kočljivo vprašanje reorga. nizacije osvobodilnega gibanja na afriški celini in ukrepe za obrambo pred rasističnimi reaktoma v Južni Afriki in Rodeziji.

tedenski zunanjepolitični pregled

Francoski predsednik de Gaulle je imel v ponedeljek eno izmed svojih redkih tiskovnih konferenc, na katerih seznanil svet s svojimi pogledi na najvažnejše dogajanje v svetu in doma. Zaradi okupacije ČSSR je javnosti s tem večjim zanimanjem pričakovala, kaj bo rekla de Gaulle, čeprav ni nihče pričakoval, da bo povedal kaj posebnega novega. Znano je, da je francoska vlada ob sodila okupacijo ČSSR. Francoski predsednik ni spremenil svojega stališča. Dejal je, da je postala ČSSR zrtve dogodkov, ki jih treba obsoditi se posebno zato, ker so nesmiselni glede na perspektive popuščanja napetosti v Evropi. De Gaulle ni prav nič prizanašal Moskvi, ko je dejal: »To, da so z vojaško intervencijo pod plaščem socialistične solidarnosti spravili češkoslovaške voditelje k poslušnosti, ni nič drugega kot izraz sovjetske nadvlade ter vzdrževanja vzhodnega in zahodnega bloka, četudi je sistem blokov v nasprotju s tistim, kar potrebuje Evropa.«

Morda vas zanima številk?

Proizvodnja cestnih vozil v Sloveniji se je julija znatno povečala: podjetja so izdelala 509 tovornjakov, 167 osebnih avtomobilov, 117 avtobusov, 4555 motornih koles in 12.780 dvokoles. Tobačna industrija v SRS je izdelala 238 milijonov cigaret.

za socializem in nacionalno neodvisnost, se je državljanska vojna v Nigeriji vlekla naprej z vsemi poledicami. Obroč okrog odcepljene Biafre se je nenehno stiskal kljub zagriženemu odporu sestradanega in prestrašenega naroda Ibov. Po hudih bojih je zdaj menda padlo mesto Aba, eno izmed zadnjih mest v Bafri, čeprav je Lagos oznanil njegov padec že pred desetimi dnevi. Mirovna pogajanja v Adis Abebi pod okriljem etiopskega cesarja in organizacije

De Gaulle obsoja

De Gaulle je ostro napadel to blokovsko razdelitev Evrope in poudaril, da nihče ne bi smel vsiljevati evropskim narodom tuje nadvlade v imenu take ali drugačne ideologije. Toda kljub očitom, da je zdaj njegova politika sporazumevanja med Vzhodom in zahodom v Evropi v reševinah, je de Gaulle dejal, da si bo Francija še naprej prizadevala za neodvisnosti evropskih narodov in za popuščanje napetosti med Vzhodom in Zahodom.

Francija vsekakor se daleč nima tiste teže v sovjetskih očeh, kakor jo imajo ZDA. Znano je, da je Johnsonovo opozorilo glede Rom. verjetno več zalego od vseh protestov evropskih državnikov. Navzlic temu pa Moskvi ne more biti vseeno če po vsej zahodni Evropi — in ne samo zahodni Evropi — sliši samo obsodbe svoje intervencije v ČSSR. Sovjetski diplomatski predstavniki so v zadnjih dneh predno obiskovali zunanja ministrstva natevskih in nenatovskih držav v Evropi — in tudi drugod po svetu — z zagotovili, da ZSSR nima prav nobenih sovražnih namenov do Romunije in da so vse govorice o koncentraciji sovjetskih čet ob romunski meji »grda laž imperi. alistične propagandes.«

Ali se nigerijska tragedija bliža koncu? Medtem ko so ljudje v Evropi in po svetu v zadnjih dneh z zadržanim dihom spremljali nekaki pogumni boj Čehov in Slovačev

afriške enotnosti doslej niso pripeljala nikamor. Sporazumeli so se edino o tem, da bodo lahko posamezna letala Mednarodnega Rdečega križa nekaj dni vozila hrano in zdravila v Biafro, kjer ljudje, posebno otroci, vsaki dan umirajo od izčrpanosti in boleznim v tisočih. Kljub temu so znani primeri, da so zvezne čete streljale celo na tista letala, ki so dobila od zvezne vlade dovoljenja za prelet nad nigerijskim ozemljem.

Toda kljub silovitemu pritisku se Bafrovci še nadalje upirajo. Prepričani so, da jim grozi genocid — to se v resnici že dogaja — in se pridružajo, da se bodo borili kot partizani še naprej, ko bo celotno ozemlje Biafre zasedeno. Ze zdaj organizirajo partizanske oddelke.

Državljanška vojna v Nigeriji ni umazana samo zaradi zločinov, ki se dogajajo vsak dan in so v popolnem nasprotju s haaško konvencijo. Umazana je tudi po mednarodni pravi. Splošno je znano, da ne bi bila ta vojna tako krvava in neusmiljena — ker ne bi mogla nobena stran premagati druge in bi potemtakem morali skleniti nekakšen sporazum — če se bi predvsem Velika Britanija in v nekoliko manjši meri Sovjetska zveza izdatno podpirali zvezno vado v Lagosu z orožjem, strelivom in celo bombniki. Očitno je, da si obe državi obetata od te pomoči lepe obresti, ko bo Lagos podjarmil Biafro. Toda te obresti, kakršne že bodo, so že omadeževane s krvjo in trpljenjem tisočev in stotisočev.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

PO SAMOUPRAVNI POTI BREZ KOMPROMISOV — Predsedstvo in izvršni odbor zvezne konference SZDL sta v sredo, 4. t. m., obravnavala politični položaj doma in v svetu. Sprejela sta sklepe, v katerih je poudarjena odločna podpora stališčem tovariša Tita in resoluciji X. plenuma CK ZKJ. Sklepi hkrati izražajo solidarnost vseh naših delovnih ljudi z bojem češkega in slovaškega naroda in globoko ogorčenje zaradi agresije petih držav varšavskega pakta na Češkoslovaško. Dalje poudarjajo sklepi soglasne zahteve naših državljanov, da tudi v sedanjem prelomnem obdobju odločno nadaljujemo razvoj samoupravljanja ter hitreje in učinkoviteje urejamo vsa odprta vprašanja. Predsedstvo in izvršni odbor poudarjata pomen nadaljnje krepitve bratstva in enotnosti naših narodov. To bratstvo in enotnost krepimo v boju za nove samoupravne družbene odnose. Ta enotnost naj najde svoj najpopolnejši izraz v učinkovitejšem uresničevanju reforme, ki pomeni pot za krepitev materialne in obrambne moči naše družbe. Za naše narode je že od nekdanj jasno, da o suverenosti in neodvisnem notranjem razvoju naše države ne more biti niti pogajanj niti kompromisov s katerimkoli in za nobeno ceno.

OBRAMBNA PRIPRAVLJENOST — Pred dnevi so sekretarji občinskih komitejev ZK iz vse Slovenije obravnavali naloge komuni-

stov v pripravah na vseljudsko obrambo. Dne 4. t. m. je bila v Ljubljani tudi seja sveta za narodno obrambo skupščine SR Slovenije. Na njej so obravnavali obrambno pripravjenost prebivalstva ter druga vprašanja oziroma naloge republiknih in občinskih organov, ki jih predvidevajo novi zakoni o narodni obrambi.

SEJA CK ZKS BO 26. T. M. — Predsedstvo in izvršni komitej

Krepitev naše obrambne moči

CK ZK Slovenije sta obravnavala mednarodni politični položaj, še posebej po zasedbi Češkoslovaške in priprave za vseljudsko obrambo v primeru napada s katerekoli strani. Hkrati sta sklicala sejo centralnega komiteja, ki bo 26. sept. Na njej bodo obravnavali idejnopolitične zasnove nadaljnega ekonomskega in družbenega razvoja Slovenije, prav tako pa bodo sklicali VI. kongres ZK Slovenije, ki naj bi bil v začetku decembra.

KONEC SKUPSCINSKIH POCITNIC — Letos sta zvezna in

republiška skupščina končali počitniško obdobje prej kot prejšnja leta. V zvezni skupščini bodo že v septembru začeli obravnavati izvajanje reforme, gospodarske ukrepe za prihodnje leto, ustavne spremembe in priprave na volitve, ki bodo spomladi. Republiška skupščina pa ima v programu med drugim tudi vprašanja narodne obrambe, davčni sistem preprečevanja neopravičenega bogatenja, visokošolski sistem ter vprašanja zdravstvenega varstva, socialnega zavarovanja, prosvete, kulture in znanosti.

27. APRIL BO DRŽAVNI PRAZNIK — Predsedstvo SR Slovenije je sprejelo pobudo predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL, da se ukaže 27. april, dan ustanovitve OF, za slovenski državni praznik. O tem zakonu bošta sklepala pristojna skupščinska zborna 25. t. m.

DRAŽJI ŽELEZNISKI PREVOZ BLAGA — Od 1. oktobra naj bi se prevoz blaga na jugoslovanskih železnih podražil povprečno za 4,8 %.

ZA OBRT — STROŽJE — Republiška skupščina naj bi v kratkem sprejela nov zakon o obrtnih delavcih samostojnih obrtnikov. Novo v tem zakonskem predlogu je to, da bodo odslej lahko opravljali nekatere zahtevnejše obrti samo tisti, ki bodo dejansko imeli predpisano strokovno izobrazbo.

Namen: bogatejša družba in posameznik

Teze o idejno političnih osnovah za izdelavo programa družbeno-ekonomskega razvoja SRS pravi med drugim:

■ **ZVEZA KOMUNISTOV OCENJUJE**, da bi morali izoblikovati cilje, ki so realni in dosegljivi, zaradi česar ne bi smeli dovoljevati kakršnegakoli pretiravanja, pa tudi ne pesimizma. Celotno programiranje naj bo podrejeno interesom delovnih ljudi in občanov. Cilj morata biti bogatejša družba in posameznik v duhovnem in materialnem pogledu.

■ **NEPOSREDNI INTERES OBČANOV** in s tem namen programa je, omogočiti uskladen in stabilno rast osebnega in družbenega standarda. Pokazati je treba, kako ga je mogoče doseči, pod kakšnimi pogoji in s kakšnimi napori. Za skladen družbeno-ekonomski in politični razvoj je treba jasno opredeliti, v kolikšni meri moramo in moremo zagotoviti znanstveni, izobraževalni, kulturni in zdravstveni ter socialni napredek.

■ **TEZE GOVORE NATO** o blagovnem gospodarstvu ter vse bolj neposrednem uveljavljanju zakona dohodka in nagajevanja po delu. To dvoje je že doslej dalo spodbudne uspehe; zato bomo tudi vnaprej razvijali blagovno gospodarstvo, vendar ob dogovarjanju in planiranju razvoja naše samoupravne družbe. Za socialistično družbo je nujnejše, da obvladuje enostranost in protislovja blagovnega gospodarstva. Skrb za družbeno raven je in ostaja prvina našega razvoja, ki dobiva čedalje pomembnejše mesto. Program bo zato moral zelo določeno opredeliti tudi naloge glede razvoja družbenega standarda.

■ **USTREZNA IZOBRAZBA JE TEMELJNI POGOJ** nadaljnega razvoja. Zato moramo omogočiti našim otrokom obvezno osemletno ali celo desetletno šolanje, to pa seveda v ugodnejših in bolj izenačenih materialnih možnostih. Uveljaviti je treba celodnevno varstvo otrok v solah, v predšolskem varstvu pa odpraviti izredno neugodno stanje. Vsem nadarjenim in sposobnim ljudem je treba ne glede na socialne in materialne razmere omogočiti nadaljevanje študija. — Seveda sodi v program tudi razvoj socialnega in zdravstvenega varstva, kakor tudi zagotovitev socialnih in tehničnih pogojev za delo. Prav v Sloveniji bi morali doseči tak socialni in zdravstveni standard, ki bo ustrezal našim potrebam in možnostim.

■ **HITREJSI IN SKLADNEJSI DRUŽBENI RAZVOJ** nam bo seveda omogočala le stalna rast gospodarstva in narodnega dohodka, ki pa ju bomo dosegali spet le samo s kar največjim izkoriščanjem vseh naših proizvodnih čimbeljev. Gospodarska rast se bo večala lahko tudi s pospešenim razvojem tistih panog in dejavnosti, ki imajo v danih okoliščinah in v bodočnosti najugodnejše možnosti za svoj razvoj. Pri usmerjanju tega razvoja mora ZK ustvarjalno sodelovati s tem, da dograjuje naš družbeno-ekonomski sistem. Sredstva celotne družbe moramo usmerjati na tista področja, ki nam bodo dajala v čim krajšem času kar najvišji možni narodni dohodek in največje možnosti zaposlovanja.

■ **SLOVENIJA RAZPOLAGA SORAZMERNO** z majhnimi ekonomsko uporabnimi površinami, katere za je treba nujno kar najbolj pametno izkoristiti. Iz tega izvira naloga: vlogo posameznih območij (regij) je treba opredeliti v nadaljnjem razvoju tako, da bodo možnosti, ki jih nudi naš naravni prostor, čimbolj izkoriščane.

V nasadih AGROKOMBINATA v Krškem bodo letos pridelali okoli 200 ton hrušk. Zgodno sorto viljemovk so že obrali. Dobra sadna letina se obeta letos v večini naših pokrajin. (Foto: M. Vesel)

Živahnije na domačem tržišču

Ohrabrujoče ugotovitve: proizvodnja je oživila in vse kaže, da zdaj ne bo več zaostajala! — Dejanski osebni dohodki so se povečali za 4%, proizvodnja v industriji pa za 5% — Gene so veliko bolj ustaljene kot lani ali v začetku tega leta, čeprav v maloprodaji še naraščajo

Na zadnjem zasedanju zvezne skupščine so poslanci prvič v zadnjih treh letih lahko slišali optimistično novico o gospodarstvu: proizvodnja je slednjič le krenila naprej in znamenja zanesljivo kažejo, da se ne bo več ustavila. Kaže celo, da bo letos proizvodnja večja, kot je predvideval plan. Po večkrat ponovljenih ugotovitvah o zastoju gospodarstva, in celo o upadanju nekaterih gospodarskih dejavnosti, je ta novica prava osvežitev in ohrabritev.

Porast industrijske proizvodnje v prvem letošnjem polletju znaša v odnosu na isto razdobje lani 3,8 odstot. Po oceni zveznega izvršnega sveta ni nobenega vzroka, da se to ne bi nadaljevalo tudi v prihodnjih mesecih. Obeta se celo, da bo proizvodnja še narasla, saj so ukrepi za poživitev proizvodnje že začeli delovati in bodo torej polni rezultati še prišli. To pomeni, da bo industrijska proizvodnja letos nemara za 2 odstotka večja od planirane — namesto planiranega porasta od 3-4 odstot, bo porast, kot vse kaže, od 5-6 odstot.

Varok za povečano proizvodnjo je predvsem zaradi večjega istanja na domačem tržišču. Ugodna gibanja so zaznamna tudi na področju investicij, narasli so potrošniški krediti in povpraševanje prebivalstva, stvarni osebni dohodki so se povečali za 4 odstot, prav toliko kot življenjski stroški, produktivnost v industriji se je povečala za 5 odstot, cene na veliko so ustajene, toda v maloprodaji naraščajo itd.

Izvoz še naprej upada
Razen teh rezultatov, ki bodo morda še ugodnejši v

drugi polovici leta, je pa tudi precej nemajhnih težav. Zlasti vzbujajo skrb stanje v zunanje trgovinski izmenjavi. Izvoz je bil v prvem polletju manjši za 6 odstot, medtem ko je uvoz ostal na enaki ravni. Prav tako resno je vprašanje zaposlenosti. Neugodno finančno stanje gospodarstva je tretji osnovni problem, ki ga bo treba rešiti čimprej.

Ko so poslanci soglašali s to oceno zveznega izvršnega sveta, so obnem poudarili, da se je treba varovati proti-

V Jugoslaviji: julija za 11% več kot lani

Zvezni zavod za statistiko poroča, da je bil obseg industrijske proizvodnje v SFRJ julija za 11% večji kot lani v istem mesecu. Proizvodnja je v primerjavi s istim obdobjem lani v 7 mesecih letos narasla za 4,6% (do konca junija letos za 3,8%). V ladjedelnicah so v tem času povečali proizvodnjo kar za 57%, v kemični industriji za 11%, v nekovinski industriji in industriji gradbenega materiala za 9%, medtem ko je proizvodnja v usnjarsko-obutveni industriji nižja za 3%.

ranega optimizma. Potrebna je nadrobna in temeljitija analiza gospodarskih gibanj v tem letu, da bi tako dobili trdnejšo in stvarnejšo podoben stanja našega gospodarstva.

Probleme je treba reševati z uskladenim in sistematičnimi ukrepi, to je splošni sklep, in zmeraj upoštevati ravnotežje in soodvisnost gospodarskih tokov. Posamično reševanje problemov posrednih panog in skupin ni več sprejemljivo, ker to samo odpira druge probleme in sproži verižno reakcijo. Vloga zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta ni v tem, da bi ta dva organa gasil nastale požare, ampak da sta ustvarjalca ekonomske politike!

B. L.

Več hranilnih vlog in potrošniških posojil

Poročali smo že, da hranilne vloge prebivalstva še vedno razveseljuje naraščajo. Ob zadnjem napetem položaju na Českoslovaškem na našem trgu nismo opazili nikake naku-povalne mrzlice, pa tudi nepotrebne dviganja denarja. Tudi to — med drugim — kaže na dobro državljansko zavest. Od marca do konca junija letos so se hranilne vloge povečale za 486 milijonov din. V primerjavi z lanskim decembrom je bilo letos 30. junija tudi za 254.000 več hranilnih vlog, kar znova potrjuje, da število vlagalcev še narašča.

Zadnje mesece pa so se povečali tudi potrošniški krediti, ki v znatni meri oživljajo blagovni promet in porabo različnega, predvsem pa industrijskega blaga. Zadnja leta je delež potrošniških posojil v prometu na drobno precej padel. V letu 1964 je znašal še

kakih 15%, nato pa se je zniževal takole: 1965 — 9%, 1966 — 7% in lani komaj še 6%. V letošnjem juliju so znašali nakupi blaga na potrošniške kredite že pribl. 20% od celotnega prometa na drobno, kaže pa, da se bodo ti krediti v državi še povečali. Od marca do maja letos so znašali mesečni zneski odobrenih potrošniških kreditov v državi od 266 do 323 milijonov, samo v juniju pa so se že dvignili

na 711 milijonov din. V juniju in juliju so se potrošniški krediti v državi povečali za prav toliko, za kolikor so se v istem času dvignile hranilne vloge občanov. Čeprav so potrošniška posojila v zadnjem času naraščala hitreje kot hranilne vloge, pa so imele banke in hranilnice konec junija še vedno za 2,9-krat več hranilnih vlog, kot je bilo izdanih potrošniških posojil.

Kmetijski nasveti

Katero sorto pšenice sejati?

Resda niso naši kraji žitorodni v pravem pomenu besede, toda tudi naša zemlja pri žitu ne skopari, če ji znamo prav postreči. V Sloveniji so se pridelki žit, posebno pšenice, občutno povečali, veliko zaslugo pri tem pa ima izbor donosnih pšeničnih sort.

■ **Odgovor na vprašanje, katero sorto pšenice je pri nas najbolj primerna, ni lahek.** Izmed stotin različnih sort so za skromnejše rastle razmere primerne stare udomačene sorte: kadolška, plantahofška, pošilka, bavarska kraljica, beltinska itd., ki djejo dobro moko z veliko mlača (beljakovin). Njihova slabost je v tem, da jim z močnim gnojenjem ne moremo povečati pridelka.

Prav to pa lahko dosežemo pri tako imenovanih intenzivnih sortah, med katerimi smo pri nas najprej poznali italijanske. Tovrstne sorte dajejo mnogo več pridelka, toda zmo vsebuje več škroba in manj beljakovin in je slabše za peko. Po rasti so nižje, ušli stebila pa močnejša, tako da skoraj ne polegajo, četudi jim močno gnojimo z dušikom.

■ **Po poskusih, ki so jih v zadnjih letih opravili sodelavci ljubljanskega Kmetijskega inštituta, so izmed italijanskih sort pri nas najbolj primerne: Leonardo, san pastor 14, funone in libellula.** Zaradi dobrih lastnosti, predvsem rodnosti, sta se tudi pri nas že uveljavili ruska sorta bezostaja in francoska sorta etoile de Choisy (etoal d'soasi), dobri sorti pa sta tudi belkorn in triumph, ki sta primerni predvsem za slabša zemljišča.

Francoska in ruska sorta dajeja velike pridelke, vendar sta manj odporni proti nekaterim rastlinskim boleznim: pegavosti in plesni. Posebno bezostaja se je v poskusih izkazala kot manj zanesljivo, toda hkrati zelo dobro prenaša zimo, pa tudi njena moka je najbolj kakovostna.

■ **Tudi naši žlahbitelji so vzgajili nekaj sort pšenice, ki so bolj kot mnoge tuje odporne proti vremenskim nepravilnostim.** Te sorte so: starška, novosadska sbačka, jable 141, St. 6011 G. Med novejšimi ruskimi sortami je znana odlična sorta mironovska 806.

Inž. M. L.

ZVEZA KOMUNISTOV PRI URESNIČEVANJU SMERNIC

Za pravi lik komunista

Večkrat ugotavljamo, da je v Zvezi komunistov precej ljudi, ki niti po najbolj liberalnih merilih ne morejo imeti svoje mesto v avantgardi delavskega razreda. Ne gre samo za »nevtralce«, ki so za Zvezo komunistov pravzaprav ravno tako nevarni, temveč za ljudi, o katerih je zanesljivo znano, da se postavljajo po robu temeljni politiki Zveze komunistov Jugoslavije.

Nadaljnja diferenciacija v Zvezi komunistov bo terjala veliko bolj pretehtano akcijo, saj proti samoupravljanju in reformi malokdo ugovarja na glas. Zlasti ne bo hotel nihče odkrito nasprotovati proti smernicam in politiki Zveze komunistov, posebno sedaj ne, ko so te smernice in politiko sprejeli v vsej državi in vse napredne družbene sile. Nasprotno: mnogi bodo hvalili samoupravljanje in reformo, hoteli pa bodo s tem skriti svojo politično-diverzantsko dejavnost v praksi. Diferenciranje se bo torej poslej

lahko razvijalo, samo na temelju stvarnega odnosa in ponašanja do samoupravljanja v svojem okolju. Saj za nekakšno »globalno« reformo smo vsi.

Delitev sil bo treba z vsemi močmi spodbujati v vsej Zvezi komunistov, v vsej družbi, in na vseh ravneh. Prav zato so smernice tako dobrodošle. Diferenciacija se je torej šele začela in od tega, s kakšnim tempom se bo razvijala naprej, bo odvisno učinkovitost in doslednost izvajanja smernic Zveze komunistov. Prihodnji razvoj ZK Jugoslavije terja razpoznavanje, da se bo vedelo — kaj je kdo. Smernice nemara bolj kot katerikoli drugi partijski dokument takšno razpoloženje omogočajo in olajšujejo.

Izključitev najmočnejših pobornikov tuje politike in ideologije torej še bolj poudarja aktualno vprašanje o sestavi članstva Zveze komunistov.

S. VUCKOVIC

OHRABRUJOČE UGOTOVITVE

— Zavarujte avtomobil pri nas! Če vam ga ukradejo, boste lahko vsaj komu potožili... (Karikatura iz JEŽA)

SVOBODA JE ZLATA, SVOBODA JE VSE ...

Primorska proslavlja in z njo vsa Slovenija, saj je bližnja proslava v Novi Gorici osrednje slavje Slovencev ob letošnjih obletnicah znamenitih dogodkov iz dni oborožene revolucije in velikega boja za svobodo: kočevskega zbora odposlancev slovenskega ljudstva in II. zasedanja AVNOJ v Jajcu.

Slavje ima srebrn zven: petindvajset let nas že loči od tistega slavnega časa, ko se je pod udarci zavezniških vojsk s fašistične osi Berlin-Rim-Tokio odlomila in odpadla Italija. Primorska, ki so jo fašistični okupatorji v četrto stoletje z nasilno raznarodovalno politiko hoteli spremeniti v del te Italije, je prav ob tej priložnosti z množično vstajo in vključitvijo v revolucionarni boj jugoslovanskih narodov dokazala, da njenih svobodoljubnih ljudi ni moglo streti nobeno nasilje. Upor je tlel in od časa do časa izbruhnil ves čas okupacije. Pogumni Istrani so že leta 1921 ob državnozbornih volitvah krepko odrli kožo črnosrajčnikom v Marezigah in drugod v koprski okolici. Fašisti so po utrditvi svoje oblasti s strahotnim terorjem preplavili domove primorskih Slovencev. Zatrli so vsako sled tiskane besede in pregnali govorjeno z javnih prostorov, slovenska pesem se je umaknila v odročne kraje in temne gozdove. Pregnali so domače učitelje in zatrli slovensko bogoslužje. Gnali so na boben slovenske domačije in skušali Istrane, Brkince, Podgorce, Kraševce, Pivčane, Vipavce, Goričane, Vrhovce, Idričane in Cerkljane, Brice in Tolmince tja do Rezijanov, Bovčanov in trentarskih gorjancev tudi gospodarsko uničiti.

Toda čeprav so Slovenci ostajali le revni ribiči, kmečki delavci, kamnoseki in zidarji, vinogradniki in sadjarji, mizarji in pastirji, vdinjani največkrat tujemu gospodarju, mnogokrat pa prisiljeni s trebuhom za kruhom v Egipt in Argentino in drugam po svetu, jim misli in upanja na svobodo ni nihče mogel iztrgati iz prsi. Ta trdoživost je bila tako velika, da fašistom kljub vsem poskusom ni uspelo iz slovenskih otrok v svojih fašističnih šolah vzgojiti janičarjev. Sveta materina beseda je v njihovih prsih vzdrževala plamen ljubezni do svobode, do slovenske Primorske, besede, pesmi in knjige. Množična vstaja Primorcev septembra 1943 je v zmagoslavnem izbruhu dala duška tem plamenom v ljudskih prsih in se hipoma razgorela v mogočen požar, ki je v krvavem spopadu s fašistično hidro vse do zmagovitega konca svetil borcem na poti

Svedea pa ni bilo lahko — ne dolgo prej in ne tisti kratki čas končnega obračuna z nasiljem. Okupacija 1918 se je sicer pričela z lepimi obljubami. Toda že predsednik britanske vlade David Lloyd George je takrat pisal premieru italijanske vlade Oriandu o londonskem paktu, ki je Italiji omogočil zasedbo Primorske in sklenitev zloglasne rapalske pogodbe: »...to je bila bolj navadna kupčija kot pa mirovna ureditev med prizadetimi narodi...«. Z vrsto proklamacij in izjav so italijanski državniki takrat obljubljali Slovincem in Hrvatom v Istri in na Primorskem vse narodnostne in demokratske pravice. Tako je grof Sforza dejal Primorcem 27. januarja 1920 v rimskem parlamentu: »Za vas bo Italija sončni žarek, najboljša pokroviteljica, izvor prave svobodne in vroče ljubezni...«

Ze 13. julija naslednje leto pa je ta prevročna ljubezen požgala Slovincem Narodni dom v Trstu, razdejala kmalu nato še Jadransko banko, slovensko šolo v Orlicju in se lotila načrtnega uničevanja slovenskih kulturnih, gospodarskih in političnih organizacij in ustanov. Zar te proklamirane vroče ljubezni je z naraščanjem moči fašističnega režima na grmadah sežigal slovenske knjige in napise, omrtvil slovensko pesem in besedo ter za vsako malenkost pretil tudi obstoj in življenju Slovencev.

V srcih je tlelo ...

Primorci so materino besedo zaprli v svoje domove, v svoja srca, kjer je v upanju na svobodo nenehno tlel tudi upor. Vročekrvni Istrani so se prek kremnitih Kraševcev, Vipavcev in Goričanov povezovali s potomci tolminskih puntarjev, se opajali z junaštvom prednikov iz Bevkove in Pregljeve proze ter čakali svoj dan ob preroških stihih goriškega slavčka Gregorčiča in pev-

ca kraških borov Kosovela. Upor je občasno dobival tudi določnejše oblike in oprilemljive posledice, ki so razbesnele fašiste gonile do skrajnih meja obračunavanja. Mnogo ljudi je umrlo zaradi trpljenja v zaporih, mnogo je ostalo pohabljenih za vse življenje, ker so jih fašistični zločinci prisilili piti ricinovo in rabljeno strojno olje, jim lomili kosti in pekli s cigaretami.

Na Bazovici pri Trstu so 6. septembra 1930 fašisti ustrelili mlade slovenske upornike Ferda Bidovca, Franca Marušiča, Zvonimirja Miloša in Ludvika Valenčiča. Javno so potem spet streljali talce že po napadu na vojaško skladišče v Klani leta 1940 — še pre-

Nova Gorica (na sliki) je naše najmlajše mesto. Zrasla je na zamočvirjenem svetu na robu stare Gorice, ki jo je objela nova državna meja in odrezala od naravnega zaledja. Zaledje pa je z zgraditvijo Nove Gorice postavilo sebi središče upravnega, političnega, kulturnega in gospodarskega pomena za širše območje severne Primorske.

Osrednja proslava bo v nedeljo, 15. septembra 1968, ob 11. uri pred občinsko zgradbo v Novi Gorici

V imenu prebivalcev občine Nova Gorica izražam toplo dobrodošlico vsem, ki jih bo pot pripeljala v Novo Gorico na proslavo 25. obletnice vseljenske vstaje na Primorskem.

Kot je Primorska pred 25. leti gostoljubno sprejemala partizanske borce, tako bo tudi danes z odprtim srcem pozdravila vse bivše partizane, slovenske, italijanske in drugih narodnosti, obiskovalce iz vseh krajev Slovenije, Jugoslavije in zamejstva.

Iskreno želim, da bi se vsi v našem mladem mestu počutili čimbolj domače in prijetno.

MILAN VIŽINTIN
predsednik skupščine
občine Nova Gorica

den se je začela druga svetovna vojna. Fašisti so se poostriili teroristične ukrepe proti prebivalstvu Istre in Primorske, ko je na vrata trkal svetovni spopad.

Marca 1914 je srca Primorcev preželo silno veselje ob uporih fašistične sile v Beogradu. Ze so mislili, da je nastopil tudi njihov dan. Lili pa so le grenke solze nad polomom kraljevske Jugoslavije in uporne misli še globlje potopili v svoja srca, obupani in razočarani nad razsulim upanjem.

Počasi pa so začeli spet dvigati glave, ko so iz Jugoslavije pričele dotekati novice o oboroženih napadih na fašistične nasilnike, novice o nastajanju nove, ljudske vojske. Na Primorsko so se vrnili nekateri domačini, ki so že več let delali onkraj meje, in se med prvimi vključili v osvobodilni boj. Pisana in tiskana slovenska beseda je spet za-

cela krožiti po Primorski in pritajeno so jo vedno novi in novi pripadniki osvobodilnega gibanja sporočali naprej.

Počile so tudi že prve puške in fašistični okupatorji so se hipoma zavedli, da so bila zaman vsa njihova raznarodovalna prizadevanja, da so še vedno samo osovraženi tujci na zemlji, ki so jo hoteli nasilno spremeniti v del Italije. Zato so še bolj zbesneli in še bolj poostren okupacijski režim, kakršnega so uvedli v tako imenovani Ljubljanski krajini, prenesli tudi na Primorsko in v Istro. Uprizarjali so strahovalne sodne procese v Rimu in Trstu. Samo na decembrskem procesu v Trstu 1941 so obsodili 64 Slovencev — od teh 9 na smrt, 23 na po 30 let ječe, nadaljnih 24 obtožencev pa na skupaj 389 let ječe. Sodil jim je posebni fašistični vrhovni tribunal, ki je nalašč za to priložnost prišel iz Rima.

Noben pritisk ne more zatreti želje po svobodi

Upor pa se je širil tudi po Primorskem. Nastajala je mreža odborov ljudske oblasti, rastle so enote partizanske

vojske, ki je bila po vojaški in politični plati neposredno povezana z vodstvom osvobodilnega gibanja v Sloveniji. Razraščanje upora je prisililo samega fašističnega vodjo Mussolinija, da je prišel v Gorico grmet proti osvobodilnemu boju in grozil Slovincem s hudimi in najhujšimi represalijami.

Vse zaman. V partizane so odhajali vedno novi in novi borci. Da bi preprečili in čimbolj zavrl odhod mladih Primorcev v vrste ljudske vojske, so množično zajeli mladeniče od šestnajstega in sedemnajstega leta naprej v tako imenovane posebne bataljone, ki so bili prikrita oblika konfinacije v močvirnih predelih južne Italije, Sicilije in Sardinije. V svojih represivnih akcijah so požigali slovenske vasi, pobijali prebivalstvo in ga pošiljali v internacijska taborišča, deportirali in konfinirali — potem ko so jih oropali vsega. Mnogi se iz taborišč in zaporov niso vrnili in za mnoge svojci niso nikoli zvedeli, kje so omahnili v smrt. Fašisti so v svoji besni nemoči uporabljali proti upornim Primorcem vsa sredstva, ki so se jih mogli domisliti, vendar nič ni moglo več zlomiti enotnega poguma Primorske.

Da, spodletel je tudi njihov skrajni načrt, ki so se ga v svoji nemoči fašisti poslužili v ostalih delih Slovenije — da bi s pomočjo plačanih izdajalcev sedli za vrat upornemu ljudstvu. Med Primorci ni bilo nikogar, ki bi se hotel za tudežev groše oprijeti krvavega opric-

SREBRNI JUBILEJ MNOŽIČNE VSTAJE PROTI FAŠISTIČNI OKUPACIJI

niškega dela, pa tudi drugje ga niso uspeli dobiti. Svet dotlej še ni videl takšne enotnosti. Ni je videl in ni mogel razumeti, kako more biti tako trdna po vsem nasilju, ki je nad dvajset let skušalo ubiti v ljudeh slovensko misel. V svoji kratkovidnosti so fašisti spregledali, da je prav to nasilje še povečalo željo po svobodi in pripravljenosti na boj.

Tako je v trpljenju in mukah Primorske čakala svoj dan, večala svojo vojsko in tudi sama vedno bolj udarjala nazaj. Spet je prekipela v veselju že julija 1943, ko so spričo porazov in

grožnje zavezniške invazije italijanski generali in politikanti spodnesli Mussolinija. Vendar se je izkazalo, da žival najbolj brcna, kadar poginja — fašistično vojaštvo je zlasti na Primorskem prav v tistih dneh od padca fašizma do uradne kapitulacije Italije najbolj divjalo in prizadejalo prebivalstvu še ogromno škodo.

Tedaj je le prišel tako težko pričakovani dan — polom in razsulo italijanske vojske in oblasti 8. septembra 1943. Ni izrazov, ki bi lahko dostojno prikazali spontano veselje in navdušenje Primorcev.

stu na Soči na Tolminskem, ki je bil kot voditelj kmečkih puntov ujet, obsojen na smrt in aprila 1714 usmrčen na Travniku v Gorici.

sko in gorenjsko območje je bila formirana II. brigada VDV, katere bataljoni in čete so opravljali samostojne naloge po posameznih predelih obeh pokrajin.

Ob kapitulaciji Italije je bila ustanovljena tudi Tržaška brigada, sestavljena iz italijanskih delavcev Trsta in Tršiča ter delavcev iz Furlanije; dodeljena je bila XXX. diviziji IX. korpusa.

Mnogo primorskih fantov in mož je kapitulacija Italije doletela v vrstah italijanske vojske in njenih delavskih enotah. Ti so se — manjši del — prebili domov in vključili v partizane, večina pa po večjih ali manjših težavah v prekomorske brigade.

Opis vojaških enot IX. korpusa NOV in POJ pa ne bi bil popoln, če se ne bi spomnili igralske skupine IX. korpusa. Decembra 1943 je štab XXXI. divizije ustanovil za svoje enote gledališko skupino, ki naj bi med borbe ponesla slovensko borbena in narodno pesem in živo slovensko besedo. Februarja 1944 je bila ustanovljena še ena, nato pa še tretja, ko sta prvi dve na poziv Glavnega štaba odšli na tečaj na Dolenjsko. Iz vseh treh je bila nato ustanovljena ena sama, ki pa je štela 23 članov in je že lahko pripravila večje prireditve. Skupina je prerasla v pravo gledališče, ki je v tednu slovenske kulture nastopilo na otvoritveni akademiji 24. februarja 1945 v osvobojenem Čeknem. S svojimi nastopi je igralska skupina prehodila vso Primorsko in spet ponesla živo slovensko besedo in pesem med presrečne Primorce.

Pod rdečo zastavo z vsemi narodi

Množično so se vsi prebivalci priključili svoji vojski. Orožja je bilo dovolj, saj so takoj razorožili vse italijanske vojake, vrtili v kasarne in utrjene bunkerje ter odnesli orožje in municijo na varen kraj. Nenadoma je nastal problem poveljnikega kadra za nove in nove enote, ki jih je bilo treba formirati. Nastajale so nove čete, bataljoni, brigade. Vse je hotelo v Gorico in proti Trstu, kjer so se še upirali fašistični vojaki v družbi z maloštevilnimi nemškimi enotami navalu navdušenih borcev za svobodo. Partizanska vojska je opasala Gorico s pravo frontno črto, vendar spričo nelzkusenosti in pomanjljive organiziranosti ni mogla zavzeti mesta.

Množičnemu uporu so se takoj pridružili tudi Primorci, ki so po sili razmer služili v italijanski vojski, oziroma bili v glavnem prikrito konfinirani v že omenjenih posebnih bataljoni. Le nekateri med njimi so imeli srečo, da so se lahko takoj prebili do doma in se vključili v partizanske enote. Največ jih je slo v tako imenovane prekomorske brigade in v druge enote Jugoslovanske ljudske armade. V njih so prešli dolgo pot iz Italije in celo Egipta v Dalmacijo ter sodelovali v osvobodilnem pohodu JLA celo iz Beograda prek Srema proti Zagrebu, v glavnem pa v pohodu čez Dalmacijo in Liko mimo Reke čez Ilirsko Bistrico in Postojno na Trst.

Prelihta kri istrskih in primorskih Slovencev je napljila vse kraje Jugoslavije, koder so se te enote spopadale z nadmočnim sovražnikom. Zlila se je s krvjo Dalmatincev, Makedoncev, Sumadincev, Vojvodincev, Bosancev, Hercegovcev in drugih Jugoslovanov, pa tudi s krvjo mnogih Italijanov, Rusov, Poljakov in Čehov, Francozov in drugih borcev, ki so se za boj proti fašizmu odločili bojevati do konca v enotah JLA.

Naglo, kar se je le dalo, so Nemci skušali zapolniti vrzel, ki je v osni fronti proti zahodu nastala z izpadom Italije. Davačali so v Italijo vse več svojih enot, hkrati pa skušali na vsak način obdržati na oblasti fašiste. Po gangstersko so ugrabili z Gran Sassa zaprtega Mussolinija in ga spet instalirali kot vodjo nove, fašistične republike Italije s sedežem v Bresciji ob Gardskem jezeru.

Posebno pozornost pa so posvetili razmeram na Primorskem, ker je bila ta zaradi zemljepisnega položaja in pomembnih komunikacijskih zvez izredno

važna. Nikakor niso mogli dopustiti za hrbtom svojega bojišča v Italiji takšne nevarnosti za svojo oskrbo po železnici in cesti, kakršno je zanje predstavljala močna partizanska vojska na osvobojenem ozemlju Primorske.

Navdušenje ob zlomu fašistične Italije pa ni zajelo samo primorske Slovence — veseli so bili tudi italijanski vojaki, siti dolgoletnega vojaškega življenja in trpljenja. Veseli so bili italijanski delavci, med katerimi je že dolgo vrelo napredno gibanje in jih pripravljalo na upor proti fašizmu. Zato se je tudi veliko število teh naprednih Italijanov vključilo v slovenske partizanske enote, oziroma so celo ustanovili lastne in jih podredili slovenskemu vojaškemu poveljstvu. Znana je bila Tržaška brigada v sklopu sil IX. korpusa NOV in POJ, prekomorskim brigadam pa se je pridružila divizija »Italie«. Italijanski delavci so namreč spoznali, da sami ne bodo kos maščevalnim nacistom, ki so hitro dovažali v Gorico in Trst nova ojačenja in so že v drugi polovici septembra 1943 začeli veliko ofenzivo proti osvobojenemu ozemlju na Primorskem.

Mogočna reka, ki ni presahnila

Vseljuška ustaja v Slovenskem primorju septembra 1943 je bila elementaren pojav po svoji hkratnosti, silovitosti in veličastnosti. Vendar pa sta zanjo značilni dve stvari, zaradi katerih je prišla v zgodovino kot primer uspele zavestne akcije in kot eden najbolj pomembnih triumfov Osvobodilne fronte.

Prva stvar: vseljuška ustaja ni prišla kot vihar, ki se razbesni in poleže. Povsod so bile že organizacije OF, ki so se naslanjale na četrstoletni odpor primorskega ljudstva. Te so zajele vihar v mogočno reko, ki ni presahnila. Iz vseljuške ustaje so izšle nove enote osvobodilne vojske, ki jih ni uničila nobena ofenziva; iz nje je tudi zrastle nova oblas.

Druge stvar: vseljuška ustaja na Primorskem je zajela slovensko prebivalstvo in italijanske antifašiste ter je bila primer skupnega boja proti fašizmu in nemškemu okupatorju. Globoko demokratična vsebina osvobodilnega gibanja slovenskega naroda, ki jo je izražala in tolmačila OF, je od prvega trenutka omogočila bratovsko sodelovanje z italijanskimi antifašisti. Tako je vseljuška ustaja položila temelje za široko sodelovanje med slovenskim ter italijanskim in furlanskim ljudstvom.

Dr. JOZA VILFAN

Med Primorci ni bilo izdajalca

Enote NOV in POJ so v osvobodilnem boju izvedle na sovražnika 727 četnih napadov, 752 bataljonskih, 97 brigadnih in divizijskih, 114 napadov na sovražnikove utrjene postojanke ter 4.292 napadov na železnice in prometne objekte.

To je seveda le v naglici in najširših obrisih omenjen prispevek primorskega ljudstva revoluciji in boju za osvoboditev izpod fašističnega jarma. Poudariti je treba pri tem množičnost tega sodelovanja, saj na Primorskem skoraj ni hiše, ki ne bi dala borca v NOV in POJ. Poudariti je treba enotnost in silno močno patriotsko zavest, saj na Primorskem ni bilo izdajalca ali kolaboranta, na katerega bi se lahko oprli okupatorji. Potem je še treba poudariti visoko politično zrelost ter internacionalizem primorskega ljudstva, saj so se borili proti italijanskim okupatorjem, pa so vendar sprejeli italijanske tovariše kot enakopravne in enakovredne soborce, s katerimi so se skupaj bojevali vse do končne zmage nad fašisti.

V tem boju skovano tovarštvo je pognalo trajne korenine in postavilo trdne temelje povojnemu prijateljstvu ljudi na meji med dvema državama z različno družbeno ureditvijo, pa je vendar ta meja postala najbolj odprta na svetu.

Vriska je planila svoboda v končni pohod maja 1945 in preplavila iz Goriške sredno Primorsko proti morju do Trsta in na visoke trentarske gore. Bilo je še treba bojev in ni nam prinesla izpolnitve vseh želja. Vendar pa je bil boj za pravičnejši mir za zeleno mizo v Parizu in pozneje v Londonu toliko lažji, ker je na tehtnici močno prevesila samoodločba primorskega ljudstva, dokazana z bojem in prelito krvjo, z materialnimi in človeškimi žrtvami.

Po končani vojni so razmere zahtevale drugačne vrste junaštva. Obnova in gospodarska izgradnja, graditev novih družbenih odnosov na temeljih revolucionarnega boja, prizadevanja za zgraditev lepšega življenja na ruševinah starega sveta — to je že poglavje zase. Res se je tudi na Primorskem pojavila rahla diferenciacija in je bilo zlasti v prvih povojnih letih preveč zapostavljena podeželje, vendar pa so primorski ljudje vse doslej ohranili svojo enotnost in svojo veliko patriotsko zavest.

RASTKO BRADASKJA

Slovenska obala in slovensko morje sta stara pravica našega naroda in tudi naglo razvijajoče se koprsko pristanišče je dokazalo gospodarsko potrebo svojega zaledja. Kje bi potekala slovenska zahodna meja, če ne bi bilo partizanskega IX. korpusa pa si lahko mislimo! Na sliki: naša obala pri Strunjanu

Iz razpršenih jat - udarne brigade

Bila je to huda preizkušnja za mlado in neizurjeno partizansko vojsko na Primorskem. Mnogokje in mnogokdaj je bilo treba začeti povsem znova. Pod naletom elitnih hitlerjanskih enot, podprtih s tanki in letali, s topovi in minometali, so se mnoge komaj sestavljene partizanske enote razpršile kot jata jerebic pred lovskimi puškami. Na srečo pa si Nemci niso mogli privoščiti daljšega zadrževanja svojih enot na Primorskem, ker so jih nujno potrebovali v Italiji, da bi zaustavili napredovanje izkrcanih zavezniškov proti severu. Komaj pa so odnesli pete, so se spet kot jerebice začeli klicati in zbirati razpršeni partizani. Ponovno so bile formirane vojaške enote in zdaj je bilo tudi več časa za njihovo usposabljanje in vadbo.

Po septembru 1943 je na Primorskem II. operativna cona povezovala vse vojaške enote NOV in POJ, nato pa je bil novembra istega leta ustanov-

ljen IX. korpus, ki so mu rekli tudi primorski. Ta je zajemal XXX. in XXXI. divizijo in vse v njima povezane primorske brigade ter druge partizanske enote.

Prvi primorski brigadi sta bili ustanovljeni na podlagi naročila Glavnega štaba NOV in PO Slovenije z odločba ma Alpske cone 19. aprila 1943. To sta bili XVII. SNOUB Simona Gregorčiča in III. SNOUB Ivana Gradnika. Se pred kapitulacijo Italije sta ponesli partizanski boj in obete svobode tja na Matajur in v Beneško Slovenijo. Avgusta 1943 je bila Gregorčičeva brigada reorganizirana — del borcev je prešel v Gradnikovo, nekaj čet pa je bilo razporejenih za samostojne operacije po vsej Primorski. Znova je Gregorčičeva brigada nastala 15. septembra 1943 iz I. soške, ki je bila ob kapitulaciji Italije ustanovljena v Brdih.

Gradnikova brigada je dobila ime po Ivanu Gradniku iz Modreje pri Mo-

V sklopu XXXI. divizije je bila tudi VII. SNOUB Franceta Prešerna, čeprav je bila sestavljena večidel iz Gorenjcev in je tudi največ operirala na območju Gorenjske. Bila je ustanovljena 13. julija 1943 na Zbuntju v Davči. Pozneje je v svoj sestav sprejela tudi borce razformirane Tolminske brigade.

Iz II. soške brigade, ustanovljene ob kapitulaciji Italije, je bila 17. oktobra 1943 ustanovljena XVIII. SNOUB bazoviška, 23. septembra 1943 je bila ustanovljena XIX. SNOUB Srečka Kosoveca (na Krasu), 26. septembra istega leta pa še XVI. SNOUB Janka Premrla-Vojka (v Čerknem). Febr. 1944 je bil pri štabu IX. korpusa formiran artilerijski divizion, maja se mu je pridružil še eden in decembra je bila ustanovljena artilerijska brigada IX. korpusa NOV in POJ.

Posebne pomena za vse osvobodilno gibanje so bile tudi na Primorskem enote VOS (Varnostno obveščevalna služba). Delovale so pod tem nazivom vse do 19. februarja 1944, ko je bil VOS ukinjen, ustanovljena pa VDV (Vojska državne varnosti). Za primor-

ZAKAJ: 'Tako ni mogoče več naprej!'

Dolenjsko kmetijstvo se zaradi »škarij cen« in nekaterih neurejenih sistemskih rešitev nahaja v takem položaju, da ni videti izhoda brez korenitih in hitrih ukrepov v korist te gospodarske veje

Polletna podoba dolenjskega kmetijstva: kmetijska zadruga Crnomelj 99,5 milijona starih dinarjev izgube, KZ Novo mesto 51 milijonov izgube, KZ Trebnje 3,5 milijona izgube, KZ Metlika 3,3 milijona izgube. Kmetijski kombinati v Spod. Posavju so v velikih težavah, KGP Kočevje je v dvajsetih letih obstoja le dve leti končalo brez izgube. Malo, toda ne veliko bolje, gre v KZ Žužemberk in KZ Ribnica, ki se ukvarjata predvsem z odkupom in kooperacijo. Izgube naraščajo. Za zasebne kmetovalce ni evidenc, njihov položaj pa se bistveno ne razlikuje.

Kmetijski, siti priporočil o izkoriščanju notranjih reze v tej gospodarski veji, se sprašujejo: »Smo res po vrsti ne-sposobni, smo res tako potrpežljivi, nepomembni, razbiti in premalo ponosni, da si ne moremo priboriti ustajenja kmetijske politike, boljše-ga položaja kmetijstva?«

Ali so tehtnejši vzroki drug-je?

MILIJARDNI ZASLUŽKI NA RAČUN KMETIJSTVA

Začelo se je že lansko jesen. Italija je kot glavni uvoznik govejega mesa uvedla dodatne carinske dajatve (in s tem denarjem plačuje vsi italijanski veterinarsko službo). Slovenija pa je svojo enostransko izvozno usmeritev najbolj grenko občutila. Prodajne cene najboljšega goveda so padle za več kot sto dinarjev pri kilogramu žive teže in tudi najboljše družbeni obrati so postali nedonosni.

Vedno je boljše manjše zlo od večjega. V Sloveniji je zdaj že precej več kot polovica stoletje praznih, skupne lan-ske izgube so presegle tri mi-lijarde starih dinarjev.

Zastoj so občutili proizvajalci, snadgradnja pa ga ni. Navajamo nekaj nepopolnih po-datkov, ki niso daleč od res-nice.

● Trgovina v Sloveniji je na račun kmetijstva zaslužila v enem letu čez 15 milijard dinarjev.

● Beograjska Poljbanka je imela v zadnjem letu večjo akumulacijo kot 240.000 kmetijskih proizvajalcev skupaj. Kako se more kaj takega goditi?

POMEN KMETIJSTVA LE V BESEDAH

Kdo naj se potegne za kmetijce, ne oziraje se na to, ali predstavljajo zasebni ali družbeni sektor?

Od povojnega ministertva za kmetijstvo, zadrushnih zvez in bank je ostalo v novih institucijah le nekaj priveskov manj pomembnih oddelkov z nekaj ljudmi, ki naj se potegujejo za gospodarsko panogo, od katere živi skoraj tretjina slovenskega prebivalstva.

Kar vsiljuje se primerjava. V Franciji na primer živi neposredno od kmetijstva 16

odst. ljudi, kmetijski minister pa je najpomembnejši med vsemi, zakaj to zahtevajo zapleteni odnosi, od katerih je odvisen napredek dežele. Francija je postala ena prvih kmetijskih dežel na svetu!

NAPAKE POŠTENO PRIZNATI

Resnično je veliko laže ugotavljati posledice, kot pa jih predvideti. Toda v razvoju našega kmetijstva je bilo narejenih nekaj takih napak, katerih posledice bi lahko videli vnaprej.

Kampanjska, aktivistična izgradnja velikih družbenih obratov, ki so bili premalo proučeni za slovenske razmere, in je imela pri njih kmetijska in ekonomska znanost premalo veljave, ni rodila pričakovanih rezultatov. Kje so vzroki? Kmetijska znanost in praksa povsod v svetu dokazuje ta premoč velikega obrata nad majhnim, vendar ne na ta način, da združimo zemljo in delamo po starem. To so ovrg-

le tudi naše obdelovalne za-druge.

Če hočemo sodobno tehnično opremiti hektar obdelovalne zemlje, potrebujemo štiri, pet ali še več milijonov starih dinarjev; to pa pomeni, da velja en odstotek podružbljene zemlje v Sloveniji nič manj kot 30 milijard din.

Podružbljanje zemlje je sio torej čez ekonomske možnosti. Stalno razvrednotenje denarja je siliilo delovne organizacije v premalo pretehtane naložbe, vsiljene so bile nekateri tehnološke rešitve in s tem zmanjšana odgovornost nosilcev naložb.

In danes? Visoke obresti in kratki odplačilni roki niso zadržali jemancev posojil, da se ne bi zadolžili čez glavo. Najbolje je naredila tista kmetijska delovna organizacija, ki ni v času izgradnje ničesar naredila.

Primer: KZ Trebnje ima zdaj dvakrat večje dajatve od kreditov za goveje hleve, kot znaša skupna amortizacija na vseh obratih in od vseh za-družnih dejavnosti.

TO, KAR ZAHTEVAJO, NI PRIVILEGIJ

Kmetijstvo se iz znanih vzrokov nikoli ne more samo postaviti v enak položaj kot druge dejavnosti. Če so na črtovalci reforme mislili, da bodo odnose uredile same cene, so se zmotili. Kmetijska

BIZELJSKO: DOZORELA JE SLADKA SENTLOV-RENKA (Slika zgoraj). Kako prijetno je zdaj na deželi za mestnega človeka, ki pozablja, da je pridelek sad žuljev, znoja in celoletnega upanja...

proizvodnja se je povečala, cene so padle, monopolni položaj nekaterih drugih proizvajalcev, posebno posrednikov, pa je ostal.

Trdimo celo več: velik del sedanje ustajenosti je na hrbtu kmetijstva. V zadnjem letu se je kmetijski reprodukcijski material podražil za skoraj 10 odst., za približno prav toliko pa so se pocenili kmetijski pridelki.

Gola fraza je trditev, da je položaj kmetijstva odvisen predvsem od tega, kako se samo znajde. V današnji družbi so se pojavile nove oblike zelenastva, ko sadove žanjejo velikokrat tisti, ki semena še videli niso.

Mimo trgovine ni mogoče. Takrat, ko je bil še čas povezati proizvodnjo s prodajo, so kmetijci dobili nasvet: va-še mesto je v kmetijski proizvodnji. Temu nasvetu so seveda sledili tudi ustrezni predpisi. Danes, ko so kmetijske organizacije prezadolžene in v izgubah, naj se »gredo trgovino!

Prodaje ne bi smeli izločiti iz proizvodnega procesa, saj bi le na ta način zajeli zaslužke, ki jih zdaj kot smetano pobere trgovina. Naj to podkrepim z besedami francoskega kmetijskega ministra:

»Prihodnost kmetijstva je odvisna od stopnje povezave kmetov in kmetijskih organizacij z živilsko industrijo in trgovino vse do izvoza in nadrobne prodaje.«

Kaže, da je zdaj že vse zamujeno. Danes ni v Sloveni-

PRED 121 LETI O KMETIJSKEM IZOBRAŽEVANJU

Za spremembo naj o pomenu kmetijskega šolstva in izobraževanja spregovori uvod Matije Vrtočca v njegovi knjigi Kmetijska kemija, ki jo je izdal 1847. leta:

»Kemijo smo spisali z veliko marljivostjo, skerbjo in trudom; spisali smo jo v razjasnje-nje, razsvitljenje in blažnost verlih sinov Slo-venije; o de bi se pa vendar pri tem ne bili zastoj trudili! Ako bi se kmetijska kemija v celi naš narod vcepila in se mu vrasla; kako-na bi neki bila naša domovina čez 20 — 30 ali 50 let? Ljudje zdravi, lepi in krepki; hlevi polni dobro rejene in zdrave živine; dežela modro obdelana, v prijeten raj spremenjena; pridelki, da bi se ne vedlo kam z njimi, bi zdelani in nezdeleni plavali na vse kraje iz Slovenije; velika kupcija bi se odperla in domovine blaž-nost bi čez vse naše zapopadke rasla...«

Zanesenjaki Vrtočce je pač precenjeval po-men kemije in podcenjeval ekonomiko. Nič ni predvidel, kaj bo, če se bo kupcija »zaperla«...

ji trgovske organizacije, ki bi hotela vsaj tesno poslovno tehnično sodelovati s kmetijsko organizacijo, kaj sele, da bi se hotela združiti.

V teh razmerah zahtevati od družbe določene ukrepe za ustajitev ter olajšave pri družbenih dajtavah kmetij-stva nikakor ne pomeni zahtevati družbene privilegije. Posebnost kmetijstva ni nje-gova olajševalna, marveč ote-zevalna okolnost!

JE ZADRUŽNIK DOLŽAN TRPETI IZGUBO V ZADRUŽNEM HLEVU?

Težave, ki jih nekateri ime-nujejo že kar sabotaze, pri-

blizno enako zadevajo kmetij-ske kombinata, zadruga in za-sebne kmetovalce. Značilno je, da prizadenejo predvsem slovenske proizvajalce, ker se je položaj pridelovalcev pse-nice in koruze z reformo po-pravil, Slovenija pa je pred-vsem kupec in ne pridelova-lec teh dveh kmetijskih kul-tur.

Posebne težave imajo zadru-ge, ki morajo pokrivati izgube v lastnih živinorejskih obratih. Kmetije spoznavajo, da zadrugo potrebujejo, toda kako naj postane ta oblika svobodnega združevanja in samoupravljanja zanje privlačna, če je zadruga sprisiljena molsti kmetov in denar pre-livati v lastne obrate?

Zadruga morajo imeti neka-tere družbene olajšave, saj je vendar družbeni interes navezati kmetovalce in jih pripeljati do velike, tržne pro-izvodnje. Toda na kak način naj se zadruga okrepijo,

- če se celo zadrushne kredit-ne vloge niso uzakonjene,
- če ni bančnih sredstev za zasebno kmetijstvo, če ni dolgoročne gospodarske usmeritve, če ni izravnalnih skladov, če ni spodbudnih in usklajenih zajamčenih cen, če ni olajšav pri na-kupih strojev, če drugi po-bero zaslužek, zadruga pa naj vlaga in izobražuje kmeta itd.

V isti sapi vsi trdimo, da je kmetijstvo osnovna pano-ga za gospodarski napredek, da bo kmet še dolgo ostal po-memben nosilec kmetijske proizvodnje in da mu je zato potrebno zagotoviti jasno pri-hodnost ter mu pomagati, da bo lahko izkoristil vse svoje možnosti, saj ga konec koncev ni mogoče drugje zaposliti.

Velik je razkorak od besed do dejanj. Ko so stvari že prišle do tiste meje, ko ni mogoče več tako naprej, so se zganili naši politični organi. Ta sestavek naj bo pri-spevek k temu, da se bo resnično kaj spremenilo.

O tem pa so zadnje dni govorili tudi na številnih sestankih kmetijci v vseh naših občinah: čas je, da kmetijstvu takoj in odločno pomagamo, preden bo zares prepoznal!

Inž. MARJAN LEGAN

DOBRNIC, PODOBNO KOT DRUGJE: ČAKANJE NA KUPCE. Takrat, ko je primanjkovalo kmetijskih pridelkov in živine, so se trgovci pulili za vsako živinčce. Danes, ko so kmetje v stiski, se zanje nihče ne zmeni... (Foto: Jože Kržič)

Nikar nam ne vzemite sonca!

16. avgusta smo se zbrali podpisani predstavniki in lastniki stanovanjskih hiš s Koštalove in Čankarjeve ceste ter Prisojne poti v Novem mestu. Oglodali smo si predloženi urbanistični načrt za razidavo na teh treh cestah in pripominjamo, da se ne strinjamo z dozidavo na novo predvidenih vrstnih hiš k sedanjim hišam.

Glede Prisojne poti menimo, da že pogled s Ceste herojev vzbuja pomislek, da so vrstne hiše na tako markantnem mestu zelo neumestne in da sploh ne sodijo v ta okolis (domačini in tuji jim pravijo »kitaški zidi«). Te vrstne hiše so bile zgrajene na podlagi urbanistične zasnove iz 1964, ki je bila takrat veljavna in neoporečna. Stanovanjska zadruga »Bora« je takrat prosila za dovoljenje za 8 vrstnih hiš. Pristojni organi so ji odgovorili, da to ni mogoče. Zato je zgradila 7 vrstnih hiš (4 in 3) z umesnim skupnim prostorom, širokim 8 m, ki naj bi bil namenjen za parkiranje avtomobilov, odlaganje drv, otroško igrišče itd. Za takoj po vseli-

tvi pa se je videlo, da je prostor za te namene veliko premajhen. Zaradi lege zemljišča je tudi pol mimo hiš tako stisnjena, da še otroški voziček zapre promet. 18 otrok se na tej poti igra, saj drugje nimajo nobenega prostora. Če bi tu dozidali še 4 vrstne hiše, ki jih zdaj načrt predvideva, bi se razmere poslabšale do skrajnosti. Na tako stlačenem prostoru sploh ne bi bilo več mogoče primerno živeti. Dozidava vrstnih hiš na podlagi zdaj predloženega načrta pa bi razen tega popolnoma skazila in zaprla pogled na kolonijo kot celoto. Zaradi tega se s takim načrtom ne strinjamo in ga odklanjamo.

Na parceli Danice Zen, Vladke in Katicice Hočevar sta zadržani dve hiši z dodatkom nekaj zemlje, ki je last Majda in Antona Birše ter Alojza in Franciške Jarc. Na to parcelo sodi le ena družinska hiša, kol je bilo razparcelirano že v stari Jugoslaviji in kot je tudi odločila republiška komisija iz 1964, v kateri so bili izkušeni strokovnjaki. — Na hribu potrebujemo ve-

dno več prostora kot v ravnini. Dve hiši bi vzeli sonce in svetlobo sedanji glavni hiši. Koštalova ulica je razen tega glavna ulica na Mestni nji-ve. Tako kot stoji ob njej že sedanje hiše, je treba gradnjo tudi nadaljevati. Vse drugo skazi in uničuje lepo podobo mesta, tudi za to slednje pa si Novomeščani prizadevamo in hočemo tekmovali z drugimi kraji. Novi dve hiši bi jemali sonce tudi gorinjam hišam. Zemljišče družin Birsa in Jarc ne more dati vrta k drugi hiši na zemlji Zen-Hočevar, ker je že zdaj premajhno in bomo delali tudi garažo. Na zgornjem prostoru, ki je vrt, pa dva lastnika že obstoječe hiše tudi ne moreva odstopati zemlje, ker bi nam nove gradnje na tem vrtu vzele vse sonce.

Morda v Novem mestu nekateri ne vedo za geslo urbanistične inspekcije v Novi Gorici; tam pravijo: »Vzeti človeku polovico življenja!«

Lado Ferfolja, Elza Božič, Dušan Svara in Slavko Tešar izjavljamo: na naših parcelah ni mogoče postaviti hiše. Vsake, da so stare hiše bile agrarjene s skromnimi prihranki in so zaradi tega tudi zelo pomankljive. Nimajo urejene kanalizacije, vlažne so, nasproti stoječi bloki na Prisojni poti so nam vseli že dosti sovca, nove hiše pa bi nas popolnoma uničile. Zato se ne strinjamo, da bi na naših vrstnih zidali nove stavbe.

Jože Krmar s Prisojne poti: moja parcela stoji docela pod hribom. Nimamo ne sonca, ne prave svetlobe. Na prostoru, kjer je zarisana nova stavba, stoji garaža s potom, tako da na ta prostor sploh ne pride več nova stavba, kar se na kraju samem pač najbolje vidi.

Vsi podpisani pripominjamo še tole: na novo razstavljene razidavne načrte je zarisan le del Koštalove ulice, ne pa cela, ki sega vse do pokopališča. To ulico vsi poznamo, vemo pa tudi, da je na njeno gornjo stran (od hiše dr. Znidarja pa do Brezovarja) veliko razidavnega prostora, kar pa v sedanjem načrtu ni predvideno. Ugotovili smo tudi, da urbanistični načrt ni bil razstavljen na primernem kraju; bil je na skritem prostoru, težko se ga je našlo in bil je brez tolmača. Datum njegove izgotovitve je leto 1964; zdela pa se nam je, da je zdaj drugače izdelan, kot je bil v resnici leta 1964.

Zato zahtevamo, da pristojni organi upoštevajo sklep republiške komisije, ki si je naša zemljišča ogledala 18. 12. 1964. Sestavljalo jo je pet strokovnjakov, ki so podpisali tudi zapisnik. Takrat je predsednik ObS Sergij Thorževski pred navzočimi člani komisije in našimi predstavniki izjavil, da bo voljal sklep nevtralne komisije.

Gornje naše pripombe smo že poslali predsedniku ObS in predsedniku sveta za urbanizem pri ObS v Novem mestu, kakor tudi zavodu za izgradnjo in urejanje naselij v Novem mestu ter svetu za urbanizem SRS v Ljubljani. Zelim pa, da ta problem, ki zadeva v bistru vse prebivalce Novega mesta, spoznajo tudi vsi naši meščani.

Danica Zen in Katica Hočevar; Pavla Penca za Majdo in Antona Birsa; Vinko Vrhovnik; Ignacij Grandjič za Elzo Božič; Ladislav Ferfolja, Jože Krmar, Alojz Jarc, Marija Radovič, Vinko in Eliza Rustja; Jože Splihal, Dušan Svara, Miloš Jančič in Slavko Tešar — vsi v Novem mestu

Obvestilo dopisnikom

Vsako pismo, namenjeno za to stran v našem domačem listu, je treba podpisati s pravim in celim imenom ter z naslovom. Nepodpisanih pisem ne objavljamo, prav tako pa tudi ne pisem, ki imajo zlagane (izmišljene) podpise. Ker vsako pismo glede pisca in vsebine preverimo, grede vsa nepodpisana pisma zanesljivo v koš!

Na željo pisca ohranimo njegovo ime v uredništvu, vendar se mora v takem primeru podpisati pod objavo vsaj s kraticami.

Ni nujno, da se uredništvo lista vedno strinja z vsebino pisem, ki so objavljena na tej strani.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Odgovor iz „Kometa“

Delavci in delavke v metliškem konfekcijskem podjetju KOMET iz Metlike smo bili žalostni in ogorčeni, ko smo brali v 36. številki vašega lista vest, da so metliški kolektiv pridno pomagali pri partizanski proslavi 1. septembra, mi pa da smo prav tedaj organizirali izlet v Italijo.

To, kar ste napisali, ni res, saj smo bili že 20 dni pred proslavo obveščeni o proslavi, hkrati pa so nam rekli, naj se je vsi udeležimo.

Naš kolektiv je v pripravah na proslavo veliko naredil. Najprej smo postavili prodajni kiosk, naredili smo 460 črk za transparente, pomagali pri preskrbi s hrano, nekateri pa so sodelovali tudi v folklornem sporedu. Da bi zagotovili čimveč udeležencev na proslavi, je naša sindikalna podružnica vsem zaposlenim razdelila bone za prehrano, vprašanje čim večjega števila udeležencev na zborovanju pa smo reševali v vseh političnih aktivnih tovarne.

Začuden smo, hkrati pa ogorčeni, da ste nas z ne-preverjenim pisanjem prizadeli. Ker vaš list berejo po vsej Sloveniji, pa tudi v drugih republikah, bodo na podlagi vašega pisanja delovni ljudje dobili vtis, da pri nas ne delajo ne politični aktivni ne partijska organizacija, temveč da smo proti skupnim akcijam.

Mi smo res organizirali izlet v Italijo za 42 naših delavcev, toda potovali so 31. avgusta in so bili v Metliki še isti dan zvečer ob 22. uri, da bi lahko naslednji dan prisostvovali zborovanju in proslavi!

Mislimo, da je imelo pisanje v vašem listu že vnaprej pripravljen namen: škodovati časti naših delavcev in naši tovarni, ker bi nas nekateri radi očrnilli samo zato, ker ne morejo trpeti posameznih članov KOMETA. Preko naših hrbtov bi radi lomili konja, česar pa ne bomo dovolili.

Prosimo vas, da objavite naš odgovor in s tem vsaj delno ublažite jezo, ki je nastala z nesramnim klevetanjem naš delavcev, vodilnih v podjetju in direktorja.

DELAJCI PODJETJA KOMET

Vida Kraševac, Aco Dimitrijevič, Joša Bešeg, Justa Zupc in Ivanka Pezdirc.

OPOMBA UREDNIŠTVA: podatke za vest »BETI« polnoštevilo na proslavi, ki smo jo objavili pretekli četrtek na metliški strani, smo dobili v pisarni SZDL osebno od predsednika občinske konference SZDL. Verjetni smo jim in jih zato nisimo proverili!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Vsem pošiljam lepe pozdrave

Cenjeno uredništvo!

Dobila sva Vaše pismo, najlepša hvala. Prej nisem mogla odgovoriti zaradi močeve boleznici, bil je v bolnišnici, zdaj pa se zdravi doma. Bolan je že od maja. Rad bere list in oba ga imava rada, saj nama prinaša veliko užitka iz domačih krajev. Posebno naju zanimajo vesti iz okolice Novega mesta, kjer je moč s fanti v njegovi Češki vasi prebil najlepša leta. Lani smo tam vse prodali, ker imava tu družino.

Ko pozdravljava vse znanke in prijatelje v starem kraju, se hkrati najlepše zahvaljujemo bratu Jožetu Dolinarju, njegovima sinovoma Jožetu, Tinetu, ženi in hčerki za lep sprejem ter za ure, ki smo jih skupaj preživeli. Hvala tudi g. Grmu in

njegovi ženi za postovljeni dan, ko so nam tako lepo postregli v močevi rojstni hiši. Bodite srečni in zadovoljni v njej. Najlepše pozdravljava tudi živinozdravnika g. Pucka, ki je bil na počitnicah, pa ga takrat nisva mogla obiskati. Ko smo bili v domačih krajih leta 1952, nas je večkrat obiskal pri Miševih v Zalogu. Bodite pozdravljeni, Micka in Karolina Mišič in vsi prijatelji v Češki vasi, ki berete Dolenjski list!

Posiljam vam 2 dolarja za doplačilo letošnje naročnine, pa še 2 dolarja za te pozdrave, če jim lahko najdete malo prostora v listu. Hvala in najlepši pozdrav vsem v odboru!

AVGUST in JULIJA ZUPANCIC
Indianapolis, ZDA

Odprto pismo ribniške mladine zavodu RTV Ljubljana

V zvezi z Vašo radijsko oddajo »Mladina sedi in vama«, ki ste jo predvajali 21. avgusta t. l., sporočamo vam in javnosti, da se ne strinjamo z neobjektivnostjo in načinom, s katerim ste hoteli prikazati življenje in delo ribniške mladine.

Nerazumljive so nam anonimne okolnosti, v katerih ste omenjeno oddajo posneli. Z enostranskim izborom poslušice zelo mladih ljudi, od katerih večina se ne more biti večletna v mladinsko organizacijo in ki prav gotovo ni seznanjena z dogajanjem in utemeljenostjo verokov nekaterih problemov, bodisi zaradi nezainteresiranosti ali pa zgolj in zlasti zaradi lastnega nerazumevanja, ste izoblikovali oddajo, s katero ste, o tem smo prepričani, neposredno vsilili mladini drugih krajev Slovenije zelo slabo mnenje o živ-

ljenju in delu večine mladih ljudi v našem kraju.

Nedvomno bi se moral reporter te oddaje tov. Konjar prepričati o verodostojnosti nekaterih mladoletniških izjav, ki so nehoti, še bolj nevede, dajali skrajno neumestne pripombe o političnem, kulturnem in ne navezadnje tudi o športnem življenju v našem kraju.

Po oddaji sodeč, so v ribniški občini samo zelo mladi mladinci, s temu primerno mentaliteto. Pa nendar imamo tudi »starejšo« mladino, angažirano v aktivnih mladinske organizacije, Klubu študentov, Klubu OZN idr., samo niste našli prave poti do njih!

Nobemo se odkupiti s tem pismom, nobemo pa tudi da prikazujete življenje mladine v nekem kraju s tako pomankljivim in neobjektivnim kriterijem neke oddaje.

V IMENU RIBNIŠKIH MLADINCEV
OBČINSKI KOMITE ZMS
ZA PREDSEDNIKA:
BOŽO BREGAR

Zakaj ni nobenega odgovora?

Pred nekaj tedni ste objavili na tej strani moje pismo z naslovom »Mar so cene mesa v naših mesnicah primerne odkupnim cenam živine?« To ste objavili 1. avgusta z upanjem, da bodo mesarska podjetja podjetja poštno odgovorila na postavljeno vprašanje. Ker ni nobenega odgovora, se zdaj še enkrat sprašujem, če so mar vsa mesarska podjetja med sabo dogovorjena, da čuvajo svoje kalkulacije kot strogo tajnost pred potrošnikom. Prosim, tovariši iz AGROKOMBINATA Krško, mar ne čutite poslovne odgovornosti do potrošnikov, mar niso čisti računi vašega poslovanja skladni z nabavo in prodajo? Menim, da je edino opravičilo jasen in konkreten odgovor, s katerim bi lahko ovrgli različna mnenja in govornice potrošnikov.

Ob vsem tem pa je omembe vredno tudi vprašanje, kaj glede cen mesa mislijo naše občinske skupščine. Ali imajo kakšen vpliv in zakomiti poseg na to področje? Ali niso občinske inspekcije službe pristojne za nadzor vseh dejavnosti? Kdo jih zanira v njihovem delu in jim morda odvzema samostojnost pri odločanju ter jih podreja lokalnim vplivom?

Prosim vse prizadete, da pomagajo razvozlati ta začarani krog!

ZOFKA VAHCIC
Solska ul. 2
KRŠKO

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Opravičilo šoferju Požunu

Pred 14 dnevi sem vam pisala v sestavku »Zakaj šofer avtobusa ni ustavil?«, da je 16. 8. ob 7. uri zjutraj vozil listi avtobus šofer Jože Požun. Njegovo ime sta mi povedala Drago Zupančič in Jožica Ribič, oba zaposlena v trgovini Zdole. Tudi Ivan Planinc iz Lok pri Zdolah mi je povedal, da se piše šofer tega avtobusa tako, kot sem vam pisala. Zdal pa se je pri meni Jože Požun sam oglašil in mi povedal, da on ni vozil takrat avtobusa. Zares občalujem, da sem ga z objavo imena razbalostila in ga prostim, da mi neljubo napako, ki so jo zakrivali podatki drugih ljudi, oprosti. Medtem sem tudi od drugih ljudi zvedela, da je tovariš Požun dobrončen šofer in sploh spoštovan človek med ljudmi. Zato mi je še težje, da ga je moj članek prizadel. Zdal sem tudi zvedela za pravilno ime šoferja, ki takrat ni hotel ustaviti na postajališču; to je Jože Presker.

S pozdravom!
MARIJA ZUPANČIČ
Zdolska cesta 35
p. Krško

VELIKAN MED DETERGENTI NAGRAJUJE

ZA SNEŽNO BELO ROČNO PRANJE

Prevzela nas je preprostost človeka in veličina duha

Tremo bi lahko pustili doma, ker je obisk potekal v povsem domačem vzdušju — Tovariš Tito se je izrecno zanimal za borce in ostarele ljudi, iz vsake njegove besede pa je vela skrb za človeka in veliko zaupanje v delovne množice — Udeleženci sprejema v predsednikovem zasebnem delovnem kabinetu pripovedujejo

Šestčlanska delegacija metliške in črnomaljske občine je bila v petek, 30. avgusta, ob 11. uri dopoldne sprejeta na Brionih pri predsedniku Titu. Tovariš Tito je naše predstavnike zadržal še enkrat dlje, kot je bilo določeno, razkazal jim je tudi svojo foto temnico in delavnico, kjer rad preživlja redke trenutke prostega časa. Delegacija se je vrnila domov s predsednikovo obljubo, da bo ob prvi priložnosti prišel v Belo krajino.

ČISTO PO DOMAČE SMO KRAMLJALI

Z delegacijo Belokranjcev je bil na obisku pri predsedniku Titu na Brionih tudi Dako Damjanović, vi predsednik občinskega odbora ZZB NOV Metlika. Kakor je povedal, je s tovarišem Titom že prej dvakrat mimogrede govoril, na uradnem obisku pa je bil tokrat prvič pri njem in si je zapomnil precej podrobnosti. Takole nam je pripovedoval:

— V četrtek, 29. avgusta, me je klical tovariš Vipotnik iz Ljubljane in naročil, naj čez eno uro sporočimo imena 6 predstavnikov obeh občin, ki bodo naslednjega dne ob 11. uri sprejeti pri predsedniku Titu na Brionih.

Takoj sem obvestil naše na občini, oni pa Črnomaljce. Nemudoma smo se sestali ter določili delegacijo: iz Črnomolja so bili določeni predsednik občine Anton Dvojmoč, sekretar komiteja Jože Vajs in predsednik občinske konference SZDL Lojze Sterk. Metlika pa je v delegacijo izbrala predsednika občine Petra Vujčiča, sekretarja komiteja Franca Vrviščarja in mene.

V petek, 30. avgusta, smo šli na pot še ob 4. uri zjutraj. Potovali smo čez Vinico in Reko do Pulja. Od tam so nas prepeljali na Brione. Sprejel nas je predsednikov sekretar Jože Smole in nas po zajtrku odpeljal k tovarišu Titu.

Ves nasmejan in zelo dobre volje nas je predsednik republike sprejel. Posedli smo okoli mize in kramljali z njim čisto po domače. Naš metliški predsednik mu je pripovedoval o razvoju gospodarstva v Beli krajini, o cestah in težavah. Tovariš Tito se je izrecno zanimal, kako žive borci. Povedal sem mu, da je zanje že precej bolj poskrbljeno, da pa bomo skrbili v prihodnje urediti se to, česar nismo mogli doslej.

Na sprejemu so nam postregli s pijačo, z narezkom in s kavo.

Pogovarjali smo se resne stvari: o čehoslovaški, o položaju v svetu in doma, pa tudi kakšna šaljiva je padla vmes. Ker je bil videti tovariš Tito tako razpoložen, sem ga prosil, ali bi se lahko z njim fotografirali. Takoj je bil za to. Ko je beseda panesla že na fotografiranje, nam je pokazal tudi svoj foto-laboratorij, kjer sam razvija filme in dela fotografije, če ima čas. Razen tega nam je pokazal še sobo, kjer ima shranjene spominke kolektivov, in svojo delavnico.

Sam sem že v letih, zato sem med nami vsemi najbolj opazil, kako je tovariš Tito kljub letom še mlad in svež. To sem mu povedal in pristavil da mu Belokranjci želimo vsaj še 30 let, a se je samo nasmejal in rekel: »Tovariši, pozdravite mi vsa Belo krajino in povejte ljudem, da bi zares rad prišel k vam. Ob prvi priložnosti bom poravnal dolg na vaša vabila.«

Ko smo se poslovili, je vzel tovariš Tito svoj fotoaparatus, čeprav je medtem prišel fotograf. Slikali smo se večkrat. Najprej je fotograf opravil svoje, potem pa mu je predsednik Tito dal še svoj aparat in rekel, da bi rad imel zase naš skupen posnetek.

Bilo je zares nepozabno doživetje.

V TITOVIM ZASEBNIM DELAVNICAM

— Na obisku ni bilo prav nobenega protokola. Malo nas je skrbelo, kaj in kako se bomo s predsednikom pogovarjali, a je pregraja zadrega v hipu padla, ko nas je tako prisrčno sprejel. — Je povedal predsednik metliško občine PETER VUJCIC.

— Sprejel nas je v svojem zasebnem delovnem kabinetu. Pričakovali smo luksuzno opremo, videli pa smo sicer zelo okusno, toda skromno opremljeno sobo.

Rekel nam je, naj se počutimo kot doma. Ustvaril je vzdušje, da nas je zadrega minila in da je vsak izmed nas čisto preprosto sodeloval v razgovoru. Rekli so nam, da bomo na obisku lahko največ 45 minut, predsednik Tito pa nas je zadržal skoraj dve uri.

Zmenili smo se, da bo Franc Vrviščar pazil na uro in me opozoril, ko bo čas obiska potekel. Res me je pet minut pred dvanajsto dregnil v koleno, tovariš Tito pa je to takoj opazil in dejal: »Nič ne skrbite, ostanite še, saj smo v pogovoru. Bodo naslednji obiski že počakali.«

Najbolj zanimiva se mi je zdelala njegova delavnica. Videl sem razstavljen star Tomosov moped. V šali sem ga vprašal, kdaj bo popravilo končano, on pa je odvrnil: »Ko bom končal z vsemi sprejemi, se ga bom še danes lotil. Tu se spocijem. Zdi se mi, da prav v tej delavnici ustvarjam lastno energijo.«

Mimogrede sem tovarišu Titu omenil, da se po mnenju ljudstva preveč napreza in da bi moral več počivati, on pa je nato dejal: »Več imam dela, bolj se počutim. Če bi po vašem predlogu več počival in sedel za mizo, ne da bi imela naša družbena skupnost od mene tega, kar ji dolgujem.«

— Tovariš predsednik, sem nadaljeval, saj niste iz jekla. On pa spet duhovito:

»Iz jekla res nisem, sem pa iz dobrega testa...«

MNOGO DIREKTORJEV IMA DRAŽJO OPREMO

FRANC VRVIŠČAR, sekretar občinskega komiteja ZKS iz Metlike, je bil že drugič pri predsedniku republike. Pričkoval je, da bo od leta 1962, ko je bil pri njem v Beogradu, opazil leta, ki so odtlej minila, pravi pa, da se mu je tokrat zdel predsednik še mlajši.

Tovariš Tito je zelo zaposlen. Videli smo knjigo obiskov za tisti dan. Pred nami je bilo vpisanih že kakih 15 ljudi, prav toliko pa še za nami.

Poudarjal je, naj sporne zadeve rešujemo strpno in brez historije. Ima tudi izredno zaupanje v delovne množice, kar sem spoznal iz naslednjih besed: »Prepričan sem, da je ljudstvo dobro in pošteno, čeprav ljudje malo godrnjajo. Paziti pa moramo na tiste, ki množice vodijo.«

Presenetilo me je zlasti to, kar sem videl v njegovem osebni kabinetu, v foto temnici in delavnici. Doma in po svetu sem videl

že marsikatero direktorjevo ali funkcionarjevo sobo, a večina teh je bila bolj luksuzno urejena. V teh Titovih zasebnih prostorih nisem videl niti ene perzijske preproge, temveč sem v njegovem kabinetu opazil skoro enako bosensko preprogo, kakršno sem imel jaz na občini v svoji pisarni.

Zelo ceni tudi darila, ki mu jih poklanjajo kolektivi. Ko nam je pokazal svojo delavnico, je rekel: »Vidite, ta stružnica, varilni strojek in drugo, vse to so mi poklonili naši delovni ljudje.« Delavnica je bila res pospravljena, ključki in orodje zloženo, sicer pa povsem vsakdanja, z delovnimi mizami kot povsod drugje.

NAREZKA SE NISMO DOTAKNILI

Prvi vtis JOŽETA VAJŠA, sekretarja črnomaljskega občinskega komiteja, je bil naslednji:

— Na Brione sem šel s tremo, ker nismo vedeli, kakšne podatke bo od nas predsednik zahteval. Čim pa mi je toplo in prijateljsko stisnil roko, je odpadlo vse, kar me je težilo.

Sprva ni bilo na mizi nič, razen pepelnika. Začeli smo stikati po žepih za cigarete, a je kot dober gostitelj to takoj opazil in poklical uslužbenca: — Saj ni nič cigaret na mizi, je dejal. — Poglejte, če je kaj pijače, tovariši so prišli od daleč.

Potem so nam prinesli cigarete in pladenj z več kozarci, v katerih so bile različne pijače. Z roko sem šaril po pladnju in iskal kakšno brezalkoholno pijačo, a sem iz nerodnosti kozarec prevrnil, pijača pa se je polila po pladnju. Bil sem v zadregi in se skušal opravičiti, tovariš Tito pa me je zavrnil:

»Nič ne skrbite, to je povsem vsakdanja stvar! Moj pes bo to rad polizal.«

Ze ko smo prišli do vrat njegovega kabineta nam je prišel naproti lep pes. Vsakega je povohal, nato pa se usedel h gospodarjevim nogam. Bil je čisto miren in nas

prijazno gledal, dokler ni prišel v sobo še manjši, bel kuček. Pod mizo sta se začela nekaj cukati, nakar je tovariš Tito energično ukazal: »Mir, na svoje mesto!« Na mah sta ga ubogala in se nista več ganila.

Med pogovorom je tudi naš gostitelj pil alkohol, mešan s sodavico, in pokadil nekaj cigar. Ko pa mu je hotel metliški predsednik Vujčič prižgati cigaro z vžigalnikom, je rekel: »Hvala, ne, tu je bencin, ki je škodljiv! Jaz prižgam samo z vžigalicami.«

Ko smo mislili, da je že skrajni čas za odhod, saj nas je v pogovoru zadržal mnogo dlje, kot je bilo določeno, so nam na treh krožnikih prinesli še narezek. Nikomur od nas pa ni bilo do jedi. Tudi dotaknili se nismo narezka. Vsi smo bili preveč prevzeti od maršalove silne preprostosti in hkrati veličine. Tako duhovitega sobesednika doslej še nisem srečal.

TEŽAVE Z DARILOM

Obe delegaciji sta se bili zmenili, da bosta predsedniku Titu nesli za spomin belokranjsko narodno nošo ter določili Lajzeta Sterka, črnomaljskega predsednika občinske konference SZDL, da mu bo darilo predal. V zvezi z darilom pa je bilo precej težav, kot nam je tovariš STERK povedal:

— Platno za narodno nošo smo dobili v Adlešičih. Izdelano je bilo leta 1929 za balo, a je ostalo še pri tisti hiši. V delavnici podjetja »Novost« so nošo ukrojili. Pas nam je naredil črnomaljski tapetnik Rems, po klobuk pa smo šli na Vinico, kjer so prav pred kratkim dobili nove narodne noše.

Darilo sem mu izročil proti koncu razgovora. Vstal sem in rekel, da mu Belokranjci podarjajo skromen spominek, on pa je dejal: »O, ta klobuk mi je znan.« Videti je bilo, da je bil darila vesel.

Vsi smo pričakovali, da bo več ceremonij, preden bomo prišli do predsednikove sobe, a je bil ves postopek povsem preprost. Nihče nam ni rekel, kako naj se obnašamo, kaj se bomo pogovarjali, in tudi nihče ni vprašal, kaj imamo v zavoju in aktovki. Tudi med pogovorom smo bili s tovarišem Titom sami. Tu in tam je prišel v

sobo njegov sekretar Jože Smole, ki je medtem tolažil druge čakajoče goste.

Sprejem na Brionih je bil res enkratno doživetje. Take prisrčnosti, kot smo jo videli pri tovarišu Titu, človek zlepa ne sreča. Bil pa je tudi na moč dobre volje. Šegav in duhovit, če je to sodilo k pogovoru, in v hipu resen, zalosten in zaskrbljen, ko je govoril o dogodkih v svetu.

IZREDNO ZAUPANJE V LJUDSKE MNOŽICE

— Prvo dobrodošlico smo na Brionih doživeli že na pomolu. Padal je dež, nas pa so pričakali z dežniki — je povedal predsednik črnomaljske občine ANTON DVOJMOČ.

— Predsednik republike zelo pogumno gleda na naš razvoj. Najbolj mi je bilo pri nem vseh izredno zaupanje, ki ga ima do delovnih ljudi. Nenehno nam je poudarjal skrb za ljudi, za borce, boj za humane odnose pri nas in v svetu sploh.

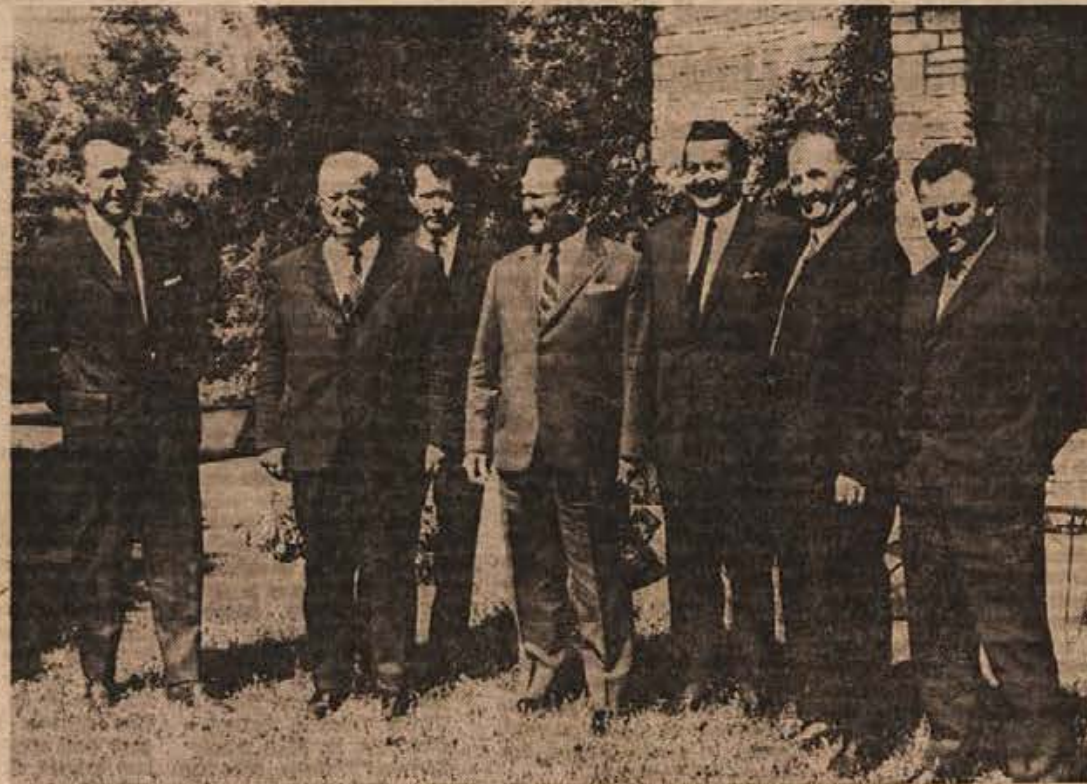
Kar smo doživeli na Brionih, so verjetno povedali že tovariši pred menoj. Skratka, bilo je domače vzdušje, da bolj ni moglo biti. Med potjo tja smo si delali čisto nepotrebne skrbi.

Ko smo se pospravljali, kar nismo mogli najti primernih besed. Prav res smo bili ganjeni. Ko pa smo se fotografirali, sem se nalašč postavil tik tovariša Tita. Gre namreč za stavo! Ko smo izbirali velikost narodne noše zanj, so eni trdili, da je predsednik približno tako velik kakor jaz, eni pa, da je večji. Stavili smo za 100 litrov vina. Mero za narodno nošo so vzeli po meni, ko bomo dobili fotografije, pa se bo videlo, kdo bo plačal. Vsekakor bomo skupaj pili in še enkrat obujali brionske spomine.

Tovariš Tito nas je pospremil v park. Tudi tu ni nobenih umetnih nasadov, temveč kar se da naravno okolje. Pokazal nam je še rastline, ki jih je sam posadil.

Ko nam je slednjič segel v roke, smo prav gotovo vsi mislili le eno: da bi se dolgo ostal tako veder in čil!

RIA BACER

Po skoro dvehurnem razgovoru so se Belokranjci s tovarišem Titom fotografirali še na vrtu. Predsednik ima v rokah svoj fotoaparatus, s katerim je fotograf naredil še posnetka zanj. (Foto: TANJUG)

Samoupravljanje bomo branili tudi z orožjem!

(Nadaljevanje s 1. str.)

krat preletelo letalo s pozdravi XII. brigadi, nato pa je slavje pričel predsednik občinske skupščine v Novem mestu Franci Kuhar. Ko je borem dvanajste zavezal dobrodošlico, se je v kratkem govoru spomnil velikega de-

leža XII. SNOUB za NOV na Dolenjskem.

Posebna delegacija, sestavljena iz pripadnikov JLA, borcev, tabornikov in pionirjev, je zatem položila venec v spominski loži padlih borcev, talcev in žrtv fašističnega nasilja poleg študijske knjižnice.

Obširneje je o XII. SNOUB govoril prodrednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar. Ko je opisal številne boje in žrtve XII. brigade, je poudaril, da se moramo tudi tej brigadi zahvaliti, da lahko danes razvijamo socializem in samoupravljanje. »Kar imamo, smo zgra-

dili z lastnimi žrtvi, zato bomo vse pridobitve odločno branili tudi z orožjem, je poudaril. V zvezi s tem je ponovil besede tovariša Tita: »Delajmo, kot da bo vedno mir, a pripravljajmo se, kot da bo jutri vojna.«

Tovariš Hočevar je nato v govoru prešel na dogodke na Čehoslovaškem. »Če kdo napade suvereno socialistično državo in pravi, da je to storil zaradi prijateljstva in zaščite socializma, mu naši ljudje pravijo agresor, ne glede na to, kakšna je napadala država — kapitalistična ali socialistična; če je takšna država socialistična, toliko prej zasluži obsodbo. In če takšen napadalec okupira deželo proti volji ljudstva te dežele in njenih ustavno izvoljenih organov, ga naši ljudje imenujejo okupator,« je med drugim poudaril prodrednik Hočevar.

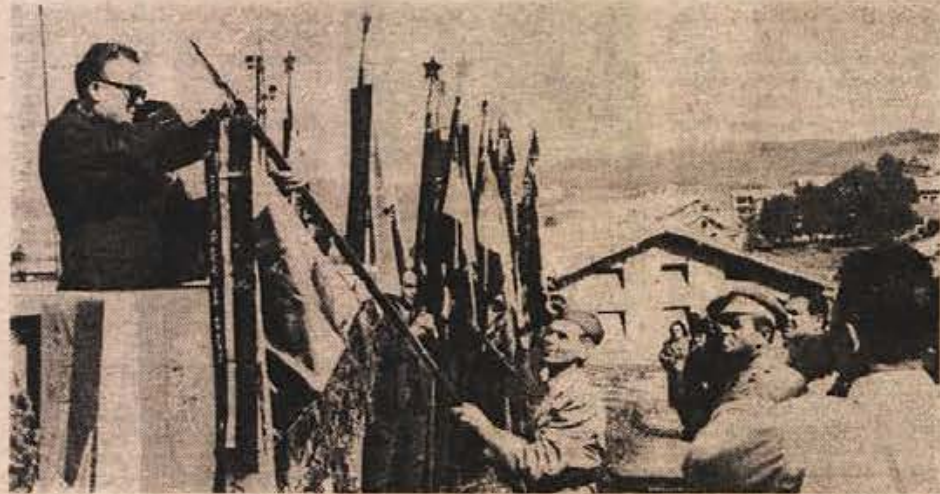
Po govoru je dr. France Hočevar razvil prapor XII. SNOUB in izročil brigadi red zasluge za narod z zlato zvezdo in red bratstva in enotnosti z zlatim vencem, s katerima jo je ob 25-letnici ustanovitve odlikoval prodrednik republike Jostp Broz-Tito. Prodrednik občinskih skupščin Novo mesto in Sevnica, Franci Kuhar in Franc Molan, pa sta na prapor XII. SNOUB pripela trakove do množnih občin Novo mesto in Sevnica.

Ko so borci XII. brigade sprejemali prapor, so obljubili: »Prd to zastavo se bomo še borili proti vsemu sovražniku, če bo treba!«

Prodrednik občinskega komiteja ZMS Novo mesto, Andrej Repinc je na koncu osrednje proslave prebral pozdravno brzojavko tovarišu Titu, s katero dajejo mladinci in mladinke, borci XII. SNOUB in drugi udeleženci proslave svojo podporo sklepom XI. seje CK ZKJ. S srečanjem na Loči je bilo slavnostno zborovanje XII. SNOUB lepo zaključeno.

Prišlo je 250 borcev XII. brigade

Nedeljskega srečanja XII. SNOUB v Novem mestu se je udeležilo 250 nekdanjih borcev in voditeljev te brigade; od tega jih je 235 dala osebne podatke v informativni pisarni.

Prodrednik Obs Trebnje Ciril Pevec pripenja na tribuni pred zbranimi borci Dolenjskega odreda spominski trak na bojno zastavo odreda (Foto: M. Jakopec)

Mladina naj ohranja in brani

Ob 25-letnici ustanovitve v Kriški vasi so se v nedeljo, 8. septembra, zbrali v Trebnjem borci Dolenjskega odreda na slavnostno podelitev domicila. Blizu 300 borcev nekdanjega partizanskega odreda je z množico občanov na pravem partizanskem mitingu izpričalo pripadnost našemu samoupravnemu socializmu ter izrazilo pripravljenost graditi in razvijati ta socializem še naprej in ga tudi braniti. Mladina naj prevzame na svoja ramena nadaljevanje tega, kar je začela generacija, ki je z orožjem v roki izvojevala svobodo.

Prodrednik Obs Trebnje Ciril Pevec je po uvodnem pozdravu v govoru orisal gospodarski in družbeni razvoj občine in pozval občane, naj tako, kot v usodnih dneh naše zgodovine partizanski borci, tudi oni zdaj v gospodarski in v družbeni gradnji združujejo svoje sile v boju za napredek.

Prodrednik je nato izročil predstavniku Dolenjskega odreda Avgustu Zitniku listino o domicilu ter pripel spominski trak na bojno zastavo odreda. Avgust Zitnik je izročil prodredniku Cirilu Pevcu in prodredniku Obs Grosuplje Ivanu Ahlinu spominski zastavici.

V imenu borcev Dolenjskega odreda je nato govoril zbranim borem in občanom nekdanji politični komisar odreda Miro Lipuš-Mišo. Poudaril je, da se borci odreda zavedajo dolžnosti, ki jih vežejo na trebanjske kraje in ljudi. V razvijanju naše socialistične samoupravne družbe ne pota nazaj. Če bo potrebno, se bomo zato še enkrat odzvali klicu partije v boj za svobodo domovine in za ohranjanje pridobitev naše socializma. Pozval je mladino, naj z revolucionarno silo in z naprednimi stremljenji nadaljuje naš razvoj in naj bo pripravljena, če bi bilo to potrebno, ohraniti s tako

dragocenimi žrtvami priborjeno svobodo.

Sledilo je polaganje vencov na grobišča padlih, v kulturnem delu programa pa sta razen pevskega zbora iz Trbovelj sodelovala tudi partizanska umetnika Bogdana Stritar, članica Opere SNG, in Janez Skof, član Mestnega gledališča iz Ljubljane.

M. JAKOPEC

Slavje v Podbočju ni pozabljeno

Poročali smo že, da so borci v Podbočju pred kratkim razvili svoj prapor. Priznana slavlja so se udeležili tudi prodrednik republiškega Zdravstva ZB NOV Franc Leskošek-Luka, prodrednik občinske skupščine Kriško in nekaterih družbeno-političnih organizacij ter številni gostje. Borci iz Podbočja se zahvaljujejo vsem, ki so jim pomagali z denarjem, da so dobili svoj prapor, še posebej pa pokrovitelja pri razviti prapora Lada Trampouha in darilo, sindikatski podružnici tovarne »Juro Salaja in občinski skupščini ZB NOV pa podarjeni trak Priznana slovesnost je uspela tudi zaradi neutrudnega dela nekaterih borcev in odbornikov, pooprstili pa so jo tudi sotarji s kulturnim programom.

AJDOVSCINA: Bazoviška brigada, kurinji, IV. prekomorska brigada.

Tabori domicilnih občin in imena vojaških enot bodo označeni s posebnimi tablicami.

Vsi tisti borci, ki niso razvrščeni po domicilnih enotah (zaščitni bataljon IX. korpusa, minerski vod, sanitetski, ilegalci itd.), naj se pridružejo enoti, v kateri so bili vključeni prej ali pozneje, ali pa v domicilno občino.

Partizanske enote se na osrednjem prireditvenem prostoru in tudi v taboru ne bodo predstavile v celoti.

Odredi in brigade IX. korpusa, italijanske enote ter prekomorske brigade bodo s svojimi zastavami in bojnimi ali domicilnimi zastavami razporejeni pred glavno tribuno. Zastopstvo je sestavljeno iz 3 borcev in 3 mladincev. Mladince je potrebno določiti spornozumno z občinskim komitejem mladine in s oddelki za narodno obrambo pri skupščini. Zastopniki borcev so lahko običajni in dostojne partizanske uniforme ali pa v civilni, medtem ko morajo biti mladinci obvezno v oblekah predvojaške vzgoje.

Vse partizanske enote Slovenije bodo na slavnosti tribuni zastopane s 3-člansko delegacijo. Partizanske enote same določijo delegacije, ki bodo zastopale svojo domicilno občino na proslavi 15. septembra v Novi Gorici.

Vsem borem, borkam in aktivistom odbor pripravila, naj imajo pripeta odlikovanja ali vsaj vrvice odlikovanj. Namon partizanskega srečanja v Novi Gorici je tudi v tem, da se borem, borkam in ilegalcem podelijo spominske značke in pesniška zbirka Matja Bora »Prevladarimo viharje«.

Navedeno zbirko, vezano v moder ovitek, in spominske značke.

Goriška vas vabi na osrednjo slovensko proslavo v Novi Gorici 15. septembra 1968 ob 11. uri. Tovariš Tito, predsednik republike, je pokrovitelj te proslave.

Ki so oštevilčene od 1 do 10.000, prejemajo borci brezplačno. Značke in pesniške zbirke bodo prejeli borci, borka in ilegalci — udeleženci proslave, po domicilnih enotah v Taboru IX. korpusa in prekomorskih brigadah v Novi Gorici.

Po prihodu v Novo Gorico naj se borci takoj javijo svoji domicilni enoti.

Osrednji proslavi se bodo borci in ostali zbrani v svojih enotah po domicilnih občinah, kjer jim bodo vodstva organizirala kulturno-zabavni program.

Petnajsta brigada se spoprime z Nemci

3. nadaljevanje

Businčani so hoteli z razbitinami v kraj, dekleta so sprala krvave madeže in jih posule s cestnim prahom — in nad zasedama je spet razprostri varljiv mir, poln vzne mirljivega pričakovanja.

Naslednji dan — glej avtobus iz Metlike! En sam avtobus... Med Sukljevo in Molkovo hišo so ga dohiteli krogle iz obeh zased, ali avtobus bi skoro ušel. Tedaj pa je obstala ob mačkovi bari brigadna patrula, ki se je vračala iz Semca z nekaj dezertjerji. V kritičnem položaju je patrula sprevidela položaj in o pravega časa z leve strani udarila avtobusu, da so se potlej cudili, kako je sploh v njem ostal kdo živ, ko je bil tako zrešetan.

Torej je obstal, vrata se odpro, prvi izstopi neki civilist in surovo zavpije:

»Kurbe, kar streljajte!« Tedaj pa je bil Samo že zraven, pokazal pištolo in onega srepo pogledal. Tudi oni je je zasrepl, ko je opazil zvezde na triglavkah.

Tedaj so se že nagneli drugi iz avtobusa. Sami civilisti. Le eden je bil ranjen.

»Fantje, ne streljajte! civilisti smo. Ošereni. Otroke imamo,« so prosili ter cavajo poklekali na kup gramoza.

Trojka jih je odpravila proti Businji vasi. Partizani pa so izpraznili avtobus. Devet kovčkov so našli, civilistov pa je bilo le osem. Če eden utekel? Bržčas je tega videla babica Neža Kočevarjeva s Triglavca, ko sta ga ranjenega dva podpirala, tavajoč pod hišo kar povprek. Edino tej trojici je uspelo uteči. Onadva pa sta morala biti ujeta dezertjerja, ki jima je ob nenadnem posegu brigadnih patrol in boj uspelo izmakniti se drugam usmerjeni partizanski razljivosti.

V zasedi se je iz odprtih kovčkov pokazalo pravo bogastvo. V vsakem je bila zložena civilna obleka, sedem zavitek zeta cigaret, perilo, milo in pribor za britje. Cigarete so si bratsko razdelili, obleke pa oddali na stabu brigade, ko so borci prepričali, da so potrebne za terence.

Komisar Ivo Kušar si daje opravka z avtobusom. Zavzeto ga ogleduje, od blizu pozorno gleda kljuko, volan, poskoči, kot bi ga modras usekal, se z dlanjo počli po čelu in ves iz sebe zavpije: »Fantje, moj je, moj! To je moj avtobus!«

Tvoj... Kaj se to reče? ... Naš vendari!

Ali komisar Ivo dopoveduje, da je pred vojno vozil prav ta avtobus iz Ljubljane na Ježico, in zaljubljeno ogleduje zrešetano vozilo.

»Sedaj pa vsi v avtobus! danes vozim zastavo!« je navdušeno vabil. Ves iz sebe se je vrtil na znanem sedežu.

Četa se je na Radatoviče pripeljala prej kot kolona civilistov po bližnjici. Če bi pa partizani le vedeli, koliko strahu so s svojo divjo vožnjo povzročili, se ne bi vozili. Zato se je zill vaški srd na avtobus. V Maličih so ga do samega železja oplenili. Ko je bil zadnji kos usnja porezan s sedežev — usnja bo za čevlje in priljubljene komisar-ske torbice — so ga zažgali.

Na stabu brigade so zajeti civilisti povedali, da jih je bil v Ljubljani poklical sam gospod general Leon Rupnik in jih počastil z odbiro za belokranjsko civilno upravo in potolažil njih strah, češ da na Dolenjskem in v Beli krajini ni partizanov, umaknili so se na Hrvaško. Kar pa jih je le še ostalo, ne predstavljajo nobene nevarnosti.

Bodoči heli ali nemški civilni predstavniki Bele krajine so bili ali tako fini gospodje ali tako iz sebe zaradi resničnosti, da jim ni ugajal močnik, ki jim je prinesla štabna kuharica.

Nemške enote so se v zadnjem tednu meseca vinotoka razlezele po vepetinah in gričih od Privrjsja navzdol proti Beli krajini v ozjem smislu. Steljniki pod Božičevim vrhom in Skemljevcem tja do Gradnika so bili polni nestalnih nemških zased. Iz neke take zasede je prišla nemška trojka na Skemljevac. Eden od njih je pomignil s prstom Gabretu Popoviču-Gabuši; odvedli so ga v gmajno in ustrelili. To je bilo drugi dan nemškega vdora. Tri dni zapored so prihajali tudi na Božičev vrh, kjer so jim vse tri gospodinjne morale kuhati. Zahtevali so kurje juhe kot porodnice, kurje pečenke, ali partizanski učitelj jim je znal po nemško prikazati belokranjske tegobe, da so se prvi večer zadovoljili z zabeleženim krompirjem. Jože Krština pa je v tišini zbijal krsto za ustreljenega Gabreta. Kdaj pa kdaj so ga prihajale nadzirati nemške patrole. Iz njihovega ogledovanja desak, kanzanja s prsti po njih je sklepal, da so vmes tudi taki, ki se razumejo na les; torej mizarji.

Obvestilo borem — udeležencem proslave v Novi Gorici

Zaradi boljše orientacije dajemo borem, ki se bodo udeležili proslave ob 25. obletnici vseľujske vstaje na Primorskem v Novi Gorici dne 15. septembra 1968, naslednja navodila:

Vzhodno od slavnostnega prostora pred gradnjo občinske skupščine Nova Gorica bo pripravljen »Partizanski tabor IX. korpusa in prekomorskih brigad, ki bo sprejel 10.000 borcev in ilegalcev tistih enot, ki so se borile v sestavi IX. korpusa. Tabor bo imel dva vhoda, in sicer iz Vojkove ulice in ob stavlbi občinske skupščine. Tabor je razdeljen po domicilnih občinah na deset enot, in sicer: Posamezne občine, ki imajo domicil za brigade, bodo s posebnimi tablicami zbrale na določeni prostorih naslednje vojaške enote:

ka Kosovetas, Juhnoprimorski odred;

● KOPER, IZOLA, PIRAN: II. prekomorska brigada, brigada Tristina d'Assalto, letalci — prekomorci, Istrski odred, Slovenski partizanski pomorsčelci;

● IDRJA: brigada »Janika Premna - Vojka«, artilerijska brigada IX. korpusa;

● TOLMIN: brigada »Simona Gregorčiča«, Idrijsko-tolminski odred;

● ITALIJANSKE ENOTE: divizija »Garibaldi Natsones, brigada »Bruno Ruozza, brigada »Guido Piccolle, brigada »Antonio Gramsci«;

● ILIRSKA BISTRICA: III. prekomorska brigada;

● KRANJ, RADOVLJICA, SKOPJA LOKA, JESENICE IN TRZIC: brigada »France Prešern«, Jeseniško-bohinjski odred — Skofješki odred, Gorenjski odred, Koprski odred — Čankarjev bataljon;

● POSTOJNA: artilerici in tankisti — prekomorci;

Pomembno opozorilo udeležencem proslave v Novi Gorici

Spričo velikega števila motornih vozil, ki bodo pripeljala udeležence proslave, bo potrebna v prometu popolna disciplina. Vozniki bodo morali dosledno upoštevati prometne znake in se ravnati po določilih milicnikov, ki bodo urejali promet, ker bodo na ta način hitreje in varneje prispeli do parkirnih prostorov.

Parkirni prostori so že urejeni. Da bodo ti pravilno in enakomerno zasedeni in da bo promet porazdeljen sorazmerno na vse vpadnice, bodo milicniki takoie usmerjali promet:

1. iz smeri Ljubljane: na križišču na Ajševci del vozil po kronberški cesti, drugi del pa skozi Rožno dolino in predor pod Panovcem v Novo Gorico;
  2. iz smeri Sežana: v Rožni dolini vsa vozila po cesti čez Pristavo v Novo Gorico;
  3. iz tolminske smeri: vsa vozila obrnejo v Solkanu po ulici IX. korpusa na določena parkirnišča.
- Tranzitna vozila bodo usmerjena vo Vojkovi ulici. Voznikom, ki bodo prišli iz ljubljanske smeri, priporočamo, naj bi v Kalcah zavili proti Idriji in nato skozi Godovič — Crni vrh in Col v Ajdovšino in Novo Gorico. Ta cesta bo do proslave v celoti urejena in asfaltirana.

Zakaj krvodajalska akcija v Brežicah nikoli ne uspe?

Občinski odbor RK Brežice se pridno pripravlja na krvodajalsko akcijo, ki bo v Brežicah 23. in 24. oktobra ter na Bizeljskem 25. oktobra. Ker se je majhne akcije udeležilo zelo malo občanov, morajo zdaj zbrati vsaj 1000 krvodajalcev, če hočejo pokriti potrebe občine. RK prosi vse družbene in gospodarske organizacije, naj začno pravočasno zbirati prostovoljce, ki bodo dali kri, da se ne bi zgodilo isto kot spomladi in tudi prejšnja leta. Vsi zdravi občani naj bi dali kri, kajti le tako bodo pomagali drugim in sebi, saj nihče ne ve, kdaj jo bo sam potreboval!

Telefonski drog ni na pravem mestu

Kostanjevica na Krki je pred kratkim dobila mogočen spomenik, ki ga je izdelal romunski kipar Ciuca. Kostanjevski odbor za postavitev spomenika slovenskemu partizanu se zama znanja, da bi bila okolica spomenika čim lepša, kajti sredi ceste stoji telefonski drog v obliki črke A, ki osem skoraj popolnoma zakriva spomenik. Na drog se upravičeno jezijo tudi vozniki, saj ovira promet in varno vožnjo. Kostanjevčani upajo, da bo PTT Novo mesto kmalu prestavilo drog na ustreznije mesto, saj bo potem lepša tudi podoba njihovega kraja.

FGD Kočevje 16. v državi

Na zveznem tekmovanju gasilskih društev, ki je bilo od 5. do 8. septembra v Titovem Ušcu, je ekipa poveljstva gasilskega društva Kočevje med 24 najboljšimi ekipami v državi zasedla 16. mesto. To je do sedaj največji uspeh FGD Kočevje, ki bo te dni praznovalo 90-letnico obstoja. Udeležbo na tekmovanju so kočevskim gasilcem omogočili domači delovni kolektivi: Kovinar, Trigopromet, občinski sindikalni svet, občinska skupščina, ITAS, Komunala Avto, Stenoavajsko podjetje, Trikon, LJK, INKOP Elektro in KGP, ki so v različnih oblikah (denar, dnevnice za tekmovanje) prispevali ga. silcem za udeležbo na tekmovanju.

Poslanec Franc Šetinc v Brežicah

Zvezni poslanec organizacijsko-političnega zbora Franc Šetinc je v soboto, 7. septembra, obiskal Brežice. Člane političnega aktiva je v večurnem razgovoru seznanil z mednarodnim položajem in vzroki napada na ČSSR-slovaško.

Tovariš Šetinc je isti dan sodeloval v razgovoru s dijaki, nato pa je v izjavi za radio še enkrat na kratko usvetil aktualna politična dogajanja in naša stališča do njih.

Tudi letos bo premalo sredstev za šolstvo

Na vprašanja o nekaterih letošnjih težavah šolstva v občini Krško, je odgovarjal Ciril Plut, ravnatelj osnovne šole v Leskovcu, ki je tudi predsednik TIS Krško in poslanec prosvetno-kulturnega zbora SRS

Kakšni so bili povprečni uspehi ob koncu preteklega leta?

— Na vseh šolah v občini so bili letos doseženi boljše šolski uspehi kot v preteklem šolskem letu. Tokrat je uspešno izdelalo razred 88 odst. vseh učencev, leto dni prej pa je 86,3 odst. Podatki kažejo, da so uspehi vsako leto boljše in da smo tako slednjim vendarle tudi pri nas dosegli republiško povprečje učnih uspehov. Kljub vsemu pa še ne smemo biti zadovoljni, saj so na nekaterih dobro urejenih šolah v mestih dosegli tudi 95-odstoten učni uspeh. Priznati pa je treba, da so se pri nas začeli zadnja leta šolski uspehi izboljševati, materialno stanje osnovnih šol pa je ostalo prav tako, kot je bilo.

Kje so vzroki, da učni uspehi večine naših šol zaostajajo za prej navedenimi učnimi uspehi?

— Za to je prav gotovo več vzrokov. Na naši šoli smo dalj časa spremljali vzroke, ki so vplivali na slabši uspeh. Ugotovili smo, da so večina

ocen ali več negativnih, pre- in ne izdeluje samostojno domačih nalog. Pogosto so neuspeha v šoli krivi tudi starši, ki otroke preobremenjujejo z delom, tako da so zvečer zaradi preutrujenosti nespособni za učenje. Taki učenci so nedisciplinirani in imajo učitelji z njihovi največ težav. Republiški sekretariat za kulturo in prosveto doslej še ni predpisal potrebnih vzgojnih ukrepov, ki jih predvideva zakon o osnovni šoli. Učitelji iščejo sami izhod in se tr-

dijo, da bi izboljšali učno in vzgojno delo, vendar se težave vsak dan večajo.

Skoraj vse šole, izvzeti je treba le nekaj redkih izjem, so slabo opremljene s sodobnimi učili, imajo slab inventar in prostore. Pouk zato ne more povsem ustrezati tistim zahtevam, ki jih narekuje hitrejši razvoj našega gospodarstva, zato mora biti prepogosto verbalističen. Mislim, da je že skrajni čas spoznati, da brez dobro urejenega šolstva ne moremo pričakovati hitrejšega napredka.

Zadnje čase smo pogosto pisali in govorili o nujnosti usklajevanja osebni dohodkov prosvetni delavcev s kadri v gospodarstvu. Kako se ta problem rešuje v naši občini?

— O nizkih osebnih dohodkih govorimo že več let. Razlike v osebnih dohodkih tistih, ki so zaposleni v šolstvu, in tistih v gospodarstvu se večajo v škodo prosvetnih delavcev. Plan gospodarskega

razvoja naše občine predvideva v letošnjem letu 8-odstotno povečanje osebnih dohodkov tistih, ki so zaposleni v gospodarstvu, sredstva, s katerimi razpolaga TIS, pa dovoljujejo le približno 5-odstotno povečanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev. V Dolenjskem listu smo brali, da je dobilo šolstvo po reba-lansu iz občinskega proračuna še 440.000 din. Prosvetni delavci in odborniki so bili prepričani, da se bodo začele razmere v šolstvu vendarle izboljševati in da bo tudi porast osebnih dohodkov letos zadovoljivo rešen. Za povišanje osebnih dohodkov je ostalo 96.000 din za 230 zaposlenih. Povedati pa je treba, da ima na naših šolah nižjo izobrazbo le tehnično osebje (10 odst. vseh), ostali (90 odst.) pa imajo srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Po podatkih TIS so znašali osebni dohodki v prvih petih mesecih letos za učitelje 864,75 din, za predmetne učitelje 925,73 din, za profesorje pa 975,48 din.

Šolski uspehi so boljše, toda materialno stanje šol v krški občini se ni kaj prida premaknilo — trdi poslanec Ciril Plut.

— Hili dodatnih 440.000 din, ki stvo?

— Del teh sredstev je bil že na seji občinske skupščine namensko razdeljen. 60.000 din je bilo namenjeno za nove oddelke in delno kritje povečanih materialnih izdatkov, 60.000 din za nujna popravila na podružnični šoli Gradec, 10.000 din za fizikal-

turno dejavnost, 5.000 din za odplačilo povečanih anuitet osnovne šole Brešanica, 5.000 din za opremo nove delavnice na posebni šoli, 5.000 din za nujna popravila stavbe glasbene šole, 190.000 din je dala občinska skupščina iz svojega rezervnega sklada. Ta znesek moramo nakazati na rezervni sklad TIS. S tem bomo sprostili 1 odst. obvezno rezervno za leto 1968, kar pa je že za leto v znesku 1.000.000 din večanje osebnih dohodkov.

TIS pa lahko uporabljamo le, če bi bil dotok finančnih sredstev TIS nereden.

In kakšne so tvoje posebne želje?

— Želim si, da bi TIS dobila vsa tista sredstva, ki so namenjena, saj te ...

ski proračun kar za 9 odst. ni?

no. Republiška izobraževalna skupnost pa naj bi upoštevala tudi kritično stanje osnovnega šolstva v naši občini in naj bi nam dodelila nekaj finančnih sredstev iz sklada za dopolnjevanje manjkajočih sredstev TIS v Sloveniji.

SLAVKO SMERDEL

Spet volitve v delavskem zavarovanju!

Letos poteče mandat članom, ki so bili v skupščino izvoljeni leta 1964 — V pripravah poudarjajo odgovorne naloge skupščine — Nove člane bodo izvolili v 25 volilnih enotah v petih občinah

Statut komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Novem mestu določa, da je treba vsaki dve leti izvoliti polovico novih članov skupščine. Ob koncu letošnjega oktobra bo potekel mandat tistim članom, ki so

izvoljeni leta 1964. Nove člane bo treba izvoliti v 25 volilnih enotah, od tega so tri v črnomajski, šest v krški, ena v metliški, trinajst v novomeški in dve v trebanjski občini.

V dveh volilnih enotah v novomeški občini bodo opravili izredne volitve in tako zamenjali dva nedelavna člana.

Izvršilni odbor je volitvam v skupščino posvetil vso pozornost. Naloge skupščine niso lahke, saj mora skupščina kot organ za upravljanje sklada skrbeti ne le za dotok denarja in za to, da imajo zavarovalci možnost uveljavljati svoje pravice, marveč tudi za solidarnost zavarovancev v skupnosti.

V pripravah na volitve je izvršilni odbor imenoval vo-

Sredi priprav za razpravo o spremembi ustave

Tudi v Brežicah so sredi priprav za javno razpravo o tezah in dopolnitvah zvezne ustave in o spremembi zakona o volitvah. V začetku septembra bo sestanek političnega aktiva, ki bo te teze razlagal na zborih volivcev. Do 20. septembra bodo imeli 40 sestankov po vsej občini in v delovnih organizacijah. Na koncu bo izvršilni odbor SZDL zbral mnenja občanov in jih poslal republiški konferenci SZDL.

Po novem volilnem sistemu bo imela SZDL najvažnejšo funkcijo, ker bodo zbori volivcev samo še nekakšno dopolnilo.

Tradicionalno tekmovanje gozdnih delavcev - sekačev pred „Jazbino“ v Podturnu

31. avgusta se je na jasi pred „Jazbino“ v Podturnu zbralo kar lepo število gozdarjev iz vseh okrajev gozdnega gospodarstva Novo mesto. Med njimi so bili gozdni delavci — tekmovalci, sodniki, oglaševalci ropot motornih žag pa je privabil tudi nekaj gledalcev. Zanimanje za to tekmovanje, ki je še četrto po vrsti v okviru gozdnega gospodarstva Novo mesto, je bilo zelo veliko, saj se je k tekmovanju prijavilo 21 sekačev iz gozdnih okrajev Novo mesto, Straža, Podturn, Črnomelj in Črnomelj. Namen tovrstnih tekmovanj, ki so postala že tradicionalna ne samo v lokalnem, ampak tudi v republiškem in zveznem merilu, je v tem, da se gozdni delavci med seboj pomerijo v spretnosti in hitrosti pri izdelavi gozdnih sortimentov, hkrati pa pokažejo širšemu krogu občinstva vse lepote in težave gozdarskega poklica.

Zbranim tekmovalcem je najprej spregovoril direktor GG Novo mesto inž. Janez Penca. Orisal je pomen tekmovanja in zaželel tekmovalcem čim več uspeha. Po zbranih starih stvilk se je pričelo tekmovanje. Vsak tekmovalec je moral preizkusiti svoje znanje v osmih disciplinah, ki obsegajo zasek in ciljanje s sekuro, obračanje letve pri motorni žagi, kombiniranje in definitiven rez s motorno žago, nakanje in sortiranje celuloznega lesa. Pri vsaki od navedenih disciplin se upošteva poleg doseženega časa tudi kvaliteta

del. Organi upravljanja v delovnih organizacijah, kjer bodo volitve, bodo dobili odločbe in navodila za izvedbo volitev.

Izvršilni odbor je predlagal svoji skupščini, naj razpiše volitve za 20. septembra. Volitve bodo morale biti opravljene najkasneje v mesecu dni po tem datumu.

opravljenega dela. Vsaka disciplina se točkuje po pravilniku, ki se v ta namen uporablja na republiških in zveznih tekmovanjih, tako da število doseženih točk upošteva doseženi čas in kvaliteto opravljenega dela. Zbir doseženih točk iz vseh disciplin predstavlja vrstni red oziroma plussna posamesnega tekmovalca.

Po tri ure trajajočem tekmovanju, kjer se je zvrstilo vseh 21 tekmovalcev, so bili doseženi naslednji rezultati:

1. Janez Strumbelj iz GO Straža 569 točk
2. Alojz Bobnar iz GO Podturn 538 točk
3. Ivan Bukovec iz GO Straža 527 točk
4. Jože Grandovec iz GO Straža 519 točk
5. Alojz Pekolj iz GO Straža 506 točk

Med tekmovalci je bil tudi Matija Vidlič iz GO Straža, ki se je ljub svojim 53 letom starosti pomeril z mlajšimi delavci in pokazal, da je še vedno trdna gozdarska korenina.

Prvih 5 tekmovalcev je prejelo lepa praktična darila, ekipa GO Straža, ki je dosegla 1. mesto pred GO Podturn, Črnomelj. Nove mesto in Črnomelj, da je dobila prehodni pojal. Prvi trije (Strumbelj, Bobnar in Bukovec) se bodo udeležili republiškega prvenstva gozdnih delavcev v Lovrencu na Pohorju.

inž. JOŽE PETRIČ

Preizkušajo gasilske enote

V Polomu so se izkazali, v Strugah pa ne

Občinska gasilska zveza je začela že mesec dni pred tednom požarne varnosti preizkušati stalno pripravljenost

Sodne takse so prenizke!

Naše sodne takse so zelo nizke, o tem, da bi jih bilo treba zvišati, pa teče razprava že nekaj let. Nizke sodne takse spodbujajo k tožbarstvu, ki sodišča preobremenjuje z delom. Tudi upravne takse so sorazmerno nizke. Ko so o obojem razpravljali 28. avgusta na seji medobčinskega sveta ZK v Novem mestu, so menili, da ni opravljena, če Zvezna skupščina tako odlašala s povišanjem obojih taks.

gasilskih enot. Na svojih obhodih sprožijo nenadne alarme, preizkušajo motorne brigade in pregledujejo urejenost ter čistočo gasilskih domov.

Prvi preizkus so opravili 24. avgusta v Polomu in je zelo uspeh. V nekaj minutah so se zbrali vsi člani društva in tudi ostali vaščani, ki so prišli z vedri in nekateri celo z vodo v njih.

Zelo slabo pa so prestali preizkus gasilci iz Strug. Najprej ni delovala električna sirena. Z ročno sireno pa so priklicali komaj 5 članov. Društvo nima niti svojega vozila. Vse to dokazuje, da struški gasilci ne bi bili sposobni v primeru požara učinkovito posredovati. Tudi vaščani so to mnenje o svojih gasilskih potrdili, ko so dejali, da bi prej prišli na kraj požara v Strugah gasilci iz Vidma kot domači. Razen ostalega je komisija ugotovila, da ima gasilsko društvo premalo članov, in sklenila, da bodo preizkusi alarmi v Strugah kmalu ponovili.

Občinska gasilska zveza bo s preizkusi nadaljevala tudi v ostalih gasilskih enotah.

KAJ VAM NUDI DOLENJKA:

V SVOJIH PRODAJALNAH ŠIROM PO DOLENJSKI: Namizno grozdje in grozdje za predelavo, vse vrste sadja, zelenjavo, mesne in ribje konzerve in drugo prehrabno blago. Sveže meso v Marketu v Bršlinu in na cesti Herojev ter v samopostrežbi na Glavnem trgu v Novem mestu!

Zmagovalci tekmovanja: Bukovec, Strumbelj in Bobnar (od leve proti desni) — Foto: inž. Janez Penca

Neustrezen davčni sistem v kmetijstvu

Medobčinski svet ZK Novo mesto je na seji 28. avgusta začel razpravljati tudi o davčnem sistemu v kmetijstvu — Opozorili so na mnoga neskladja — Svet bo nadaljeval z razpravo na seji, ki bo septembra

Medobčinski svet ZK Novo mesto je na seji 28. avgusta med drugim razpravljal tudi o davčnem sistemu v kmetijstvu. V obširni razpravi je prišlo na dan mnogo zanimivih ugotovitev, izmed katerih povzemamo najvažnejše.

Ugotovili so, da ima večina občin na našem področju urejeno stopnjo sorazmerne obdavčitve znotraj proizvodnih okolišev, medtem ko ima novomeška občina enotno stopnjo brez proizvodnih okolišev, toda cenilne okraje in bonitetne razrede.

Dosedanja obremenitev kmetovalcev je skupaj s prispev-

kom za zdravstveno zavarovanje največ, kar zmorejo plačati mnogi, zlasti manjši kmetovalci. Zelo veliko takšnih primerov je v občini Trebnje. Zato na našem področju občine niso mogle uskladiti stopenj za obdavčitev s stališči republiške skupščine, ki je predlagala povečanje prispevkov iz kmetijstva.

Zvezni predpis o urejanju proizvodnih okolišev terja nedeljivost katastrskih občin. To je zaradi izredne razgibanosti našega terena in velike razparceliranosti zemljišč nesprejemljivo. Meje proizvodnih okolišev namreč morajo po tem zveznem predpisu

potekati po mejah katastrskih občin in zaradi tega prihaja do nesprejemljivih razlik pri odmeri prispevka, kar povzroča med kmetovalci negotovost. Zaradi tega nekatere občine že do zdaj niso upoštevale zveznega predpisa o nedeljivosti katastrskih občin.

V novomeški občini menijo, da upošteva razlikovanje, ki so ga ustvarili s cenilnimi okraji in bonitetnimi razredi, tudi del tržnih pogojev. Razlika med najboljšim in najslabšim cenilnim okrajem ali bonitetnim razredom znaša 15.000 do 300.000 S din.

Stopnjevanega obdavčenja

ni mogoče uvesti samo za tisti del prispevka, ki ga določajo občine, ker je ta prispevek premajhen, da bi ustvaril pravilne odnose v davčni politiki. Stopnjevano obdavčenje bi moralo veljati tudi za prispevek republike in zvezi ter socialnemu zavarovanju. Zveza in republika torej ne bi smeli imeti predpisa za kmetijstvo izraženega z enakim odstotkom za vse kmetovalce, ne glede na to, koliko zemlje imajo in kakšno zemljo imajo. Davčna politika bi bila veliko bolj učinkovita, ko bi stopnjevano obdavčenje veljalo tako kot za občinski tudi za zvezni in republiški prispevek.

Močno neurejeno je tudi vprašanje olajšav in oprostitvev, zlasti glede borcev. V občini Crnomelj je npr. ob nedavni zamenjavi kmečkih zdravstvenih izkaznic ostalo brez zdravstvene zaščite okoli 400 kmetov borcev. Izkaznice niso dobili zato, ker niso imeli plačanega prispevka.

Na seji so ugotovili, da davčni sistem v kmetijstvu na dosedanjih osnovah premalo upošteva tržne pogoje in da je predvsem zato neustrezen.

PREMAJHNA OBDAVČITEV DOPOLNILNE OBRTI V CRNOMALJSKI OBČINI

Ali bo manj dopolnilne obrti?

Vse tiste, ki se ukvarjajo z dopolnilno obrtjo, bo treba ostreje nadzorovati in obdavčiti — Honorarni naj se umaknejo mlajšim

Občinski komite ZKS je na svoji zadnji seji razpravljal o davčni politiki in honorarni zaposlitvi v občini. Ugotovili so, da je davčna politika dopuščala zasebnikom dokaj proste roke in da je prav to omogočalo nekatere večje utaje dohodka. Na seji so tudi poudarili, da je bila popoldanska dopolnilna obrt doslej premalo obdavčena in da je prav zato v zadnjem času naraslo število tistih, ki se ukvarjajo z njo.

V Crnomaljski občini je nad 200 takih delavcev, ki se v popoldanskih urah ukvarjajo z dopolnilno obrtjo. Čeprav na rednem delavnem mestu ne morejo od sebe dati vsega, kar bi morali, saj

jih popoldansko delo utruja in izmuči, doslej ni poskušal tega nihče zaustaviti. Med dopolnilnimi obrtniki je bilo doslej mnogo takih, ki so plačevali letno le nekaj tisoč starih dinarjev davka. Pri obdavčitvi dopolnilne obrti nihče ni upošteval posebnih zvrsti obrti, čeprav v občini močno primanjkuje obrtnikov, ki bi se ukvarjali s sodarsko, kolarsko ali kovaško obrtjo. Davčna uprava je doslej preveč dopuščala pavšalne pogodbe, premalo pa je kontrolirala resničen dohodek.

Na seji občinskega komiteja ZKS so sprejeli sklep, da mora občinski svet za družbeni plan in finance v pri-

hodnje ponovno proučiti davčno politiko v občini in davčne obremenitve za leto 1968 in da mora še natančneje nadzorovati vodenje poslovnih knjig. Davčna uprava bo morala v prihodnje tudi strožje in natančneje ugotavljati dohodek posameznih obrtnikov.

V Crnomaljski občini je bilo doslej honorarno zaposlenih 16 ljudi. Med honorarno zaposlenimi je največ upokoencev, ki so razen pokojnine prejeli tudi honorar. Občinski komite ZKS je predlagal, podjetjem in zavodom, ki so imeli doslej honorarce, naj razpišejo prosta delovna mesta za mlajše ljudi.

IZ RAZPRAVE O KMETIJSTVU V RIBNICI

Zaskrbljujoče na trgu z živino

Mnogi kmetje ne znajo prav uporabljati kmetijske kemije — Doslej nekortovno sodelovanje med KZ in drugimi kmetijskimi organizacijami in trgovino — Republika in zveza že več let zvišujeta prispevke od kmetijstva — Kmetje že več besed pri samoupravljanju KZ in GO

Konec avgusta so v ribniški občini razpravljali o osnutku stališč, sklepov in priporočil v zvezi z nekaterimi problemi kmetijstva v Sloveniji, ki jih je poslala v razpravo republiška skupščina. V razpravi so sodelovali kmetje-odborniki zbora delovnih skupnosti, občinska vodstva družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine ter predstavniki kmetijske zadruge Ribnica.

Vsi so se strinjali s predlogi republiške skupščine, dodali pa so še nekatere svoje predloge, mnenja in ugotovitve, kot:

Zaradi neurejenih razmer na trgu z govejo živino zaskrbljujoče narasla prodaja telet in pleniških telic za zakol.

Kmetijske zadruge morajo najti koristen način dolgoročnega sodelovanja z drugimi kmetijskimi organizacijami in trgovino, kar jim doslej ni uspelo.

V osnovnih šolah bi moral učni program predvidevati, da se učenci sami odločajo o sodelovanju pri kmetijskem pouku, ki naj bo organiziran v obliki svobodne aktivnosti. Pri ostalih oblikah izobraževanja kmetov pa naj pomagajo delavske univerze in kmetijske zadruge, vendar morajo pri svojih programih upoštevati, da ostajajo na kmetijah otroci, ki ne končajo uspešno osnovne šole. Strokovno izpopolnjevanje v kmetijstvu je po-

trebno, saj mnogi zasebni kmetovalci ne znajo prav uporabljati kemičnih pripravkov za kmetijstvo.

Izvajati je treba komasacijo zemljišč.

Sejmišča

Na sejmu v Brežicah

V soboto, 7. septembra, je bilo na breziškem sejmu na prodaj 795 prašičkov, prodali pa so jih 516. Za manjše so zahtevali 6 din. za večje pa 5 din za 1 kg žive teže.

Za prašičke malo zanimanja

V ponedeljek, 9. septembra, je bilo na sejmu v Novem mestu na prodaj 770 puškov, prodali pa so jih samo 332. Če ki ne končajo uspešno osnovne šole. Strokovno izpopolnjevanje v kmetijstvu je po-

Sedanje stopnje prispevkov in davkov od kmetijstva so že prešle mejo gmočnih in proizvodnih možnosti kmečkih gospodarstev. Znano je, da se občina že več let postopno odreka prispevkom od kmetijstva, hkrati pa isti prispevki za druge družbeno-politične skupnosti (republika, zveza) narasljajo.

Občina bo s posebnim odlokom zaščitila najboljša kmetijska zemljišča pred gradnjami. Ugotoviti bo treba tudi dejansko škodo po divjadi in jo, če je prevelika, spraviti v primerne okvire, se pravi, zvišati odstrel divjadi.

Razni obrtniki in obrtniki dopolnilne dejavnosti (velja za domačo obrt) naj plačajo prispevke po enaki stopnji. Samo kmetom naj bi pusačili prispevek od osebnega dohodka, medtem ko bi prometni davek morali plačati.

Kmetje so proti ustanavljanju majhnih kmetijskih zadrug. Zavzemajo pa se za večje sodelovanje pri samoupravljanju KZ in gozdnih obratov.

Več prisotnih je razpravljalo tudi o gospodarstvu z zasebnimi gozdovi, vendar bo o tem izdelana še posebna študija in šele nato organizirana razprava.

Prvi pelinkovec brez strupa

Izdelala ga je šele pred dvema mesecema DANA na Mirni — S sodelovanjem mnogih strokovnjakov je DANI uspelo iz pelinkovca odstraniti vse škodljive snovi — Kralj SAMO presenečenje letosnjega vinskega sejma

Po 1310 letih je kralj Samo spet med nami. Tokrat ne kot kralj nad ljudmi, ampak kot kralj med našimi pelinkovci.

Pelinkovec je priljubljena zeliščna grenčica mnogih narodov, posebno pa je priljubljena v Sloveniji.

Vendar pa so že takoj po prvi svetovni vojni prepovedali uporabo pelinkovca v Franciji, kasneje pa se v nekaterih drugih državah. Znanstveniki so namreč ugotovili, da vsebuje pelin mimo mnogih šloveskemu organizmu koristnih snovi tudi škodljivi strup tujon. Prav ta strup pa so obdolžili, da je kriv upadanja prebivalstva, ker vpliva na človekovo potenco, pripisal pa so mu tudi, da deluje škodljivo na možgane, saj je nad polovico pacientov francoskih psihiatričnih klinik uživalo strup tujon.

Pelinkovec KRALJ SAMO, ki je izdelek tovarne rasiških specialitet DANE na Mirni, pa je izdelan po zaščitnem rafinacijskem postopku, po katerem so iz njega odstranjene vse škodljive snovi.

Strup tujon, ki ga vsebujejo naša proizvajalca žganih pijač, je iz KRALJA SAMA odstranjen. Podjetje DANA je torej prehitelo našo zakonodajo na področju zdravstva in dala potrošnikom kakovosten in zdravstveno neoporečen pelinkovec. Ta korak DANE, ki je uspel pred dobrimi dvema mesecema, je še posebej pomemben, ker je pelinkovec najbolj priljubljena slovenska alkoholna pijača.

Sodelavec Zavoda za zdravstveno varstvo inženir DUŠAN PRIHAVEC je o uspehu DANE pri KRALJU SAMU dejal: »DANA je z izločitvijo škodljivih snovi iz pelinkovca, ki je naša najbolj razširjena pijača, napravila neprecenljivo uslugo potrošnikom.«

Direktor DANE Lojze KRHLIN nam je o ceni KRALJA SAMA, ki bo v prodaji po 15. septembra, povedal: »Cena našega novega pelinkovca bomo skušali čim bolj približati cenam ostalih pelinkovcev. Morda bo

dražji le za nekaj 10 par ali celo nič, čeprav bi ga morali z ozirom na naše stroške (raziskave, sodelovanje z inštituti, privlačnejša embalaža itd.) podražiti za okoli 200 din.«

Prehrabni strokovnjak inž. Janez VIČIČ, ki vodi razvojni sektor DANE, pa je med drugim poudaril: »Naš kolektiv je že pred leti spoznal, da moramo nuditi tržišču visoko kakovostne pijače. Naše nove specialitete, izdelane na alkoholni ali brezalkoholni osnovi, so potrošniki zelo lepo sprejeli. Naštem naj le popularno HERMELIKO, aperitiv GORJAN, VODKO APOSTOLSKO in novo oranžado FRUTELLA. Te dni pa

bomo prvič poslali na trg KRALJA SAMA.«

In zakaj ime KRALJ SAMO?

Ime kralja Sama je tesno povezano z našo zgodovino. Njegovi državni smo pripadali tudi Slovenci, je začel inž. Janez Vičič in nadaljeval: »Zavedal smo se tudi, da mora imeti slovenski izdelek čim bolj slovensko ime. Prepričan sem, da smo imeli srečno roko. Hkrati pa smo tako po svoje prispevali k proslavljanju 1400-letnice naselitve Slovencev, ki se bo začelo že letos. Svedča pa nismo pozabili na simpatičnost imena in njegovo propagandno vrednost.«

J. PRIMO

Prihodnje leto iste cene

Leto 1965 se za gostince noče ponoviti — Prostornino posod v gostinstvu bodo določali poslej v Novem mestu — Domačih gostov vse več

Cene gostinskih in turističnih storitev v novomeški, trebanjski, metliški in crnomaljski občini se prihodnje leto ne bodo povečale, razen tam, kjer bodo bistveno izboljšali storitve in pogoje poslovanja.

To so sporočili v četrtke, 29. avgusta, na seji strokovnega odbora za gostinstvo in turizem, ki deluje za omenjene občine v Novem mestu. Ta strokovni ogran bi se moral sestati že pred štirinajstimi dnevi, vendar pa sklicanje ni bilo uspešno.

Na seji so poročali, da je letos v prvem polletju obiskalo štiri dolenske občine za 22 odstotkov več domačih in za 12 odstotkov več tujih gostov. V primerjavi z lanskim prvim polletjem se je znatno povečalo število nočitev domačih in tujih gostov, in sicer za 19 odstotkov.

Ko so na seji primerjali podatke o nočitvah, so ugotovili, da je bilo letos za 36 odstotkov manj nočitev kot leta 1965, v kasnejših sezonah niso ponovili, da pa se stanje izboljšuje.

Strokovni odbor se je ponovno zavzel za to, da bi go-

stinskih posodam (sodom, steklenicam itd.) poslej določali veljavno prostornino v Novem mestu, in ne več v Ljubljani.

Davki različni, cene enake

Krška, semiška in brežiška občina različno obdavčujejejo promet z alkoholnimi pijačami. Kdor pričakuje različno v cenah, se moti. Za steklenico piva plača gostje v sovniški gostilni prav toliko kot v Brežicah, čeravno je tem prometni davek 32 par. v Brežicah pa 90 par. (Za rojčeno sam.) še podatek, da je sovniška občina dotirana, brežiška pa ne.)

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenskem listu — zanesljiv uspeh! Prebere ga 130 tisoč gospodinjstev, kmetovalcev, dijakov, uslužben in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

Ptuj, Borl in Haloze vabijo na trgatav

Stare navade in običaji ob trgatvi so se ohranile v Halozah in Slovenskih goricah vse do danes — Domači in tuji gostje, ki se bodo udeležili 21. in 22. septembra »vinske trgatve«, jih bodo spoznali

21. in 22. septembra bodo v Ptuj, ki bo kmalu praznoval svoj 1900-letni organizirani v Halozah in na gradu Borlu vinske trgatve, ki naj bi poslela tradicionalna turistična in folklorna prireditelja. Fobudo zanj je dal kolektiv radia Ptuj, sodeluje

na kmetijski kombinat Ptuj in ptujsko turistično društvo. Med prebravici Haloze in Slovenskih goric se je do danes ohranilo nekaterih starih običajev in navad, povezanih z obdelavo vinogradov in vinarstvom. Da teh običajev in navad ne bi pozabili, so organizatorji vinske trgatve sklenili, da bodo odslaj vsako leto organizirali v vinorodnih Halozah trgatve, ki jo bodo popostrili z rastiavo orodja. To naj bi bila v bodoče tudi ena izmed osrednjih turističnih prireditev v ptujski občini, kjer se turistična dejavnost še ni razvila tako, kot bi se morala.

Latošnja vinska trgatve bo prav gotovo privabila mnogo domačinov in tujih gostov. Na gradu Borlu, ki leži sredi vinorodnih Haloze, bodo dovolj prostora za vse obiskovalce. Blizu gradu so tudi vinogradi, v katerih bodo udeleženci trgatve lahko sarni trgali gro-

vsak četrtek

ZA MLADE PO SRCU

Zahtevajte jo v naši trgovini!

Kljub temu da jih je dobro namočil dež, so brigadirji, ki so se vrnili z delovne akcije SAVA 68, bili razpoloženi. Med brigadirji je kar 23 udarnikov in 28 polhvaljenih. Kazen tega je brigada za štirinastu udarniško prejela »TRAK SEDMIM SEKREটারJEV SKOJ«. (Foto: S. Dokl)

KAJ SO PRED 50 LETI PISALE

DOLENJSKE NOVICE

Mast v ročnih granatah

V GRADCU JE PRISEL VAGON z ručnimi granatami, ki je bil namenjen za Deutsch-Landsberg. Vagon je spremljal poseben spremnjevalec. Bistrim očem obiskovalci so se pa zlele granate sumljive in so jih zaplenili. Preiskava je dognala, da niso imele granate smirnih snovi, ampak največjo življenjsko moč — masti.

ZACETEK ZIMSKEGA ČASA. Pred dno zopet k navadnemu času, in sicer dne 16. septembra ob 3. uri zjutraj. Treba je ločje kazalce vseh javnih ur pomakniti nazaj na 2. Ta prehod se je določil v noči od nedelje na ponedeljek, ker je ob tem času železniški promet najmanjši in se da torej stvar najlažje izvesti.

KONJSKO MESE NA Dunaju je dosegel že ceno 20 kron za 1 kg. Kam plovemo!

POSNEKANJA VREDNO. Ker so se plesi zadnje čase prevec razširili, je okrajno glavarstvo v Orlomcu naročilo vsem občinskim predstojništvom, naj saj za črna tužne voljke ne dovoljuje plesov. Prepoved velja tako za mesta kakor za vasi. — Kedar pa dobimo pri nas tako prepovedno prepoved? Skrajni čas je!

NOVA OROZNIKA POSTAJA se je zopet ustanovila v Stranski vasi pri graščinah. Vredno. Bila je pa tudi prav potrebna, kajti v tamošnjih gozdih in v okolici se vedno skrivajo cigani in drugi podobni nečudni ljudi, ki postajajo vedno

nadležnejši in predranjši ljudstvu in nje govemu imežu doma in na polju. Orozniškemu poveljstvu v Novem mestu gre za to novo postajo velika zavalva.

APROVIZIACIJA V KANDIJI. Smehei Slopiče, največja občina na Kranjskem, ima menda najboljšo aprovizacijo. V tej občini, osobito v Kandiji, stanuje mnogo uradnikov in drugih nečmetov, ki so navezani na tujo pomoč. Ker je treba nekako 2700 oseb aprovizionirati, bi vsak razumna semljan mislil, da se to na me rodajnih mestih tudi upošteva pri nakazilu raznih potrebščin. A močimo se. Ze sedem tednov smo brez moke in kruha. Na osebo se je pred navedenim rokom delilo pol kilograma moke ržene in deset dek ješprena, druga pa nič. Kruha se in desetimi dekami ješprena živi dva meseca! Drugod dobijo vsaj majhen kosček kruha na dan. Da nas nekoliko potolažijo, nam bodo menda poslali ta mesec nekaj moke; iz obljubljenih 6 kg na osebo je nastalo menda 3 kg na osebo med vožnjo, in to ne za en mesec, ampak za par mesecev. Torej ržec in piščica, tremi kilogrami moke zmanj dva ali tri mesece! Vsi ed odredbi ministrstva se tudi ne ome živim nakupovati. Mosa ni, masti ni, krompirja ni, moke ni, kruha ni! S čim naj živimo, ako nas Kandijance ne aprovizionirajo tako kakor v mestih. Svaka sila do vresnena!

DOLENJSKIH NOVIC, 12. septembra 1918

Nov krompir-velikan

Nune v Kaliforniji so se uprle kardinalu

Los Angeles — Rimsko katoliška nadškofija v Los Angelesu je naznanila, da je premissia 175 katoliških nun, ki so bile učiteljice v 32 katoliških šolah. Nune so se uprle kardinalu Jamesu McIntyru, ki jim je ukazal, da morajo biti običajne v tradicionalne obleke nun. Nune so prihajale v šole v modernih oblekah s kratkimi krili. Kardinal je tudi dočel, kdaj morajo nune vstati, kdaj naj gredo spat in kdaj naj molijo. Nune so odgovorile, da so odrasle žene in zraven tega imajo vi sokošolsko izobrazbo in je preneumno, da bi prejemale navodila, ki veljajo za otroke. Kardinal je suspendiral nune, na njihovo mesto pa so bile poslane nune nekoga drugega katoliškega reda.

Iz »PROSVETI« (CHICAGO, 27. 6. 1968)

Cik-cak po vinskem sejmu

Kot vsako leto sem tudi letos na vinskem sejmu v Ljubljani kupil najprej za 10.00 din bonus za pokušnjo in to s kosarkom v roki mahnil od točajke do točajke ter pristihnil pokuševalcem.

Kot povsod tudi na Vinskem sejmu ni slo brez politiziranja. Neki možakar je hodil od paviljona do paviljona in govoril:

— Bolgarskih in madžarskih vin ne bom pokušal, so okupatorji. Ita-

— Koliko računate za slike? — Nič. Slikam za časopis. Bi bili radi v časopisu? — Ne, ne, to pa ne! Sem se še od doma na črno. Zemi sem rekli, da grem obiskat mano.

— Renski rizling prosim.

— Gorenjski? — Ne renski. Ti si spilih prava. Drugo leto boš službo izgubil. Na, tukaj imas bone pa traja, kakor bom spil. Ne gohijaj! Sem pri policiji, je zaključil oni, ki je šel od doma na črno.

Sploh pa je bilo se več nesporazumov. Ko je šel nekdo na stranišče, pa se ni prav znašel, ga je na pravo pot usmerila kar snaklika. Zavalil se je:

— Dobro, da je nekdo tu, ki nas usmerja.

— Ozmerja! — je začudeno vprašala snaklika.

— Ne, usmerja! Kot mihtnik.

— Nisem mihtnik. Sem sekretarka!

Najlepše so bila obtecanja dekleta v paviljonu DANA v Mirne

— Tepale SAMOTA bi malo pokušali.

Pri DANI je bil naval, ne le zaradi deklet, ampak tudi zato, ker je bila pijaca zastoj, še posebno pa zato, ker je vsak želel pokušati vsaj HERMELIKO, če že ne novega pelinkovca KRALJA SAMO. Nasel pa se je celo neki moški srednjih let, ki je plaho zaprosil:

— Šest tehle lepih etiket KRALJA SAMA bi rad.

— Pa bi se, če bi jih bilo več in če bi jih nosila tako lepa dekleta.

— Lepe so, pa bom obteveno sobo z njimi obrasil.

Nekdo je pokazal na moj fotoaparati.

Pretep in žalostne razmere

Mrvar izzvan k pretepu

Občinsko sodišče v Novem mestu je obsodilo Slavka Mrvarja, delavca iz Starih zag, na 1 mesec zapora, pogojno za leto dni. Pred sodiščem je bil zaradi tega, ker je 2. aprila letos pretepel svojega občina in mu prizadel težjo telesno poškodbo.

Ugotovilo se so, da je bil obtoženec k pretepu izzvan. Ko je tistega večera prišel z dela domov, ni bil trezen. Videl pa je, da sta tudi mati in oči vinjena. Mati mu je začela nekaj očrtati, nato se je celo zakadila vanj in mu strgala srajco in majico. Mrvar je mamno odrinil, vtem pa ga je že zgrabil za vrat oči. Napadeni se je iztrgal, vrigel očima po tleh in ga miatil.

Fant je na sodišču dejal, da se zdi ne ve, zakaj ga mati že od malega ne more videti. Upoštevaje te okoliščine in razmere, v katerih obtoženec živi, mu je sodišče tudi odmerilo kazen.

Biše in piše Bobo Debeljak

MED SCILO IN KARIBDO

7. „Galebom“ v Mesinskem prelivu

Ob čudu v Mesinskem obilno, m. prehodu iz Jonskega morja v Tirensko, med zadnjim delom sprovedeno pete starej Italijanskega škornja in otoka Sicilije, imajo že od starih časov prav izvirni običaji. Kadar se tuja ladja približa temu delu Mediterana, ki je stisnjen med mitološko Scilo in Karibdo, sicilijanski in kalabriški ribiči z obrežja obkrožijo ladjo s svojimi majhnimi jadrncami in sprejemajo od mornarjev in pot-

nikov zapечатene steklenice, v katerih leti pošiljajo pisma v domovino.

Reportaža o steklenici

Tudi tole poročilo je bilo poslano na ta, nekoliko romantičen način. Kot množice mornarji in gojenci z »Galebom« je tudi nekaj jugoslovanskih časnkarjev, ki so bili na ladji, poslalo svoja prva poročila v zapечатih steklenicah.

Ko so na krovu »Galebas« gojenci vojaške pomorske akademije tekmovali, kdo bo spretniji v tako imenovani astronomski navigaciji, se je približalo od obrežja polno majhnih čolnov, ki so prileteli po naša pisma. Ladijski stroji so bili na pol ustavljeno, da močni valovi, ki jih delajo vijaki, ne bi prevrnili čolnov. Spodaj so mahali in kričali ribiči, zibajoč se v svojih čolnih v ranev jutru. Steklenice so letele v vodo druga za drugo, ribiči pa so jih spretno lovlili v mreže, naknjenje na dolgih palčah. V vsaki steklenici je denar ali cigarete, ker je treba plačati uslugo neznanemu spodarju, ki bo pismo iz steklenice dal

Mit in sedanja podoba ozine

Messinska ozina ni slučajno postala kraj, kjer se bogve kolikokrat na dan ponavlja ta romantična igra s pisnimi v steklenicah. Kajti levo od nas je Scila, hči boga Posejdon in Kreteide; kot prvi legenda, je bila to pošast, ki je imela dvanaest nog in šest glav. Nvanjeno je ležala v obrežju v mračni pečini, napadla ribiške čolne in gohtala vse, kar je našla v njih. Danes vidimo tam v daljavi le obrise črnih lukenj in jam — nemih prič izkrcanja zavenskih sil na Sicilijo v drugi svetovni vojni.

Na drugi strani, na italijanskem obrežju, kot pravi legenda, je v senca velike smokve ležala še strašnejša pošast — Karibda, hči Posejdon na in Geje. Trikirat na dan je gohtala morsko vodo in vse, kar je ta trenutek bilo v nji — od ladji do mornarjev. Sedaj vidimo na tistem kraju le hotele in hiše italijanskega mesta Regni di Calabria.

R. D.

Mladenič izkoristil gostoljubje

Kazen Mihelčiču, ker je okradel Mojstrovica

Novomesko občinsko sodišče je pred kratkim obravnalo tatvino, ki se je zgodila lani tik pred novim letom na novomeskem Bregu, ko je bilo Andreju Mojstrovicu ukradenih 1200 din. Obdolženec Anton Mihelčič, takrat nezaposlen delavec iz okolice Sevnice, je dejanje skesan priznal in ga obsodilo, sodišče pa mu je prisodilo 3 mesece zapora, pogojno za tri leta.

30. decembra lani sta v Mojstrovčevem stanovanju poplaval gospodar in njegov gost, nato pa sta šla spat. Zjutraj, ko se je gospodar za nekaj časa odstranil, je Mihelčič začel sikati za denarjem in ga našel v papirnati skatli. Iz kupa je vzel 1200 din ter odšel.

Aničej Mojstrovic je kaj kmalu ugotovil, da mu je denar zmanjkal in je ker sam takla tatu. Res ga je še našel v mestu, ga spravil v svoje stanovanje in mu odvzel obleko in škornje, ki ju je mladenič medtem že kupil. Ugotovljeno je, da je nakupil še nekaj drugih stvari, med njimi tudi žensko uro.

Oškodovancu je bila škoda povprečna, sodišče pa je smatralo, da bo pogojno izrečena kazen vzgojno vplivala na Antona Mihelčiča, ki je bil prvič pred sodiščem.

Cateška noč na izpitu

Več kot 4000 gostov iz Slovenije in Hrvaške — V soboto zvečer so v Cateških Toplicah imeli za 70.000 dinarjev prometa

Prireditve leta je obiskalo v Cateških Toplicah nad 4000 ljudi, prav toliko os. celo več, kot so pričakovali največji optimisti. Reka avtomobilov se je vse do desete ure zvečer zvalila na parkirno mošje. Zaseden je bil sleherni kotiček.

Program večera se je zaradi tehničnega spodrsitja ja zakekel za dobro uro. Komeno so zarometi le zasvetili in začela se je modna revija priček in oblek za nastopajočo jesensko sezono. Revija se je odpravila nad zeleno gladino olimpijskega bazena.

Prireditve je zaključil čudovit oganjec, nakar se je začel zabavni del.

J. T.

Mladina si je izbrala za ples izpraznjeni mali bazen, drugi obiskovalci pa so posedli ob plesiščih na vrtni restavraciji, pred novo zgradbiško zgradbo, v avti in drugod. Neutrudno je igralo še ponoči v noč pet zabavnih orkestror. Peli so priljubljene pesni; ki so jih napovedali tepaki že nekaj tednov prej.

Za kolektiv je bila prireditve trda preizkušnja, saj je le s težavo obvladali tolikšno množico gostov. Tisti, ki niso mogli dobiti sedeža, so se reviji ustavili ob moteh, pri Budiču in v Mokričah.

Zločini so se dvignili na rekordno raven

V prvem četrtletju število zločinov večje za 17 odstotkov

WASHINGTON — Direktor agencije Federal Bureau of Investigation J. Edgar Hoover poroča, da se je število zločinov zvečalo v prvih treh mesecih 1968 za sedemnajst odstotkov, primerjano s prvimi tremi meseci leta 1967. Število zločinov narasla iz leta v leto, toda najhitreje je narasčalo v zadnjih letih.

Najhitreje narasčajo resni zločini, kot so umori, oboroženi napadi, napadi na ženske, ropi in viomi. Število umorov se je zvečalo za šestnajst odstotkov, število posilstev za 24 odstotkov. Najhitreje narasčajo zločini v mestih s sto tisoč ali več prebivalci. V teh mestih se je zvečalo število zločinov za sedemnajst odstotkov. V predmestjih se je število zločinov zvečalo za šestnajst odstotkov, na podeželju pa za deset odstotkov.

Poročilo omenja tudi področja dočela z največjim zvišanjem števila zločinov. Na prvem mestu so severozahodne države, kjer so se zločini zvečali za 21 odstotkov. Zločini so bili za prejšnji omenjeni najvišje v svojih kampanjah, vendar bodo zločini narasčali tako dolgo, dokler ne bodo odstranjeni njihovi vzroci.

PO »PROSVETI« (CHICAGO, 27. 6. 1968)

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

4 Čarovnice v dobi atomov in osvajanja vesolja

Bili pa so tudi primeri, da so živali odgovarjale zato, ker so kot priče zločinov, ki so ga storili ljudje, ostale pasivne. Tako so bile krave, konji, svinje, mačke, gosi in kokoši obojene na smrt, ker s svojim kričanjem ali mukanjem niso poklicale na pomoč! Ta zakon je imel veljavo vse do začetka 17. stoletja.

Kako so ljudje mogli to počenjati? Kako so mogli soditi živalim? V pradavnih časih je bil človek živalim zelo blizu. Ni videl posebne razlike med seboj in, recimo, krokodilom ali tigrom. Zunanje razlike so seveda opazili, toda kdo bi pripisoval pomen taki malenkosti! Oba imata dušo, človek in krokodil. In sploh: ali niso pričale stare zgodbe, da so se ljudje pogosto spreminjali v živali, živali pa v ljudi? ...

»Kdor ima pod pazduho desno nogo sove ...«

Ostanki starih mnogobojnih predstav so se ohranili pri ljudeh v srednjem veku pa tudi danes.

Prebivalci mnogih evropskih dežel so dolgo verjeli v zdravilne lastnosti krvi in kosti. Lobanj niso več zbirali,

Tudi slikarji so v tistem času imeli polne glave čarovniških motivov. Takole je umetnik upodobil zgodbo Čarovnica začara hlevčarja

toda na morišča je prihajalo na tisoče ljudi, pohabljenih in bolnih, ki so upali, da bodo tu ozdraveli.

Verjelo se je tudi, da je močno sredstvo za ozdravljenje obseščena vrva. Take vrvi so bile zelo drage. Rablji so izrabili konjunktur, sekali so vrvi na kosce, jih prodajali in dobro služili.

Nenavadno zdravilno moč so pripisovali egipčanskim mumijam, zbirljenim v prah. To čudotvorno zdravilo je privabilo toliko kupcev, da so bile mnoge mumije uničene, zdrobljene in prodane kot zdravilo.

Vera v magijo je pripeljala do številnih fantastičnih predstav o boleznih in njihovem zdravljenju.

Bolnik je na primer imel zlatenico. K njegovi postelji so prinesli kumarčka in vso priprečani, da bo ptiček potegnil nase iz bolnika vse rumeno barvo in še bolj porumnel, bolnik pa bo ozdravljen.

V Nemčiji so še v prejšnjem stoletju verjeli, da se steklina lahko zdravi s sovo. Kdor nosi pod pazduho sovje srce in desni krempljček, njemu se sploh ni treba bati steklih psov. Kajti sova je posebej modrost in zato lahko prepreči norost.

Vojska proti bradavicam

Najbolj zanimivo pa je nemara odpravljanje bradavic. Proti njim so vstali vsi šarlatani sveta. In kaj vse so počeli z njimi! Mazali so jih s čmilom, z ricinusom, rumenjakom, deževnico, s sirom, svinjsko mastjo in presno govedino. Nekateri šarlatani so terjali, da mora biti govedina na vsak način ukradena. Za drgnjenje so uporabljali kri rezanih živali: miši, podgan, jegulj itd.

Letos na severnem stolpu

Po 15. septembru bodo začeli v žužembarju obnavljati severni stolp razpadajočega gradu. Letos bodo stolp samo prekrili, ker nimajo dovolj denarja za kaj več. Za celotno obnovo bi potrebovali okoli 200.000 dinarjev, imajo pa znatno manj. Republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti je dal 25.000 dinarjev, toliko pa bo dala tudi občina, manjkajoči denar pa bo odštela krajevna skupnost. Večje količine gradbenega lesa imajo za obnovo gradu pripravljene že več let. Krajevna skupnost bo kupila opeko.

Mladi glasbeniki na radijskih valovih

V četrtek, 5. septembra, so v oddaji Uspehi glasbenih šol v preteklem šolskem letu nastopili dijaki novomeške glasbene šole. Letos se je v prvi razred glasbene šole vpisalo 35 dijakov, tako da se sedaj šola že 145 dijakov. V letošnjem letu nameravajo ustanoviti harmonikaški orkester, deloval pa bo tudi godalni orkester ter orkester kitar, ki ga bo vodil tov. Sproč.

Drugo leto bo na Telčah nova šola

Gradnja nove šole na Telčah zelo lepo napreduje. Delavci so postavili trdne temelje, in če jim bo šlo dobro, bodo od rok, bo nova šola že čez nekaj mesecev pod streho. Ljudje s Telč in okolice se veselijo nove šole in zato tudi pomagajo s samopriskevki. Na zadnjem zboru volivcev so imenovali poseben gradbeni odbor, ki bo zbiral les, potreben za gradnjo nove šole. Najbolj nestrpno pa opazujejo gradbeno delo pri novi šoli učenci in učitelji, ki upajo, da se bodo v prihodnjem šolskem letu srečali že v novih prostorih.

L. U.

MED VRHUNSKA IMENA jugoslovanske največje umetnosti je znani umetnostni kritik in publicist Oto Rihalič-Merin ob svojem zadnjem obisku v Kostanjevici prišel starega znanca Forme vive Petra Smačiča ter letošnja udeleženca mednarodnega srečanja kiparjev Bogosava Živkovića iz Srbije in Petra Jovanovića, kmeta izpod Blegoš nad Poljansko dolino. — Na sliki: STEBER ŽIVLJENJE, čudovito lepo izrezljan kip iz močnega orehovega debla (Foto: T. Gošnjak)

ALEKSANDER KOVAČ IN JOŽE SVETINA V KRŠKI GALERIJ

Tako je življenje polnejše

V petek, 6. septembra, je bila v krški galeriji otvoritev razstave kiparskih del Aleksandra Kovača, operne pevca iz Maribora, ter akvarelov Jožeta Svetine, učitelja iz Zavodnj nad Šoštanjem. Razstava kiparskih in slikarskih del dveh likovnikov, ki sta si različna po temah, ki jih izbirata, ter tudi po izrazu, ima nekaj skupnega. Tako je povedala tovarišica Milena

Moškonova, ki je imela ob razstavi krajši govor:

»Razstavljalca sta si sicer na zunan različna, eden je kipar, drugi slikar: Kovač ima opravka s trdnim železnim materialom, Svetina pa s prozorno vodenimi barvami. Kovač posega rad po zanimivi, pogosto literarni vsebini, Svetina pa najraje slika pokrajino. Če pa si ustvarjena dela ogledamo in potem pomislimo, spoznamo, da imajo vendarle nekaj skupnega: Kovačevo železo se namreč na svoj način ob zaživetju nekako zdematerializira, podobno, kot se Svetinova pokrajina raztaplja ob dotiku z vodenimi barvami.«

Aleksander Kovač je svojčas delal v celjski tovarni emaljirane posode in tja je iskal njegovo nagajenost do oblikovanja železa, materiala, ki je zahteven in težak, kot je težko fabriško življenje. Iz gledališča se vrača v kovaške delavnice, kjer mu prijatelji delavci shrajujejo kose nerabne kovine, da bi jo potem zvaril, obdelal ter jo tako oživil. Ta stik z delavnico, kakor se po delu v mariborski operi tako pogosto vrača, je dal tudi njegovemu kiparskemu delu svoj pečat. Sicer upodablja najraje oblike in figure iz gledališča (Don Kihot in Sanco Pansa, Don Basilio itd.), vendar pa rad prišeluhne vsakdanjemu življenju (skupina Klepetulje, Petelin). Aleksander Kovač pomeni v likovnem življenju severnega dela Slovenije prijetno osvežitev in tudi presenečenje. Da obvlada tehniko upodabljanja v kovini — to je edini material, ki ga uporablja že od vsega začetka svojega kiparjenja — je na krški razstavi več kot očitno. Vidna je tudi zveza med umetnikovim poklicem in likovnim udejstvom.

»Dela obah (Aleksandra Kovača in Jožeta Svetine) so zgovorna, razumljiva, zato je tudi obema ustvarjalca skoraj povsod zagotovljena široka in iskrena simpatija.« je ob razstavi v katalogu zapisala tov. Milena Moškonova. Slikarju Jožetu Svetini, učitelju nad Šoštanjem, bo komajda ostal še kakšen akvarel, ko bodo podri razstavo. Ob otvoritvi so jih ljubitelji likovne umetnosti iz Krškega in od druge kar razgrabili. Svetina je lirik v izrazu. Njegove krajine so včasih komajda zaznavne. Kar prosajna so njegova drevesa, poti in znamenja ob njih. Svetina je dosegel v akvarelu, kateremu se že dlje časa posveča, poetično prosajnost.

Razstava kiparskih del Aleksandra Kovača ter akvarelov Jožeta Svetine je bila v Krškem toplo sprejeta. Z razgibanim življenjem krške galerije nastaja poleg Kostanjevici na Krki še eno zanimivo kulturno žarišče na Dolenjskem, zlasti še, ker večino razstav v Kostanjevici na Krki, in prav gotovo bodo temu sledili tudi drugje, spremlja umetniško podajanje naše besedne umetnosti.

Razstava kiparskih del Aleksandra Kovača ter akvarelov Jožeta Svetine je bila v Krškem toplo sprejeta. Z razgibanim življenjem krške galerije nastaja poleg Kostanjevici na Krki še eno zanimivo kulturno žarišče na Dolenjskem, zlasti še, ker večino razstav v Kostanjevici na Krki, in prav gotovo bodo temu sledili tudi drugje, spremlja umetniško podajanje naše besedne umetnosti.

ZETINJSKI SAMORASTNIK V LAMUTOVEM LIKOVNEM SALONU

Peter Jovanovič razstavlja

V Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki je bila v soboto, 7. septembra, odprta razstava del zetinjščaka samorastnika Petra Jovanovića. Udeležence letošnjega mednarodnega kipa-

ŽIVLJENJE JE POLNEJŠE, BOGATEJŠE — če ga dopolnjuje poleg poklica še tako plemenita amaterska dejavnost, kot sta slikanje in kiparjenje. Učitelj Jože Svetina iz Zavodnj nad Šoštanjem in operni pevec Aleksander Kovač iz Maribora (desno) razstavljata te dni zanimive akvarele in plastike iz varjenega železa v krški galeriji (Foto: M. Vesel)

ri slikarjev in rezbarjev Poljanske doline prinaša Peter Jovanovič iz svoje umetniške delavnice podobno preprostega, kmečkega življenja. Njegovi leseni kipci so težki, ljudje pa taki, kot da bi nosili na

karjevo Gospo Judit. Za čudovito podano Cankarjevo umetnino je požela tako pristršen aplavz kot že dolgo nihče izmed nastopajočih v Lamutovem salonu, za vse udeležence večera pa je bil njen umetniški nastop dragocen užitek. Umetnica je po predstavi dejala, da tako pozornega občinstva že zlepa ni srečala. S tem so se v Kostanjevici na Krki spomnili tudi na ženo Cankarjeve smrti.

P. BRESČAK

NADARJENI SAMOUK Peter Jovanovič iz Zetine pod Blegošem med pripravljanjem razstave, ki si jo lahko ogledate v Lamutovem razstavišču v Kostanjevici na Krki (Foto: M. Vesel)

skega simpozija je tretji razstavljavec letošnje izredno plodne skupine kiparjev, ki je v Kostanjevici ustvarila vrsto del, kot jih doslej kostanjeviško poletje še ni dalo. Pred njim je v krški galeriji razstavljal romunski kipar Eugen Ciuca, nedavno tega pa je v Lamutovem likovnem salonu gostoval kipar Bogosav Živkovič. Peter Jovanovič iz Poljanske doline je eden izmed trojice jugoslovanskih kiparjev največ, ki so v svojem delu najbolj uspeli. Vsi trije (Smačič, Živkovič, Jovanovič) so se udeležili kipaškega simpozija. Za Petra Jovanovića bi lahko rekli, da je neutruden ustvarjalec, kot človek pa je tak, kot so ljudje v Poljanski dolini. V času jutranje kosnje je Peter Jovanovič prihajal v zavetje kostanjeviškega samostana da bi ugrabil čimveč dneva. Zato se ne šušlamo njegovemu obsežnemu delu, ki se nam predstavlja v razstavišču.

Kot na letošnjem simpoziju Peter Jovanovič ustvarja tudi doma, če mu le delo na polju in okoli doma dopušča. Iz lipovega lesa je izdelal ljudi okoli sebe: otroke in pastirje, ljudi pri njihovem vsakdanjem delu, žanjice pri delu in spet otroke. Tako, kot je čista njegova risba, v njej pa se posveča predvsem otroškemu svetu, je izločen tudi njegov kiparski izraz. Zakoreninjen v bogati tradici-

hrbiti teži svojih polj in gozdov.

Razstavo kiparskih in slikarskih del Petra Jovanovića je odprl Lado Smrekar. V sproščeni pripovedi je predstavil kiparjevo delo, ne da bi skrival privrženost in ljubiteljstvo do Jovanovićeve umetnosti. Na otvoritvi razstave je prvakinja reškega gledališča Branka Verdonik — Rasbergerjeva z več kot uro trajajočem recitalu predstavila Can-

V SOBOTO ZVEČER so bili obiskovalci Jovanovićeve razstave prijetno presenečeni: samouki kipar in risar iz Zetine pod Blegošem je podaril gostom tega večera sto risbic z domačimi in kostanjeviškimi motivi. Na sliki: PETER JOVANOVIČ: DRVAR

Bogata diskoteka v glasbeni šoli

Diskoteka novomeške glasbene šole šteje že več kot 4000 posnetkov glasbenih del. Urejena po skladateljskih ter vsebinski, je šola in vsem tistim, ki si posnetke izposojajo, v veliko pomoč. Šolska strokovna knjižnica šteje že okoli 5000 zvezkov. V glasbeni šoli se zavzemajo za to, da bi sprotili kupovali vso literaturo, saj je ta ustanovi nujno potrebna.

DELO SVETA ZA PROSVETO IN KULTURO

V jeseni o kulturi

Svet za prosveto in kulturo pri občinski skupščini Novo mesto je v letošnjem letu obravnaval vrsto problemov s področja prosvete in kulture; zlasti se je zavzemal za ureditev odnosov v spomeniškim varstvu. V septembru so v programu dela sveta za prosveto in kulturo naslednje teme: poročilo in razprava o delu Zavoda za prosvetno-pedagoško službo, razprava o učnih uspehih na vseh vrstah šol v šolskem letu 1967-68 ter razprava o problematiki, ki se je porajala ter onemogočala boljše uspehe na šolah, govorili pa bodo tudi o delu malih šol kot priprav predšolskih otrok pred vstopom v šolo v šolskem letu 1968-69.

Kasneje, oktobra, novembra in decembra, bo svet za prosveto in kulturo obravnaval še vrsto tem. Oktobra bo komisija za podelitev Trdinovih nagrad sporočila svetu svoj predlog za letošnje Trdinove nagrade. Kot smo izvedeli, priprave oziroma dogovori, da bi Trdinove nagrade postale medobčinske, še ni dokončan. Vsekakor pa bi dobile Trdinove nagrade v medobčinskem merilu večjo težo. Končno smo majhna občina in pravi čas je, da postanejo Trdinove nagrade

priznanje za delo kulturnim delavcem, ki delujejo na širšem področju Dolenjske. Oktobra bo svet za prosveto in kulturo razpravljati tudi o sklepih in priporočilih občinske skupščine glede kulturne dejavnosti v občini Novo mesto. Kasneje, to bo že novembra, pa bo na vrsti poročilo o poteku zbiranja finančnih sredstev za gradnjo nove šole v Novem mestu. Skratka, navedeni program dela sveta za prosveto in kulturo ter teme, ki se bodo vanj že vrnile, bodo vsekakor prispevek h kulturno-prosvetni dejavnosti v naši občini. Zati se vse prepogosto pojavlja delstvo, da se kulturne ustanove v naši občini ubadajo predvsem z denarnimi sredstvi, ki jih je pogosto komajda za obstanek, pri tem pa trpi ustvarjalno delo.

P. B.

Ognjeni krst Krčanov uspešen

Nogometaši Celulozarja, edini predstavniki Dolenjske v višjem nogometnem tekmovanju, so prvo srečanje v Zalcu odločili v svojo korist. Krčani so dobro pripravljene in ni nikakršne bojazni, da bi v tekmovanju zatajili. V ljubljanski conski ligi, kjer igrajo naši predstavniki Bela krajina, Novo mesto in Mirna, so v nedeljskih srečanjih zabeležili vse tri možne izide: Belokranjci so zmagali, Novomeščani so izgubili, Mirenčani pa so remizirali. V zasavskem derbiju so Brežičani bili boljši in so porazili Rudarja s Senovega.

Zalec : Celulozar 2:3

Ognjeni krst, prvo srečanje Celulozarjevih nogometašev v višjem nogometnem tekmovanju, je bil uspešen. V prvi prvenstveni tekmi so nogometaši iz Krškega prijetno presenetili svoje navijače, saj so premagali Zalec na njegovem igrišču. V razigranem napadu Celulozarja sta se posebno izkazala Klajčič in Panovčič ter Stanovčič. Vsi trije so se vpisali med strelce.

L. Hartman

Brežice : Rudar (Senovo) 3:2

Že v prvem kolu celjske nogometne podzvezne lige sta v Brežicah prekržili kopje ekipi Brežice in Senovega. Domači nogometaši so bili ves čas v terenski premoči. Senovčani so sicer prvi prišli v vodstvo po zaslugi Gasarja, to pa je bilo tudi vse. Za Brežičane je oba zadetka v prvem polčasu dosegel Tasič, najlepša pa v nadaljevanju Djokić. Za goste je bil uspešen še Vid Rudar.

V. Podgoršek

ROKOMET

Rokometaši so zadovoljni

Ekipa, ki nastopajo v republiškem tekmovanju, so dosegle vse tri možne izide; Ribničani so zasluženo močno porazili Medvode. Brežičani so podelili izkupiček z odlično ekipo iz Trziča, rokometalke Brežice pa so, žal, bile porazene, nekoliko nepričakovano. Rokometaši Krškega so v jesenskem delu startali zelo dobro. S takšno igro, kot so jo pokazali zadnje nedelje, se lahko nadajo, da bodo pristali v samem vrhu razpredelnice. Novomeščani se ne morejo še prav »ogreti« in izgubljajo tekme s precejšnjimi razlikami. Krmeljčani igrajo po ustaljeni navadi, borbeno, dobro in brez večjega hrupa.

Ribnica : Medvode 24:16

Ribničani so v tretjem kolu republiške rokometne lige slavili prvo zmago nad novincem v ligi Medvodami. Srečanje, ki je bilo zelo nervozno, se je končalo z osloneženo zmago domačih, s precejšnjo razliko zadetkov.

Organizacija turnirja je bila slaba, posebno glede sojenja tekem. Med vsemi igralci moramo posebej pohvaliti vratarja domačih Lavreka, ki je branil v velikem slogu.

Brežice : Steklar (Hrastnik) 11:15

Brežičanke so v prvem kolu republiške rokometne lige zelo počasi prodale svojo košico; delovale so utrujeno in brez urejenih azerij, kar se je na koncu maščevalo.

Igrale so: Božičnik, Božičnik 3, Mišič II 1, Zorko, Rah, Slak 1, Kolar 1, Les, Mišič I 5, Zagade in Bohna.

V. Podgoršek

Brežice : Trzič 15:15

Več kot 100 gledalcev je prisostvovalo pravi prvenstveni borbi, v kateri so v drugem polčasu borbeni domačini morali prepustiti dragoceno točko odličnim Gorenjcem.

Za Brežice so nastopili: Mars, Rovani 5, Antolović 1, Kolesnik, Avsec 1, Stangel, Svačić 3, Lipelj, Pavlič 5 in Dolenc.

V. Podgoršek

Novo mesto : Radovljica 18:24

Rokometaši Novega mesta tudi v tretjem srečanju niso iztržili ničesar. Doma jih je porazil novinec v ligi Radovljica, in to precej prepričljivo. Kljub temu neupenost se ni treba biti plat zvonca, ker bo neizkušena ekipa pokazala svojo pravo vrednost šele spomladi.

V. S.

Duplje : Krško 22:27

Na vročem igrišču v Dupljah je moštvo Krškega premagalo domačine s izredno, borbeno in dinamično igro. V moštvo gostov se je odlikoval izredni Sule, ki je dosegel kar deset zadetkov. Prepričani smo, da bo moštvo Krškega s takšnimi odličnimi igrami doseglo še marsikaj. V moštvo Krškega sta nastopila prvič Gelb in Fogačar, ki sta prikazala zadovoljivo igro.

Za Krško so dosegli zadetke: Sule 10, Iskra 7, Miklar 4, Arh 3, Humar 2 in Božič I.

L. Hartman

Brežičani zmagali v Sevnici

Ob otvoritvi novega asfaltnega igrišča v Sevnici je bil 3. septembra odigran rokometni turnir, ki so se ga udeležile ekipe Brežice, Radeč, Krmelja in Sevnice. Pokal ObZTK Sevnica je prejela ekipa Brežice, ki je v odličnem srečanju šele po podaljšanju porazila domačine s 13:11. V borbi za tretje mesto so Radeč premagali Krmelj s 14:10.

Gledalcev je bilo precej in so bučno navijali za domače moštvo.

KOŠARKA

Stadion : Novo mesto 75:61

V drugem kolu II. slovenske košarkarske lige sta se v soboto, 7. septembra, v Ljubljani za Beogradom srečali moštvi Stadiona in Novega mesta. Zasluženo so zmagali domačini z rezultatom 75:61. Za novomeško ekipo so bili uspešni: Pir 27, Spilhal 10, 2. Kovarčević 6, Kopač 6, Šohar 4, Gošnjak 4, Poč 2 in Pezlj 2.

SPEDWAY DIRKE ZA DRŽAVNO PRVENSTVO

Bo Regvart še lahko tekmoval?

Drago Regvart s svojo vožnjo spet ogrožal življenja tekmovalcev — Čas je, da se takšnim tekmovalcem prepove vstop na športna borišča — Važnejše je življenje kot športne zmage!

V nedeljo, 8. septembra, so bile v Krškem speedway tekme za prvenstvo SFRJ. Na prvenstvu so nastopili najboljši jugoslovanski

speedway vozači: Stankovič, Stojkovič, Regvart, Oršič, Sel, Pintarič, Molan, Perko, Kukovec, Kos, Viskočnik, Horvat, Vučec, Kranjc,

Krauth in Manček.

Tezmovanje se je odvijalo normalno vse do osme vožnje, ko so nastopili Regvart, Stankovič, Sel in Kukovec. V tej vožnji je zoper Stankoviča Drago Regvart povzročil hušni padec vozača Stankoviča. Ta primer in nekateri prejšnji, ki jih je povzročil omenjeni tekmovalce, so labili sodu dno. Tekmovalci so protestirali in zahtevali od vodstva dirke, naj ga izloči. Vodstvo tekmovanja in sodniški zbor sta diskvalificirala Regvarta in mu prepovedala nastopanje.

Ko je Regvart zvedel, da je diskvalificiran, je pristal se svojega klubskega tovariša Oršiča, da se tudi ta iz protesta zapusti tekmovanje. Samovolja in nesportno Regvartovo obnašanje, znova že s prejšnjih tekmovanj, opozarjajo, da je treba takim tekmovalcem prepovedati vstop na dirkališče. Saj je vsem že v dobrem spominu njegova vožnja na mednarodnem tekmovanju v Krškem, ko je spravi domačina Babiča v tak položaj, da je koga še ušel najhujšemu. Šport je namenjen krepitvi duha in moči, ne pa, da nekateri to izkoristijo in strežejo drugim po življenju!

Rezultati tretjega kola državne prvenstva: 1. Perko 15 točk, 2. Molan 14, 3. Sel 12, 4. Viskočnik 11, 5. Pintarič 10, 6. Stojkovič itd. Omeniti moramo, da je mladi vozač Ivan Molan iz Krškega prvenstil z osvojitvijo drugega mesta in da gre po poti svojega učitelja, večkratnega državnega prvaka Franca Babiča, ki je prejel tekmovalci.

Od tu in tam

BREŽICE — Med namom sta ekipi Brežice igrali pokalni rokometni tekmi, fanje so v Trbovljah izgubili z Rudarjem 13:9, članice pa v Hrastniku s Steklarjem 10:8. (V. P.)

KRSKO — Pretekli četrtek je bil v Kopru zadnji pomembnejši nastop v letošnji plavalni sezoni za pionirje. Na tekmovanju so nastopili tudi plavalci Celulozarja. Najbolj uspešen je bil spet Igor Turk, ki je osvojil tri prva mesta. Rezultati Celulozarjevih plavalcev: 200 m prosto — 1. Turk 2:38,7; 50 m prosto — 2. Pečnik 43,7; 50 m delfin — 1. Turk 0:38,0; 50 m hrbtno 3. Gražl 43,5; 50 m prosto — 1. Turk 32,7; 50 m prosto 2. Meta Novak 44,5. (L. H.)

NOVO MESTO — Na občinskem plavalnem prvenstvu, ki je bilo prejšnji teden v Dolenjskih Toplicah, je nastopilo blizu 40 tekmovalcev iz desetih delovnih organizacij. Zmagovalci v posameznih disciplinah: ženske 30 m prosto — 1. Suda Smale (Krka) 52,0; 50 m prosto — 1. Stanka Dokl (SOG) 54,7; moški 50 m prosto — 1. Miro Hočvar (Krka) 29,0; 50 m prosto — 1. Miro Hočvar (Krka) 40,9. Stafeta 4 x 50 m prosto — 1. Krka 2:34,8. V ekipnem tekmovanju je ekipo zmagala Krka, trikrat pa Pionir. Najboljši uspeh med vsemi tekmovalci je dosegel Miro Hočvar, ki je postavil odlični rezultat na 50 m prosto. (N. N.)

SEVNICA — Na rednem hitropoteznem šahovskem turnirju, ki steje za letošnjega prvaka in osvovitelj pokala, je zmagal Vojko Dvojmoč. Končni vrstni red: 1. Vojko Dvojmoč 13 točk, 2. Janko Blas 11,5, 3. Stane Gošče 10, 4. Jože Maurer 9,5 itd. V skupnem zbiru vodi Janko Blas pred Vojkom Dvojmočem. Na turnirju so šahisti pogrežali tovarile iz Krmelja in Krškega, ki so bili obljubili urledno. (J. R.)

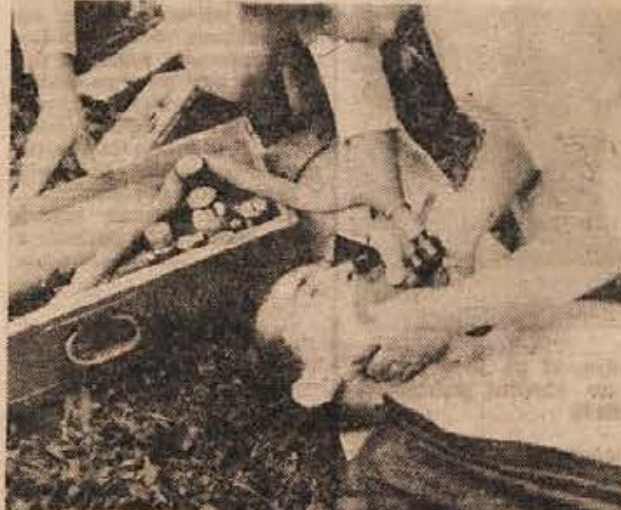
NOVO MESTO — Na tehniškem prvenstvu Novega mesta je v prvi skupini zaključil s tekmovanjem Pavle Uhl, ki je zbral 6 zmag. Molnost za osvovitelj prvega mesta imata še Samo Medič, ki je dosegel polet same zmag, in Jože Spilhal, ki ima en poraz. V drugi skupini je trdno v vodstvu Stane Lukšič, ki je zabeležil 10 neoporečnih zmag. (N. N.)

KRSKO — Karate klub Krško bo organiziral karate šolo za začetnike, in sicer od 16. septembra dalje. Vadbna bo štirikrat tedensko v domu TVD Partizan. Solo bodo vodili Alfonz Hostnik, trener brata Rudi in Stanko Iskra. Organizatorji pričakujejo prijave mladine. (L. H.)

NOVO MESTO — Na Stadionu bratstva in enotnosti bo v nedeljo dopoldne veliko atletsko tekmovanje, na katerem bodo nastopile atletske reprezentance Jesenice, Kočevja, Murske Sobote, Kopa, Raven in Novega mesta. Pokrovitelj, delovni kolektiv tekstilne tovarne Novoteks, je pripravil za nastopajoče ekipe pokalne ozroma praktične nagrade. Na tem tekmovanju, imenovanem »Kričeri malih mest«, bo nastopila vrsta znanih slovenskih atletov. (N. N.)

Kje, kdaj in kdo?

V republiški rokometni ligi bodo rokometalke Brežice imele doma srečanje s Slovanom iz Ljubljane. Ribničani bodo gostovali v Trbovljah pri Rudarju. Brežice pa bodo imele doma dvoboj z ljubljanskim Slovanom. V ljubljanski conski ligi bodo Novomeščani gostovali v Radečah, Krčanji bodo imeli doma obračun s Hrastnikom, Krmelj bo gostoval v Sentvidu, Grosuplje pa pri novincu v ligi Radovljici. V odbojkarški ligi bo zanimiv dolenjski obračun v Kočevju s Kocovjo, kjer se bodo domačini srečali s Trebanjci. Novomeščani bodo imeli v gosteh ekipo Bovea. V ljubljanski conski nogometni ligi bo dolenjski obračun med Novim mestom in Belo krajino. Mirenčani pa bodo gostovali v Jevnici pri Enotnosti. Naš predstavnik v najvišjem tekmovanju, Celulozar iz Krškega, bo imel doma srečanje s Smartnim. Košarkarji Novega mesta bodo v soboto igrali doma z Mostami, odbojkarice Brezance pa v Mariboru pri Braniku.

Dokaj nesrečno so se končale nedeljske speedway dirke v Krškem za dirkača TAM iz Maribora Ivana Kosa, ki je padel v zadnji dirki. Zdravniška služba je bila takoj pri roki. Ponesrečenca so najprej dajali kisik, ko se je zavedel, pa so ga odpeljali v bolnišnico (Foto: Polde Miklič)

USPEH PIVALALCEV CELULOZARJA

CELULOZAR osmi na ekipnem prvenstvu SFRJ

Plavalna ekipa Celulozarja je osma v Jugoslaviji — Odlični uspehi Čarga, Zlatiča in Jenkoletove

Mala, toda močna ekipa Celulozarja iz Krškega se je udeležila državnega prvenstva v Dubrovniku, ki je bilo od 4. do 6. septembra, doslej je zgodovini jugoslovanskega plavalnega športa najbolj obiskane prireditve. Na prvenstvu je nastopilo 22 klubov z več kot 260 tekmovalci. Celulozarju je uspelo priboriti si osmo mesto pred pomembnimi in močnimi klubi, kot so Jadran (Split), Ilirija — Slavijs (Ljubljana), POSK (Split), Rudar (Trbovlje), Medveščak (Zagreb), Crvena zvezda (Beograd), Sibenič itd.

Moški: 200 m crawl — 5. Čargo 2:09,7 (rekord SFRJ za mlajše mladince) — 7. Bizjak 2:17,7; 400 m crawl — 3. Čargo 4:33,2 (rekord SFRJ mladinski, članski SRS) 7. Bizjak 4:59,2; 100 m prsno — 3. Zlatič 1:16,5 (nov članski rekord SRS); stafeta 4 x 200 m crawl: 5. Celulozar (Čargo, Bizjak, Ziberna, Potočnik) 9:19,8; Stafeta 4 x 100 m crawl: 7. Celulozar (Bizjak, Ziberna, Potočnik, Čargo) 4:19,6; 200 m prsno: 5. Zlatič 2:49,0; 1.500 m crawl: 2. Čargo 18:46,0.

le 1:20,0; 200 m delfin: 3. Jenkolet 3:06,0.

Osmo prvenstvo na državnem prvenstvu v plavanju, najpomembnejši plavalni prireditvi v SFRJ, je velik uspeh Celulozarjevih plavalcev in plavalke. Lahko bi rekli, da jim je prvič uspelo priti med osem najboljših moštvo v Jugoslaviji, kar bi še pred enim letom pomislilo priboriti si mesto v prvi zvezni ligi. Vsekakor bi morali po tej poti naprej — še večjim uspehom naproti!

L. H.

ODBOJKA

Kar deset zmag za naše odbojkarje

Start naših odbojkarških ekip v jesenskem delu tekmovanja je več kot zadovoljiv. Odbojkarji so iztržili kar 10 zmag, in to vse z ekipami iz drugih krajev. Novomeščani, ki brez težav zmagujejo, so resni kandidati za prvo mesto. Odbojkarji Kočevja, ki vodijo v tem tekmovanju, so v nekakšni krizi, saj jim nikakor ne gre tako, kot bi moralo. Upamo, da jih prehodna kriza ne bo preveč prizadela. Trebanjci, čeprav nekoliko nižje uvrščeni, kar pridno pobirajo zmage in so trdno na četrtem mestu. V prvenstveni razpredelnici je med našimi ekipami samo Senčur, ki ga bodo gotovo izrinili, tako da bodo vse tri dolenjske ekipe na prvih treh mestih.

nedeljo, 8. septembra, odbojkarška ekipa TVD Partizan Trebnje premagala drugo moštvo Kamnika s 3:0 (15:11, 15:8, 15:9). Gostje so sprva podcenjevali Kamnik B, ki je na repu lestvice, to pa bi se kmalu maščevalo z izgubljenim setom. Trebnje v naslednjih kolih čaka vrata težkih tekem in bo potrebno mnogo boljše zaigrati, da bo kaj uspeha.

Kropa : Kočevje 2:3

Moštvo TVD Partizan Kočevje je igralo v tretjem kolu v Kropi s tankokrajnimi odbojkarji in zmagalo s 3:2 (15:5, 13:16, 14:11 in 15:5). Za moštvo Kočevja sta bila teren in igra zelo zahtevna. Sicer pa imajo odbojkarji Kočevja že nekakšen predsodek. Pod takšnim vtisom je bila igra tudi igra, ki se je končala zelo tesno. Sama razlika, v setih kaže, da je bila igra zelo borbeno.

A. Arko

Zakaj Babič ni nastopil?

Tovari šurednik!

Ko sem v nedeljo kupil v Krškem prospekt XXV. speedway dirk (3. dirke za šampionat SFRJ), sem bil nemalo presenečen, ko sem videl, da med tekmovalci ni več našega priljubljenega vozača, večkratnega državnega prvaka Franca Babiča. Od drugih, ki so bili prav tako razočarani sem zvedel, da je tov. Babič še v dobri kondiciji, da pa vendar ne bo tekmoval zaradi nepravilnih odnosov vodstvenega kadra v AMD Krško do njega. Prosim Vas, posanmajte se, kaj je z dirkačem Babičem! Lep pozdrav!

M. H., Krško

Brestanica : Kamnik 3:1

V prvenstvenem odbojkarškem srečanju ženske republiške odbojkarke lige so odbojkarice Brestanice premagale Kamnik s 3:1 (15:11, 13:15, 15:9, 15:8). Tekma je zadovoljila številne gledalce. Pri domačih se je posebno odlikovala Marinka Fla.

N. Galeča

Novo mesto : Bohinjska Bistrica 3:0

V zaostali tekmi II. slovenske odbojkarke lige so Novomeščani preteklo sredo na LOKI premagali moštvo Bohinjske Bistrice z rezultatom 3:0 (15:11, 15:4, 15:12). Igra se je malo razživela samo v tretjem setu, drugič pa ni vredna pohvale. Tekmo je dobro sodil sodnik Romih.

M. G.

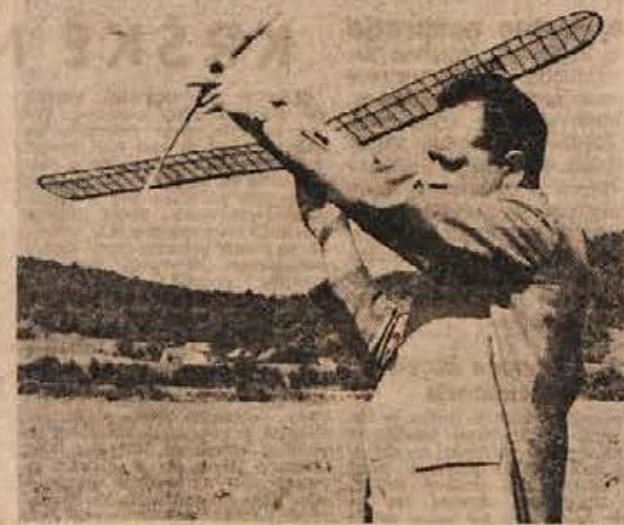
Bohinjska Bistrica : Novo mesto 0:3

V tekničnem kolu II. slovenske odbojkarke lige sta se ponovno srečali moštvi Bohinjske Bistrice in Novega mesta. Tudi tokrat so bili Novomeščani uspešnejši: ponovno so zmagali z rezultatom 3:0 (15:9, 15:5, 15:4). S tema izdatnima zmagama so se novomeški odbojkarji še čvrsteje utaborili na drugem mestu v ligi.

M. G.

Kamnik : Trebnje 0:3

V manj kot eno uro trajajoči nezanimivi tekmi v Kamniku je v

Dušan Zupanc je na minulem republiškem prvenstvu letalskih modelarjev v Celju prijetno presenetil z osvojitvijo prvega mesta. Uvrstili se je na državno prvenstvo, ki bo čez nekaj dni v Vršču. (Foto: S. Dokl)

Zahteve po učinkovitejši skupščini v javnih razpravah med občani

»Kakovost je boljše merilo od številčnosti.« je ena pogostih pripomb na sestankih

Po delovnih organizacijah in krajevnih središčih je razgibala občane razprava o ustavnih spremembah in novem volilnem sistemu. Občinska konferenca SZDL je to mišljenje predložila za dopolnitev ustave zaupala skupini strokovno razgledanih tovarišev, ki v javnih razgovorih seznanjajo občane predvsem z vsebinskimi novostmi. Nekatere krajevne organizacije SZDL so se povezale z

vodstvi krajevnih skupnosti in povabile na razpravo mladino, komuniste in predstavnike družbenih organizacij, narkar so sklicali še zbere občanov. Pripombe in mnenja občanov posredujejo občinski konferenci SZDL. Po 20. septembru ko bodo razprave v javnosti končane, bodo sklicali v Krškem še politični aktiv. Ta bo predloge občanov še dopolnil.

Ljudje se vsepovsod v občini ogrevajo za prožnejši in ekonomičnejši skupščinski sistem. Večina je za to, da bi imela bodoča skupščina manj zborov, da pa bi bili ti bolj učinkoviti. Kakovost naj bi nadomestila dosedanja številčnost. Zato pa naj bi postala izbira poslancev še bolj odgovorna.

Besede tega ali onega poslanca o tem, da ga niso izvolili v pravi zbor, smo že večkrat slišali. Ob izvolitvi tudi sam še ni poznal dela, zato se kandidiranju ni izmikal. Merila za izbiro so bila torej večkrat napačna. In tako ni bil zadovoljen niti poslanec niti volivci z njegovim delom.

Organizatorji javne razprave pričakujejo od občanov še kopico zdravih predlogov ta-

ko v avezi z ustavo kot z budočim volilnim sistemom. — Ljudje postavljajo na prvo mesto učinkovitost in ekonomičnost na vseh področjih družbenega življenja.

J.

Ocena prvega polletja pred odborniki

Danes se bo v Krškem sestel zbor delovnih skupnosti. Odborniki so dobili gradivo o gospodarjenju delovnih organizacij v prvem polletju. Razpravljali bodo o uspehih in neuspehih posameznih panog in sprejeli smernice za izpolnitev zastavljenih nalog v drugi polovici leta.

V nekaj dnevih dva pogreba v Podbočju

V Podbočju so pred kratkim pokopali 60-letno Karolino Žugič, skrbno ženo in dobro mater treh otrok. Pokojnica je imela težko mladost in je morala že zgodaj skrbeti za družino. Dobro so jo poznali tudi partizani, saj je bila vedno nadomestni rok in je tudi svoje otroke navduševala za no delovanje v NOV. Borec iz Podbočja so jo spremljali na zadnji poti z novim praporom, na grobu pa so se od nje poslovili s prijetnimi besedami.

Nekaj dni prej so v Podbočju pokopali 62-letno Neko Grubar iz Malega Mraševca, ki jo je zadel kap.

J. S.

Takoj po otvoritvi K-MARKETA v novem brežiškem naselju, ki ga je v sredo, 4. septembra, odprlo domače trgovsko podjetje KRKA, so številni potrošniki segli po veliki izbiri blaga. (Foto: M. Vesel)

NA BIZELJSKEM LOVCI NE DRŽE ROK KRIŽEM

Lovski dom ponos vse družine

Brez upoštevanja prostovoljnega dela bo veljal 120.000 din — V gosteh imajo veliko tujcev, za katere niso imeli primernih gostišč

Na pobočju Drenovca je zrasel eden najlepših lovskih domov na Štajerskem. Postavili so ga sami prostovoljci, člani domače lovske družine. Vsak izmed njih je moral lani in letos delati po 90 ur ali pa plačati prispevek v gotovini. Ta ni bil majhen — 300 din na člana.

Dom ima dvorano, dolgo 8 in široko 5 metrov, šest spalnic, kuhinjo, klet in kopalnico s tušem. Skupine tujih lovcov so se že najavile za obisk v prihodnjem letu. To jesen se bodo zadrževale še v drugih gostiščih, ker dom verjetno še ne bo do kraja dokončan.

Predsednik lovske družine Anton Balon je zelo ponosen na lovsko hišo, ki so jo člani v tako hitrem času zgradili z lastnimi silami in lastnim denarjem. Do sedaj so vložili vanj okrog 50.000 dinarjev. Vse od temeljev do podstrešja so napravili udarniško. Niti enega ni med njimi, ki bi se izmaknil delu ali prispevku. Za lopate so prijeli lani marca. — Ta mesec bo končano vse, razen spalnic. Uredili jih bodo pozneje.

Tudi vodo bodo napeljali v dom. Za zidavo so jo do-

Matični urad Artiče

V avgustu ni bilo rojstev izven porodnišnice. Umrla so: Tatjana Sotšek, otrok iz Trebeča, star 5 mesecev; Marija Bogovič, gospodinja iz Arnovega sela, 71 let; Ferdičič se se; Jozef Cisel, delavec iz Glogov broda; Marija Knap, delarka iz Podbočja; Stanislav Cisel, strojni tehnik iz Za Pohance; in Marija Cisel, trgovska pomočnica iz Glogov broda.

NOVO V BREŽICAH

DELOVNI KOLEKTIVI SE ZELO POCASI ODLOCALO za očiščeno preddelavo v Novi Gorici. Skupinsko priložje je dobil postal cestni obrat SLOVENIJA VINA. Drugi občani se pripravljajo posamezno. Vsak občan, ki se želi udeležiti manifestacije na Primorskem, bo imel rezerviran sedel v posebnem vlaku, ki bo odpeljal iz Brežic 15. septembra ob 18.30. Za prijavitelce iz okolških vasi je zagotovljen brezplačen prevoz do Brežic. Občinski sindikalni svet je prejel do sobote 150 prijav. Tovarna pokustva je rezervirala za leto v Opatcu dva avtomobila.

ZA 22. SEPTEMBER ZBIRA AVTOMOTO DRUŠTVO interese za leto in naznano. Vabljeni so vsi člani. Prevozni bodo 220 kilometrov, od tega le majhen del

vazali vsak dan po sto hektov iz doline. Posebno požrtvovalen je bil Ivan Hriberski. To je povedal tov. Sekoranja. Vstajal je ob treh jutraj, se odpeljal do sušičkega potoka

in sam natočil po sto hektov v rezervoar. Vodo je nato z goseničarjem odpeljali v Drenovec.

Lovcem je pri gradnji doma nudila pomoč tudi zadruga. Za razumevanje so ji zelo hvaležni. Sicer pa so ji tudi oni pomagali in ji dali na razpolago devize za nakup mehanizacije.

J. T.

Septembrske razprave o ustavi

V soboto, 7. septembra, so se v brežiški občini začele prve razprave o dopolnitvah ustave in novem volilnem sistemu. Občinska konferenca SZDL organizira javne razgovore po vseh krajevnih organizacijah in v delovnih kolektivih.

V delovnih organizacijah je stekla razprava ob pomoči sindikatov. Ističasno je na dnevnem redu tudi kandidiranje članov v komunalno skupnost socialnega zavarovanja. Največ pripomb zadeva dvotirnost in neekonomičnost dosedanjega dela v skupščini. Za ustavne spremembe je med ljudmi precej zanimanja, zato se obračajo na vodje razprav s številnimi vprašanji.

Na kerenu se bo do 2. septembra zvrstilo 16 razprav, v delovnih organizaci-

jah pa 17. Javna razprava bo zaključena z razširjeno sejo političnega aktiva v občini, kjer bodo dokončno izoblikovali izrečne pripombe in jih posredovali republiški konferenci SZDL.

Konec počitnic za skupščino

Za sejo občinske skupščine v Brežicah, ki je bila v ponedeljek, 9. septembra, so prejeli odborniki kratko informacijo o gibanju gospodarstva v prvi polovici leta. V razpravi so opozorili na težave v nekaterih panogah in na to, da slika položaja zaradi krize še ni realna.

Na seji so sprejeli nove stopnje prometnega davka na alkoholne pijače in sklenili, da morajo zasebniki in obrati družbene prehrane plačati davek za pri nabavi. Ob tem so opozorili na to, da bi more, rale biti inspekcije budne do ponarejanja vina in mošta. Tako bi zaščitile poštno vinogradnika.

Skupščina je prevzela ustanovitelske pravice do poklona šole za izobraževanje trgovcev v Brežicah. Brez bistvenih dopolnitev je sprejela poročilo stanovanjskega podjetja za leto 1967, poročilo o izpolnjevanju odlikov, poročilo o delu kmetijskega proučevalnega in prilože ter poročilo sveta za urbanizacijo.

Radio Brežice

PETEK, 11. SEPTEMBRA: 20.00—20.25 Nove plošče RTB, obvestila in reklame. 20.25 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 15. SEPTEMBRA: 11.00 Domače zanimivosti — 5 seje občinske skupščine Brežice poročila Špela Pirnat — O kmetijski problematiki se pogovarjamo s poslancom gospodarskega zbora zvezne skupščine iz Bačarjem — Vajojno predavanje: Otroci med 7. in 11. letom v stikih z ljudmi — Za naše kmetovalce — Zabavala vas trio Vitala Abačiča in Bobo Grošelj — Kreditna banka Celje vam priporoča — Pozor, nimate prednosti! — Obvestila, reklame in sponzorizirane oddaje. 13.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 17. SEPTEMBRA: 18.00 Svetujemo vam: Kako bomo oblačila dije očevali? — Jugočni vam predstavlja — Literarni utrinki — Iz naše glasbene šole — Težberski športni komentar. 19.00 Glasbena oddaja.

Borcem brezplačen prevoz v Novo Gorico

V krški občini smo že nekajkrat zasledili izredno razumevanje za borce, ki žive v zelo skromnih razmerah in si ne morejo privoščiti niti letovanja niti izleta. Občinska konferenca SZDL bo tudi za obisk proslave v Novi Gorici poskrbela za brezplačno potovanje dolgoletnih funkcionarjev v družbenih organizacijah in borcem. S tem se jim bo oddolžila za njihovo nesebično delo.

V Novo Gorico se bo veliko zaposlenih odpeljalo z avtobusi, precej pa tudi z vlakom. V mnogih delovnih organizacijah bodo obisk proslave financirale sindikalne podružnice.

Napredni kmetje se oglašajo

V razgovorih o razvoju kmetijstva, ki jih sklicujejo na pobudo občinske konference SZDL, sodelujejo kmetovalci z velikim zanimanjem. Njihove predloge bodo organizatorji sestankov prenesli republiškim organom. Sestanki so napovedani v Kostanjevici, v AGROKOMBINATU v Krškem, v Podbočju in na Senovem.

Predlog občinskega sindikalnega sveta

Občinski sindikalni svet v Krškem je postal občinski skupščini predlog za ustanovitev posebnega, strogo namenskega sklada za odpiranje novih delovnih mest. V ta sklad naj bi prispevale le najmočnejše delovne organizacije, ki imajo za to največ možnosti.

Skupščina je ocenila predlog kot pozitiven, več pa se bodo o tem pogovarjali na prihodnji skupščinski seji.

Neprijetno nasprotje

Se vedno ni potrebne dokumentacije za komunalno opremo zemljišč, posebno za zidalnimi okolišev krške občine. Medtem ko gradnja stanovanjskih in drugih objektov iz dneva v dan narašča, so ekonomske možnosti za razširitev vodovodnega in kanalizacijskega omrežja slabe. Takšno nasprotje je očitno več kot zgolj neprijetnost za krško občino.

Izšla je nova številka informatorja

Turistično društvo Krško je tudi letos izdalo šepni informator mesta Krško, v katerem so objavljene železniški in avtobusni vozni red, uradne ure družbeno-političnih organizacij, delovni čas trgovin in gostišč ter razne druge informacije. Natisnilo so 1500 primerkov, od tega 300 za Brežanico in Senovo, ker je železniški vozni red za te kraje nekoliko drugačen. Informator stane 1,50 din.

Takole je obstal po 70-metrskem skoku v nedeljo ob 14.15 uri na njivi pri Velikem Podlogu opel kadet, ki ga je vozil Stanko Vizlar iz Velike vasi pri Krškem. Do nesreče je prišlo zaradi prehitre vožnje pa tudi cesta od odcepa do Kostanjevice še nima potrebnih prometnih znakov. (Foto: Polde Miličič)

KRŠKE NOVICE

SOLE SO ODPRELE VRATA 450 oboževalcem prvih razredov. Vse avtomobile so razen bresničnice so obdržale stari delovni čas. Učenci in učiteljice ob sobotah nimajo prostot, zato pa imajo daljše polietne in amarske počitnice kot v eksperimentalnih šolah. Novi delovni čas bodo šole vpeljale šele potem, ko se bodo pokazali prvi uspehi pedagoškega delovnega letna v poskusnih zavodih.

V MATERADI PRI POREČU nameravajo ustanoviti občinsko tovarnico za otroke. V počitniškem domu naj bi imeli dva prostora s 30 ležalniki in sobo za dnevno bivanje, v katerem bi se otroci za drvevali v desetinih dneh. Na pobudo občinske Zveze prijateljev mladine je pripravila skupščina za ureditev otroškega letovisca 4000 dinarjev. Zveza se je obrnila za pomoč tudi na delovne organizacije. Mnoge izmed njih so se pokazale veliko razumevanja za politični oddih najmlajših.

V DELOVNIH KOLEKTIVIH se zaposleni množično pripravljajo za obisk proslave ob 25-letnici vstaje primorskega ljudstva v Novi Gorici. Veliko sindikalnih pod-

ružnic sodelujejo pri potovanju s ogledom turističnih, zgodovinskih in kulturnih zanimivosti Gorice. Sindikalne organizacije prispevajo tudi denar za vožnjo. Solarji se bodo večina odpravili na proslavo s vlakom.

MESECEM SEPTEMBERJE v delovnih organizacijah zelo razbujajo. Vsepovsod sklicujejo sestanke, na katerih razpravljajo o istavnih spremembah o dohodkih na Češkoslovaškem, o novem volilnem sistemu in tekočih političnih vprašanjih. Gibalo te aktivnosti je sindikat.

STIPENDISTI ODHVAJAJO, pravijo stipendisti v Krškem. Po dokončanem študiju se namreč mnogi mladi ljudje odločijo za službovanje drugod. Stipendije raje vračajo, kot da bi se vsaj za nekaj časa zaposlili v domači občini, ki jim je nudila materialno pomoč med študijem.

VESTI IZ KRŠKE OBCINE

BREŽIŠKE VESTI

Kakšni učni uspehi v minulem letu

Nič manj kot učni uspehi nista važna tudi vzgoja in idejnost pouka

Znova; otroci s šolskimi torbami na cestah, živ-žav v šolah in na šolskih igriščih. Začelo se je novo šolsko leto. Za otroke Telč in okolice so počitnice prinesle veselo vest. Na Telčah so začeli graditi novo šolo. Učitelji so v tem času pripravili poročilo o lanskem delu.

V minulem šolskem letu je v 15 šolah sevnjske občine obiskovalo 2269 otrok pouk v samostojnih oddelkih, 387 pa v kombiniranih. Pomembno je, da se je število sedanjih ponovno zmanjšalo in dosega le še 14,6 odst. od skupne števila učencev.

Vsak po svoje

Zakon natančno določa, da za novo gasilsko opremo ni treba plačati nobene prometenega davka. Ni pa dovolj natančen glede nadomestnih delov. Pri gasilskem društvu se pričakuje, da nadomestnim delom za gasilsko napravo, ki se kaj hitro poškoduje, razna podjetja različno zaračunavajo prometni davek. Medtem ko so nekateri deli brez davka, morajo za druge odšteti še 12 do 20 odstotkov od vrednosti. Gasilci menijo: če so nove naprave oprave prometenega davka, bi morali biti tudi nadomestni deli!

KRATKE IZ TRŽIŠČA

ZBORA VOLIVCEV, ki je bil predčasno nedeljo v Trzinu, se je udeležilo večje število občanov. Na zboru so razpravljali o predlogu za spremembo ustave in o položaju kmetijskega v Sloveniji. Posebno živahna je bila razprava o odzivu kmetijskih pridelavcev, saj so volivci trdili, da se kmetijski kombinat iz Sevnice premalo zanima za razvoj kmetijstva na tem področju. V svojih razpravah so kmetje pogosto omenjali tudi doledne reševanje zdravstvenega zavarovanja kmetov, zavzemali pa so se tudi za vključevanje pouka o kmetijstvu že v programe osnovne šole.

KRAJEVNA SKUPNOST Trzin je zelo delavna. Nekateri občani so zanesljivo trdili, da bi bila vasi dobro urejena. Vaščani so s skupnim delom popravili potje v petih vaseh. Najbolj prizadevni so prebivalci iz Grečic in Spodnjih Vodah, ki že več mesecev vsako nedeljo pridno popravljajo vsako pot in se ne zmenijo za tiste redke vaščane, ki jim za tako skupno delo ni mar.

V NOVO GORICO, kjer bo 15. septembra veliko partizansko slavnost, bo šlo tudi 20 članov KS naših vaščanov iz Trzina in okolice. Skupni izlet — udeleženci se bodo peljali z osebnimi avtomobili — bo organizirala krajevna skupnost.

GROZDJE VSEH VRST bo tudi letos odkupoval Hmeljnik — Vinaka klet Malikov. Pred kratkim so že začeli odkupovati ranih, portugalsko pa bodo odkupovali še prihodnji teden. Prvovrstno grozdje bodo tudi tokrat plačevali po sladkorni stopnji.

prej se je v odstotkih merjen učni uspeh v minulem letu poslabšal za skoraj dva odstotka. Brez slabe ocene je izdelalo 81,3 odst. učencev, eno slabo oceno pa je imelo 7,6 odst. učencev.

V pregledu učnih uspehov v posameznih razredih posebno odstopajo peti razredi, v katerih ni izdelala skoraj četrtina šolarjev. Razumljiva je zato zahteva pedagoških svetovalcev, da se je potrebno tem razredom iz več znanih razlogov posebej posvečati.

Tudi v sevnjskih šolah se je dobro obnesel dopolnilni pouk. Vse bolj se kaže potreba, da takega pouka ni potrebno uvajati le za manj nadarjene ali prizadevne, temveč tudi za nadpovprečno nadarjene, sicer njihove sposobnosti okrnijo; to pa je velika škoda.

Na šolsko delo vpliva vrsta dejavnikov. V lanskem letu so se zelo obnesle tako imenovane male šole, ki so jih imeli v Trzinu, Krmelju in Šentjanžu. Tudi predšolsko varstvo lahko pripomore k boljšim učnim uspehom, vendar se razmere v tem pogledu v občini niso izboljšale. Razveseljivo je, da se je lani močno povečalo število otrok, ki dobivajo toplo malico.

Če bi meščani tako kot vaščani...

29. avgusta je svet krajevne skupnosti v Sevnici znova imel na dnevnem redu nekatera komunalna vprašanja in ugotovil, da se še vedno prepogaj urejajo. Tako je menil, da je potrebno dosledno upoštevati odtok o javnem redu ter urediti priroke Save, ki so v kraju postali prava smetišča. Glede sevnjskega kopališča je svet menil, da se je treba povezati z gostinci in pripraviti načrte ter zbirati denar. Sevnica vse bolj potrebuje tudi mriško vozico na pokopališču, že dolgo pa so na dnevnem redu tudi otroška igrišča in otroško varstvo.

Za Sevnico je značilno, da v nasprotju z bližnjimi vasi in zaselki težko navdušijo meščane za različne akcije. Da bi se sedanje stanje izboljšalo, je svet sklenil privedi sestanke s stanovaliči posameznih ulic, saj bi se tako lažje pogovorili o konkretnih vprašanjih in nalogah.

Za minulo leto je značilna tudi pozitivna dela pionirskih organizacij, ki v obliki krožkov in drugih dejavnosti mnogo prispevajo k dobri vzgoji mladega rodu.

Uspešen zbor volivcev v Krmelju

Pred kratkim je bil v Krmelju zbor volivcev, ki se ga je udeležilo 80 občanov, med katerimi je bilo tudi več mladih ljudi. Na zboru volivcev so govorili o predlogu sprememb nekaterih členov ustave SFRJ, o delu krajevne skupnosti, o prodaji kmetijskih zemljišč in o poslovnem uspehu kmetijskega kombinata »Zasevje«.

Volivci so razpravljali tudi o nekaterih večnih krmeljskih težavah. Zanimali so se za ureditev moderne samopostrežne trgovine, ki bo po zagotovilih predstavnikov občinske skupščine zgrajena čez leto dni, za ureditev kanalizacije in razsvetljave.

Zbor volivcev se še vedno premalo udeležujejo upokojenci iz Krmelja in okolice, premalo zanimanja pa so pokazali tudi nekateri bližnji stanovaliči iz Krmelja.

Socialistična zveza o mladini

V ponedeljek, 9. septembra, je bila v Sevnici seja občinske konference SZDL, ki je bila posvečena predvsem mladini in mladinski organizaciji. Udeleženci seja so obravnavali tudi predlog ustavnih sprememb. Več o tem bomo še poročali.

Sprejem mladih v Zvezo komunistov

Te dni bo krajevna organizacija ZK v Krmelju sprejela v svoje vrste šest mladincev, podobno sprejem pa pripravljajo tudi v Sevnici. V torek je občinski komitej ZK obravnaval aktivnost članov ZK pred republiškim kongresom, k temu pa spada tudi prizadevanje za pomladitev članstva v organizaciji.

Novo — večje cene za olje

Ker je bila povečana zaračunana odkupna cena za sončnično seme, je bila dovoljena tudi deina podražitev olja v sevnjski občini bo odsej veljal kilogram odprtega olja 5,05 din (prej 4,80), liter olja v steklenici 5,30 din (prej 5,00), pol litra v steklenici 3,00 din (2,80), pol litra v plastični embalaži pa 3,00 din. Taka je odločitev občinske skupščine; po zagotovitvi predlagateljev spremembe pa so nove cene usklajevane s cenami v sosednjih občinah.

Za rokometno igrišče ni denarja

Na športnem igrišču »Svoboda« v Krmelju so začeli urejati rokometno igrišče. Prizadevali krmeljski rokometniki, ki že daljša časa zastopajo sevnjsko občino v LCL, pričakujejo, da bodo naposled le našli na razumevanje in da bodo zbrali dovolj sredstev, ki so potrebna za asfaltiranje rokometnega igrišča.

Avto v potoku

Drago Lupšina iz Sevnice se je 6. julija zvečer peljal z osebnim avtomobilom iz Kršanga proti Sevnici. V Logu je v blagem levem ovinku zavil na travnat pas, po katerem je peljal 37 metrov, se nato zaletel v leseno ograjo mostu, ki vodi in se z avtomobilom prevrnil v potok, kjer je obstal na nozi. Pri nesreči se je poškodoval sopotnik Milan Gabrčič iz Sevnice, ki so ga odpeljali v brežjsko bolnišnico. Na avtomobilu je škoda za okrog 2000 N din.

Napredek v bizeljski kleti

Kolektiv bizeljske zadruga je odšteli 150.000 din za nakup sodobne centrifuge za čiščenje mošta. Naročili so jo s švedskega. Bila je razstavljena na ljubljanskem vinškem sejmu. To je druga centrifuga v Jugoslaviji. Imajo jo samo še v Petju. Vino bodo odsej lahko čistili brez žvepla in ga ne bo treba pretakati.

2200 METROV NOVE VOZNE CESTE od Sentruperta do Lokey ob Bistrici so zgradili prejšnji mesec vojaki iz enote polkovnika Slapnika iz novomeške garnizije JLA. Ljudje se še kar pogovarjajo o »pridnih vojaki« in lepi cesti, ki skrajšuje domačinom s Homa, Zaloke, Grmade in drugih zaselkov nad Bistrico pot v Sentrupert. Zvedeli smo, da bodo morda ta mesec vojaki prišli še na nekatera inženirska dela, ki jih bodo spet usklajili z načrti krajevnih skupnosti. Na sliki: prizorček s »prvega mitinga« na Urbičevem travniku ob Bistrici, kjer so čudoviti taborni prostori. (Foto: Tone Gošnik)

Izguba zadruga je — neizbežna

Primanjkljaj KZ Trebnje se bo do konca leta še močno povečal, če ne bo izboljšana prodaja goveda in krompirja, ki največ pomenita

V prejšnji številki našega lista smo poročali o nekaterih ukrepih, ki jih je zadruga svet KZ Trebnje predlagal v torek, 3. septembra. Da bi preprečili grozečo in neizbežno izgubo zadruga, je po mnenju zadrugnega sveta edini izhod odpisati nekatere obveznosti, doseči ustrežnejši položaj zadrugništva in ustali ti tržišče z živino in krompirjem. Naj to dopolnimo še z nekaterimi podatki.

Vodstvo zadruga je prepričano, da se ne bi tako zaostrilo, če se ne bi razmerje cen iz različnih vzrokov tako spremenilo v škodo kmetijstva. Posledice so zelo velike: odkup živine je še leta 1968 znašal 812.000 kg, lani pa samo še 466.000 kg. Pred štiri leti je zadruga odkupila več kot dvakrat toliko krompirja kot lani, za letos pa kljub dobri letini pričakujejo še slabši uspeh. Prav govedo in krompir pa sta dva daleč

Osebnih dohodkov ne rastejo po predvidevanju

Na občinski upravi ocenjujejo, da bo občinski proračun letos dosegel predvidene dohodke. Polletni rezultati kažejo, da je pričakovati izpad le v prispevkih iz osebnega dohodka, ker zasluzki ne naraščajo tako naglo, kot je bilo predvideno. Po planu bi se morali v primerjavi z drugo polovico lanskega leta povečati za 8 do 9 odstotkov, v resnici pa so se za 6,4 odstotka. Na to je vplival predvsem majhen porast osebnih dohodkov v obratih, ki imajo sedeže zunaj občine. Precejšen zastoj je tudi pri plačilu prispevka od osebnega dohodka od kmetijstva, to pa je roden pojav v tem letnem času. Ker je prebivalstvo imelo manjše dohodke, kot je bilo predvideno, so se posledice pokazale tudi pri plačevanju prometnega davka od prometa blaga na drobno. Pričakujejo, da se bodo v drugi polovici leta razmere popravile.

Oglašujte v DL!

najbolj pomembna kmetijska proizvoda v občini.

Zadruga ima izredne težave z lastnim pitališčem v Martinji vasi. Samo za odplačilo kreditov mora letos zbrati 77 milijonov starih dinarjev, celotna amortizacija pa znaša 37 milijonov. V prvi polovici lanskega leta je znašala povprečna prodajna cena goveda še 682 din, letos pa le še 576 din.

Kljub večjemu prirastu na ena krmi dan se je zaradi

V štirih šolah ni šolskih kuhinj

Znan je vpliv šolske malice na počutje in delo šolske mladine, zato bo ob ukinjanju mednarodne pomoči potrebno poiskati vse možnosti, da bi število malice povečali, ne pa zmanjšali. V trebanjski občini od 13 šol štiri sploh nimajo šolskih kuhinj. Značilno je, da so to bolj oddaljene šole: Jelševce, Čatež, Dobrnič in Knežja vas; prav v teh krajih pa je veliko otrok s pomanjkljivo prehrano in dolgo potjo v šolo.

Mokronog: zaposlili za vrnitev prostorov

Občinska skupščina bo na eni prihodnjih sej obravnavala prošnje Helke Koželj, Jožeta Zihlerja in Henrika Bulca iz Mokronoga, ki so zaposlili, naj bi jim vrnil nacionalizirane prostore. Oddelek za gospodarstvo je imenoval posebno komisijo, ki je vsak primer posebej ocenila, končni pristanek pa je odvisen še od odločitve občinske skupščine.

200 ljudi v Novo Gorico

Izvršni odbor občinske konference SZDL je v ponedeljek, 2. septembra, obravnaval osnutek stališč, sklepov in priporočil o sedanjem stanju v kmetijstvu in občinski koordinacijski komisiji posredoval več pripomb. Na dnevnem redu je bila tudi poslava 25-letnice vstaje na Primorskem, ki bo 15. septembra v Novi Gorici. S posebnim vlakom se bo peljalo na to proslavo najmanj 200 ljudi, iz Mokronoga, Sentruperta, Doba, Sentlovenca in

reprodukcijejskega materiala in večjih datatev polna lastna cena povečala na 810 din. To pa pomeni, da nastane pri vsakem kilogramu prirasta celih 234 din izgube. Razkorak je tolikšen, da ga ni mogoče pokriti z notranjimi rezervami. Zadruga ima okoli 80 odstotkov sredstev iz tujih virov in ne more dostaviti sredstev.

M. L.

Sentlovenec: zanemarjeno grobišče NOB

Pred dobrima dvema letoma je bil v Sentlovcu na pokopališču odkrit spomenik borbom, padlim v NOB. Ko nas je pred kratkim pot znova zanesla v ta kraj, smo se lahko samo čudili, kako zanemarjena in zanemarjena je okolica spomenika. To ni v ošt na kraju ne družbeno-političnim organizacijam.

Državne rezerve najele dva hleva v Martinji vasi

KZ Trebnje je prejšnji teden dosegla sporazum, po katerem bodo državne rezerve vzele v najem dva hleva v Martinji vasi in jih uporabile za skladiščenje pšenice. To bo delno omililo izgubo, ki jo je v sedanjih razmerah povzročalo pitališče ne oziraje se na to, ali je bilo polno ali prazno. V enem izmed treh hlevov zadruga se pita nekaj nad 300 glav goveda, ki so že godna za objavo, le kupcev ni.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Ribič Jože Sarvaš iz Kočevja je pred kratkim ujel v Rinži ščuko, ki je bila dolga 97 cm in tehtala 5,24 kg. Ta ščuka je med največjimi, če ne celo največja, kar so jih v Rinži ujeli po vojni.

Krst kočevskih tiskarjev

Stari člani črne umetnosti in častici Gutenberga so v Kočevju 7. septembra na tiskarskem krstu sprejeli medse pet novih članov oziroma umetnikov črne umetnosti. Krstenci (namazani z barvo in politi z vodo so bili: Stane Rački, Rafael Lindič, Tone Rešman, Cvjetko Obravnič in Ana Premrl.

Prodajalna v Polomu

V Polomu je trgovsko podjetje TRGOPROMET iz Kočevja odprlo novo prodajno mesto, predvsem za pižaje. Razen tega bo podjetje predvidoma poskrbelo, da bodo vaščani dobili enkrat na mesec tudi živila, ki pa jih bodo morali prej naročiti. Na tem območju je le malo ljudi, zato se TRGOPROMETU tu ne izplača urediti večje trgovine.

Pogrebi in avtobusi

Cesta do novega pokopališča v Kočevju bo kmalu asfaltirana. Nekateri predlagajo, da bi hkrati uredili pri pokopališču še primerne prostore za obratovanje avtobusov, saj večkrat po nekaj avtobusov pripelje pogrebne. Parkiranje in obratovanje za osebne avtomobile pa je pri pokopališču že zdaj zadovoljivo urejeno.

DROBNE IZ KOČEVJA

KOČEVJE LEPO NA PREDJE. Stanovanjskih blakov in zasebnih hišic je vedno več. Mesto zaznava vedno večjo površino. Nekatere so nove ulice že urejene, okoli stanovanjskih hišic pa je še vedno vse rasrto in razmetano. Nekateri nove ulice še nimajo imen. Nekateri hiše v novih predelih pa nimajo števil. Poštari imajo veliko težav, zato bi morali biti to čimprej urejeno.

MANJSI VLONI SE VRSTILO. Minuli teden sta bila kar dva, obakrat je vromčelo obiskal bife GAJ. Bil je zelo spreten in izvrsten poenavalec pišče ter ostalih dobrot. Izbral je najboljše konjake, cigarete in salame. Seveda ni pozabil pospraviti blagajne, za spomin pa je odnesel še ručno uro. Svoj podvig je zaključil tako, da se je sredi garderobe poštona podelal najbrj v nedomaštilo za prstne odtise.

PRICITEK SOLSKEGA POUKA je poživljal mestne ulice. Zopet vokaljo avtobusi učence in okoličane. Tega navala mladine se je posebno razveselili lastnik avtodroma, ki stoji poleg nove osnovne šole in sedaj polno obkrojuje. Otroci imajo denar, težko pa bo ugotoviti, koliko so ga porabili za nakup zvezkov in šolskih potreb-

KOČEVJSKE NOVICE

Nagrade v INKOP

6. septembra je minilo že 22 let, odkar obstaja kočevsko podjetje INKOP oziroma njegovi predniki. Letos so člani kolektiva že šesto leto zapored nagradili z urami svoje sodelavce, ki so v kolektivu že 10 let. Letošnji nagrajenci so: Vera Vidč, Ivanka Stajdohar, Jurij Pertinač, Marija Križ, Jože Golob, Slavko Zagar, Boža Briški, Zagorka Antončič, Edit Zatlner, Marija Kotnjek, Zvone Kovač, Ivanka Rogina, Jože Prijatelj in Anton Benčina.

Blato na asfaltu

Prebivalci Cankarjeve ceste v Kočevju so začudeni, da pred raznimi prazniki očistijo le dobro polovico njihove ceste (od Državne založbe do Pirčeve hiše), naprej pa ne. Tudi zastavice obesijo le na istem delu ceste. Razen tega predlagajo, da bi v podaljšku te ceste pri železniškem nadvozu uredili še en jašek, ki bi ob deževju odvajal vodo. Zda namreč ob večjem deževju jašek ne more požirati vse vode in blata, ki se nato razlije po asfaltu. Dokler ni bila asfaltirana Tomšičeva cesta, te težave ni bilo.

21 neelektrificiranih vasi

Slabo kaže, da bi bile, kot predvideva občinski petletni plan do leta 1970 elektrificirane vse vasi v kočevski občini

V kočevski občini še nima elektrike 21 vasi in zasekov, največ v Kostelski dolini. Po predvidenih občinskem petletnega plana pa bi morale dobiti elektriko do leta 1970 vsa naselja.

Trenutno zelo slabo kaže, da bodo predvidevanja o elektrifikaciji podeželja izpolnjena do predvidenega roka. Letos namreč ni dobilo elektrike niti eno naselje, ker

Vedno več tujcev

V hotelu PUGLED v Kočevju so v avgustu letos zabeležili 674 nočnin (406 domačih in 268 tujih), v istem mesecu lani pa 710 nočnin (583 domačih in 127 tujih). Skupno so v prvih osmih mesecih letos nasteli 5316 nočnin (4129 domačih in 1183 tujih), v istem obdobju lani pa 5795 nočnin (4792 domačih in 1003 tujih). Število domačih nočnin je letos v primerjavi z lani občutno padlo (za 583), število tujih nočnin pa poraslo (za 184). Posebno občutno se je povečalo število tujih nočnin v juliju in avgustu letos.

menda za te namene ni denarja.

Po drugi strani pa smo zvedeli, da z elektrifikacijo podeželja zavlačujejo zato, ker v teh vaseh in zasekih prodaja električne energije ne bi bila rentabilna. Naj bo tako ali drugače, drži le, da so ostale neelektrificirane v glavem le vasi, ki so med vojno najbolj pomagale partizanom.

Zavlačevanje elektrificiranja podeželja pa ta dela tudi podražuje. Po nepopolnih poročilih bodo dela, ki jih bo le treba opraviti, že zaradi zavlačevanja dražja za okoli 300.000 din.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	(cena v din za kg)	Kočevje:	Ribnica:
krompir	0,85	1,00	
svže zelje	0,70	1,00	
kislo zelje	1,85	2,60	
stročji fišol	2,90	3,60	
fišol v zrnju	5,30	4,00	
cebula	2,30	1,70	
česen	10,70	10,00	
solata	2,80	3,30	
paradižnik	2,30	2,20	
paprika	1,70	1,70	
korenje	3,10	3,00	
peteršilj	3,20	3,00	
pesa	1,90	2,60	
cvetača	2,60	4,50	
kumare	2,10	2,40	
jabolka	2,20	2,50	
bruske	2,60	2,50	
limone	6,20	5,60	
banane	5,80	5,60	
grajnce	3,15	3,00	
jajca			
	(cena za kos)	0,65	0,60 do 0,70

Gibanje prebivalstva

V juliju in avgustu 1966 je bilo na območju matičnega urada Kočevje rojenih 5 otrok: 2 deklici in 3 dečki. Poročilo se je 14 parov — Umrli so: Katarina Zalec, gospodinja iz Kočevja, Kolodvorska 21, stara 79 let; Ivanka Pantar, gospodinja iz Kočevja, Kolodvorska 18, stara 54 let; Franc Miklič, kopač, Rudnik 27 star 38 let; Anton Ješelnik iz Mlake pri Kočevski Reki 1, star 71 let; Alojzija Krese, gospodinja iz Kočevja, Roška cesta 58, stara 85 let; Nevenka Marušič, delavica iz Kočevja, Ljubljanska cesta 33, stara 18 let; Slavica Gorše, otrok iz Livolda 48, star 1 mesec; Rozalija Struna, gospodinja iz Zelnj 36, stara 61 let; Janka Starc, kmet iz Otavice 37, umrl v Gorjnih Ločah 18, star 87 let; Alojzij Čmak, delavec iz Trčica 3, star 53 let; Franjo Didovič, delavec, Posavski Podjanci — Drenovača 2/a, umrl v Pugledu, star 26 let; in Alojzij Nose, kmet iz Tavorca 7, star 74, let.

ZNANO PODJETJE «SLOVENIJALES» je pripravilo v Ribnici zanimivo razstavo in prodajo pohištva, ki jo je do včeraj obiskalo že zelo veliko ljudi. Zaradi ugodnih cen, popusta in kredita brez porokov je bilo tudi veliko kupčij (Foto: Drago Mohar)

Z opeko še zguba

Ribniška opekarna, ki je letos začela delati v sklopu Stanovanjsko komunalnega podjetja, kaže v prvem polletju kar zadovoljive rezultate. Vsa zadnja letja je imela velike izgube, v prvih šestih mesecih letos pa je zabeležila le nekaj izgube. V primerjavi s prejšnjimi leti je letošnja malenkostna, saj znaša samo 15 tisoč din (novih). Izgubo je povzročilo neugodno spomladansko vreme. Zaradi spomladanskega mraza je zmrazilo in bilo uničene okoli 50.000 kosov opeke. Opekarnjem je nagajalo tudi deževje v juniju, zaradi katerega je proizvodnja opeke stala okrog 15 dni. Vendar pa so člani delovnega kolektiva Opekarnje pričrli, da se bodo izgube kmalu zmanjšile.

Prva je industrija

Obratni delovnih organizacij ribniške občine za prvo polletje letos kažejo, da so le-te ustvarile v šestmesečnem obdobju 49.157 tisoč din celotnega dohodka ali za 30 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Nadalje nam podatki povedo, da vsak zaposleni ustvari okoli 40.000 din dohodka ali za 31 odstotkov več kot v istem obdobju lani.

Po ustvarjenem skupnem dohodku je na prvem mestu industrija s 29.563 tisoč din, na drugem kmetijstvo s 7.701 tisoč din, nato pa trgovina s 7.469 tisoč din, obrt 2.249 tisoč din in stanovanjska komunalna dejavnost s 2.175 tisoč din skupnega dohodka. Po ustvarjenem dohodku je prav tako na prvem mestu industrija s 5.814 tisoč din, nato pa kmetijstvo s 727 tisoč, trgovina s 725, stanovanjsko komunalna dejavnost s 722 tisoč in obrt s 645 tisoč din.

Nova »Naša vez«

Zadnja številka »Naše vese«, glasila delovnega kolektiva stitess v Ribnici prinaša na prvi strani priljubljeno članek o dogodkih, ki so se dogajali v prvih letih naše revolucije. Zanimiv je prispevek o tovarniškem tisku, nadalje o izobraževanju, obdelovanju lesne mase. Kot običajno, list obširno poroča o delu samoupravnih organov v podjetju. V članku o gibanju osebnih dohodkov zremo, da so zanesli v prvem polletju letos povprečni osebni dohodki 897,30 din, kar je za 10,7 odst. več kot v istem obdobju lanskega leta. Precej publikitete so dali tudi 30 obitelnic gasilskega društva v podjetju, poleg tega prinaša list še nekaj drugih zanimivih prispevkov.

Mlekar pride, osemenjevalec pa ne

Od 1. septembra dalje oddajajo velikopoljanske gospodinjice mleko kar na vasi, medtem ko so ga doslej morale nositi vsak dan v dolino k avtobusni postaji. Gospodinjice so se s prejšnje potjo posebno pozimi dobro namočile. Poljanci žele, da bi tudi osemenjevalec posnel mlekarja.

Smotrno izkoristiti pisarne

Poslovnih prostorov bo v Ribnici dovolj, potrebno pa jih bo pravično razdeliti

V Ribnici je ostalo po likvidaciji »Gradbenikas« prostih 10 pisarn v Opekarni, Stanovanjsko komunalno podjetje si je uredilo nove poslovne prostore, v kratkem pa bodo dograjeni še novi poslovni prostori v gozdarskem domu. Hkrati pa delajo nekateri upravni organi občinske skupščine v nepriemernih prostorih, enako velja še za občinski komite ZK, sekretariat izvršnega odbora občinske konference SZDL in druge.

Prav zato se je v Ribnici začela razprava o smotni zasedbi poslovnih prostorov. Zagotoviti bi jih morali predvsem družbeno-političnim organizacijam, Društvu upokojencev in še nekaterim.

Prostorov je namreč dovolj in ne bi bilo prav, da bi si jih urejal vsak po svoje, in to z denarjem, ki ga zbirajo z najemninami oziroma stanovalniki za stanovanjske in poslovne stavbe, ter denar-

Čakalnic ni

V Zlebiču že dolgo pogrešajo avtobusno čakalnico. Tu je tudi preprosta postaja za Sodražico, Loški potok in Travno. Na rjevi prezečajo in se močijo potniki in šolarji. Do jeseni bi morala občina, ki ima za gradnjo denar, postaviti montažno čakalnico. Stala naj bi pri križišču.

Tudi v Podpoljanah imajo denar za čakalnico, čakalnice pa ne. V Ortnoku pa bi morali čakalnico obiti z deskami, da ne bo prepiha. Sedaj, ko nas je železnica popolnoma pozabila, je nujno, da si uredimo druge postaje.

V. P.

Še o »Plačilu za neopravljeno delo«

V zadnji številki našega lista je bil na ribniški strani objavljen sestavek pod naslovom »Plačilo za neopravljeno delo«. Dimnikarski mojster Ivan Rober iz Ribnice nas je naprosil, da zaradi boljšega razumevanja dodamo še naslednje:

Predpis o dimnikarski stroki (temu so prilagoteni tudi občinski predpisi) govori, da morajo biti kurilne naprave pod kontrolo. Dimnikarska organizacija pa je upravičena zaračunati za kontrolne preglede 75 odstotkov določene cene. Ivan Rober je opozoril, da je precej gospodinjstev, ki nerada dajejo čistit kurilne naprave, in ima zato dimnikarska služba z njimi precejšnje težave. Razumljivo pa je, da v primeru, ko dimnikar ne opravi kontrolnega ogleda, ne bo zaračunal usluge.

Pa še to: prav bi bilo, da bi dimnikarji dajali za opravljeno delo stranici pisмено potrdilo, da bi tako odpadel vsak nesporazum o plačilu dimnikarskih uslug.

jem, ki ga delovne organizacije namenjajo za stanovanjsko gradnjo. Zadnje besede pri smotrnom iskoriščanju poslovnih prostorov naj bi imela zbor delovnih skupnosti občinske skupščine in obratni svet enote za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami pri Stanovanjsko komunalnem podjetju.

Potrebna je nova klavnica

V kmetijski zadrugi Ribnica razmišljajo o gradnji nove klavnice in predelovalnice mesa, za kar bi potrebovali milijon din. Po enom izmed predlogov bi uredili klavnico in predelovalnico v nekdanjem hlevu na Ugarju pri Ribnici. Kje, kdaj in kako bodo zidali, pa ni še nič dokončno sklenjeno, ker ne vedo, ali bodo dobili potrebne kredite.

Vrtnarija na zeleni veji

Ribniška Vrtnarija nikakor ni mogla priti na zeleno vejo. Zguba je spremljala vse do letos, ko je prvo polletje zaključila z ugodnim rezultatom, in sicer 18.000,00 din ostanka dohodka. To je za majhen kolektiv Vrtnarije vsakogar uspeh. Vrtnarija je obrat Stanovanjsko komunalnega podjetja. S sadikami, zelenjavo in različnimi kmetijskimi pridejki zalaga zasebne potrošnike in trg po ugodnih cenah.

Novi delovni čas, nove težave

Novi delovni čas, ki so ga s 1. septembrom uvedli na občinski skupščini Ribnica in na uradih občinskih političnih organizacij, je prinesel posameznikom tudi težave. Naj omenimo najprej tiste uslužbence, ki se vozijo v službo iz oddaljenih krajev. Avtobus pride v Ribnico še pred 6. uro, delovni čas se začne ob 7.30, s 1. oktobrom pa se bo začel še uro kasneje. Tudi občani iz Loškega potoka in Sodražice, ki bodo imeli opravak na občini, bodo izgubili veliko več časa, če ne bo uvedena za te kraje še ena avtobusna proga s prihodom avtobusa v Ribnico med 7. in 8. uro.

Ko se bo število uradov, ki bodo delali po novem delovnem času, povečalo, pa bo treba misliti na povečanje zmogljivosti otroškega vrta in družbene prehrane za odrasle in otroke.

REŠETO

Prve absolventke BETINE poklicne šole

41 deklet je letos končalo drugi razred poklicne šole konfekcijske stroke in se že zaposlilo — Pri delu v tovarni jih pohvalijo

Ob ustanovitvi leta 1966 se je v prvi razred poklicne šole v tovarni BETI vpisalo 50 deklet, junija letos pa jih je 41 končalo drugi razred, medtem ko jih ima 8 po pravne izpite. Nobeni ni učna snov delala posebnih težav, razen slovenščina tistim dekletom, ki so doma s Hrvaškega.

Od 41 absolventk šole jih je 36 uspešno opravilo zaključni izpit, 5 pa jih ima popravni izpit iz slovenščine. Pri zaključnem izpitu je bil uspeh razmeroma dober: 1 učenka je bila odlična, 6 je bilo prav dobrih, 17 dobrih in 12 zadostnih.

Posebno dobro so se vse učenke izkazale pri praktičnem delu zaključnega izpita. V tem predmetu so morale na izpitu povsem samostojno ukrojit, zašiti, zlikati in zapakirati dva kosa ženskega perila. Komisija, ki je te izdelke pregledovala, je bila prav zadovoljna.

1. septembra so se absolventke poklicne šole že redno zaposlile v tovarni. Že prve dni dela pri strojih kažejo lepe uspehe. Norme so poznale od prej, saj so se z njihimi spoprijemale že na obvezni enomesečni praksi. Vse učenke I. in II. letnika so bile v minulem šolskem letu nagrajene za svoje praktično delo. Letošnjim učenkam I. letnika, s katerimi so bili

pri praktičnem delu posebno zadovoljni, pa je delavski svet obrata konfekcije odobril še posebno nagrado.

Betina poklicna šola si pridobiva tudi vse večji ugled med ljudmi. Čeprav letos sploh niso razpisali vpisa v prvi letnik, se je prijaviло več kot 60 deklet, tako da bodo imeli v novem šolskem letu kar dva prva razreda.

Spominki gredo dobro v denar

V metliškem turističnem uradu je v zadnjih mesecih mnogo obiskovalcev. Čeprav je malce odmaknjen od glavnih cest, se tu radi oglašajo domači in tuji gostje, ki obiskujejo Belo krajino in potrebujejo najrazličnejših potrebščin. Med gosti je tudi ne

malo takih, ki prihajajo na turistični urad po lične belokranjske spominke. Kupci posebno radi segajo po prtičkih, pisanih, sevnih, peharčkih, belokranjskih nošah in sodčkih. Izseljenci, ki prihajajo domov na obisk, pa posebno radi kupujejo statve, stare preše in ročno izdelane vodnjake, ki jih spominjajo na dom in na življenje, ki so ga nekoč živeli. Med kupci je tudi čedalje več domačinov, ki so spoznali, da so drobni in na roko izdelani belokranjski spominki mnogo lepši okras v stanovanju kot marsikateri kič.

V zadnjem mesecu je obiskalo metliški turistični urad več sto obiskovalcev, ki so nakupili kar za 7.000 din spominkov.

Metliški učitelji poučujejo na Suhorju

5. septembra so se odprla šolska vrata vseh osnovnih šol v metliški občini. Med šolskimi počitnicami se je pokazalo, da na osnovnih šolah ne manjka učiteljev za razredni pouk, da pa je na nekaterih šolah poučevalo pre malo predmetnih učiteljev.

Na osnovni šoli na Suhorju tudi v letošnjem šolskem letu niso imeli predmetnih učiteljev za matematiko, fiziko in angleški jezik. Ker so hoteli poskrbeti za kakovosten pouk, so naprosili metliške predmetne učitelje, naj poučujejo tudi na njihovi šoli.

Tudi Belokranjci v Novo Gorico

15. septembra se bodo udeležili velikega praznovanja v Novi Gorici tudi Črnomaljski in Metliški občinski sindikalni svet in občinska konferenca SZDL v Črnomlju in Metliki sta prejšnji teden razposlala vabila vsem krajevnim organizacijam SZDL in sindikalnim podružnicam, ker so tako hoteli zbrati tudi čimveč prijavitelcev s podeželja in iz delovnih organizacij. Po predvidenem planu naj bi se udeležilo slavlja v Novi Gorici približno 300 ljudi iz Črnomaljske in 200 iz metliške občine.

Široke razprave o kmetiistvu

Izvršni odbor občinske konference SZDL v Metliki bo v začetku septembra razpravjal o kmetiistvu in razvoju te dejavnosti v prihodnjem obdobju. Temu sestanku bodo sledile razprave.

SPREHOD PO METLIKI

■ **PIONIRSKA DELEGACIJA**, ki je minuli teden pod vodstvom generala Janka Avčiča potovala po poteh odposlancev drugega zasedanja AVNOJ, se je 1. septembra dopolnila ustavila tudi v Metliki ter se udeležila velikega partizanskega slavlja. Pionirjem so med drugim zavrteli nov barvni film o Beli krajini, nakar so se zbrali k prijateljskemu pomenku s novi osnovni šoli. Tu je pionirje pozdravil tudi udeleženec te zgodovinske poti leta 1943 akademski slikar Božidar Jakac in z njimi daljasa ostal v prisrčnem razgovoru.

■ **KO JE METLIŠKA OSNOVNA ŠOLA** 1. septembra dobila ime po XV. SNOUB — belokranjski, je bila ta dan v avli šole odprta razstava o tej brigadi. Razstava je bila v dveh vitrinah dopolnjena še z gradivom Belokranjskega odreda in oficirske šole Glavnega štaba NOV in POS. Odprta je bila do 10. oktobra, da so si jo lahko ogledali tudi vsi učenci te šole. Razstavljeno so bili originalni dokumenti, fotografski material in razni partizanski predmeti.

■ **NA TRGU SVOBODE** se tretji teden prodaja trgovsko izmaddonskega Tetova razno povrtnino in južno sadje, ki gre kar dobro v promet. Kilogram paradiznika, čebele ali paprike stane 2 din.

kilogram groznja 3 din, bovan pa 5 din.

■ **ZADNJI TORKOV SEJEM** je bil precej slab in je branjevkam konkurenco delal zlasti prodajalec zelenjave iz Tetova. Jajca so minuli teden veljala že 65 par. Veliko je bilo na prodaj konfekcije, šentjernejske lončnice in ribniške suhe robe. Predvsem so šle v prodajo brenite in kablje, saj je trgatac pred vrati prav odveč pa so bile stojnice, polne pisane-ga koca, katerih prodajalci ljudem, ki jim manjka zdrav oči, izvajajo denar in tako polnijo naše domove z ničevitim okrasjem.

■ **OB 25-LETNJI OSVOBODITVE RABA** so se tamkajšnje proslave, ki je bila minulo nedeljo, udeležili tudi člani Zveze borecev iz Metlike. Udeleženi — poljški so se z avtobusom podjetja »Gorjanec« — so si ogledali predvsem fabrišče in se poklonili spomniku tistih, ki so tamkaj zgubili življenja.

METLIŠKI TEDNIK

V dveh mesecih je črnomaljsko podjetje BEGRAD postavilo streho nad metliškim rasilskim domom. Gradnja napreduje še hitreje, kot določa plan. Letos bo gradnja doma do tretje faze vsekakor končana. (Foto: R. Bačer)

OD DOBROTE NA JEZIKU NI BIL SE NIHCE SIT

Res prav nič sočutja med ljudmi?

Belokranjska dobroščnost je tokrat odpovedala! Vsak se briga le zase in za svoj standard, medtem pa dva meseca stari trojčki zaradi revščine nimajo pogojev za življenjski obstoj!

Pisali smo, da so se julija v 6-članski ciganski družini v Lokvah pri Črnomlju rodili trojčki in da so nujno po-

Jutri bo občinska seja

Po počitnicah bo jutri, v petek, 13. septembra, občinska skupščina Črnomej nadaljevala delo. Na zasedanju obeh občinskih odborov bodo obravnavali poročila o polletnem gospodarjenju, razpravljali bodo o zasebni obrti, o davčnih obveznostih za leto 1968 in potrebnih ukrepih za bodoče. Na dnevnem redu so še predlogi nekaterih odlokov, poročila likvidacijske komisije v podjetju LIC, likvidacija Kemične čistilnice in pralnice, priznavalnice in imenovanja.

Precej odhajajo v Nemčijo

Zadnje mesece so se v Beli krajini spet začeli ogrevati za delo v tujini. Iz črnomaljskega podjetja BELT je odšlo že 10 kvalificiranih delavcev, prav toliko pa jih iz tega podjetja še prosijo za soglasje k odhodu. Podobno se dogaja tudi v drugih kolektivih. V domači proizvodnji se bo odhod kvalificirane delovne sile gotovo poznal.

trebni pomoči dobrih ljudi. Vendar pa sta se doslej v vsej črnomaljski občini našla samo dva dobrotnika — občana, ki sta zanje dala svoj prispevek.

Tudi sindikalne podružnice in kolektivi domače občine niso doslej prav nič pomagali, razen podjetja ZORA, ki je darovalo 570 din, ker je oče otrok član kolektiva. Razen tega je Komunalni zavod za socialno zavarovanje iz Novoga mesta poslal 143 din, 500 din je dala občina, 300 din pa so Hudorovčevim poslali Korenčevi trojčki iz Segonj pri Skočanju.

Na posebni hranilni knjižici, ki jo ima v imenu belokranjskih trojčkov socialna delavka Milena Paleškin, se je zbralo vsega 1613 din, od tega pa je za 700 din že nakupila nekaj stekla za okna, gradbenega materiala in krompirja. Trojčki pa nimajo ne plenice, ne posteljine, ne kurjave za zimo in ne

vsega drugega, kar je nujno v vsaki hiši, ki je dobila novorojenčka.

Beje imajo ljudje pomisleke, češ da gre za cigansko družino, kjer itak vse zapravijo. Naj povemo vnovič, da v tem primeru ni tako. Oče trojčkov je redno zaposlen v podjetju ZORA, pač pa ima tako pičle dohodke, da 4-maj preživlja še prejšnje 4 šoloobvezne otroke. Tudi denarja, ki se zanje zbira, Hudorovčevi ne dobe v roke, temveč ranje nakupuje socialna delavka. Bojazna, da bi denar prisel v nepravne roke, je torej odveč, prispevkov pa vseeno ni.

Belokranjci se zelo radi ponašajo s svojo dobroščnostjo, v tem primeru pa so popolnoma zatajili. Vsaj tisti, ki jim dobro gre in imajo sami otroke, bi lahko pokazali malo več sočutja do družine, v kateri je vsak grizljaj odmerjen.

RIA BAČER

Natečaj za vso Belo krajino

Lanski uspehi natečaja so podlaga za nadaljnje uspešno delo na kulturno-prosvetnem področju

4. septembra je bil v Črnomlju občinski zbor Zveze kulturno-prosvetnih organizacij, katerega se je udeležilo več kot 30 delegatov. Prisotni so bili tudi predstavniki republiškega sveta ZKPO, občinske skupščine in organizacij.

Po izčrpnem poročilu Janeza Kramariča o stanju kulture v občini se je razvila živahna razprava, ki je pokazala zlasti na velik uspeh natečaja za Zupančičevo nagrado, s katerim je bilo odpravljeno kulturno mrtvičje. Natečaj bo postal stalna oblika kulturno-prosvetnega dela, in to na področju vse Bele krajine, saj je za sodelovanje v letošnji sezoni dala pristanek tudi metliška občina.

Sklenjeno je bilo, da je treba pri občinski skupščini Črnomej izposlovati sredstva za profesionalnega tajnika. Te posele je doslej opravljaval Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost v Črnomlju, za kar je dobil vse priznanje, zato so želeli, naj bi jih zavod vodil še v bodoče.

Izvoljen je bil 27-članski svet ZKPO, ki se je po končanem občnem zboru takoj sestal. Izbrali so 9-člansko predsedstvo, vendar pa funkcije predsednika in podpredsednika ni hotel nihče sprejeti. To vprašanje je ostalo odprto, skušali pa ga bodo rešiti na prvi prihodnji seji predsedstva.

KAMILO WEISS

Letos 1230 kg hmelja na 1 ha

Pred štirinajstimi dnevi je utihnil živžav v hmeljskih nasadih v črnomaljski občini. Letošnji hmelj je dobro obrudil, zelo dobra pa je tudi njegova kakovost. Na 8,5 ha hmeljskih nasadov — toliko površin je bilo letos posajenih — so pridelali približno 11 ton hmelja, ki ga je odkupil žalski kombinat »Hmeljazda«.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ Za **LINHARTOVO ZNACKO**, ki jo podeljujejo najprizadenejšim za udeleževanje v dramatikah, je bilo na občnem zboru ZKPO v Črnomlju predlaganih 16 iz Semiča, 10 iz Črnomeja, 8 iz Vinice in 6 iz Preloke. Za Linhartovo plaketo pa so kot najzastojnejše na tem področju predlagali Janeza Kramariča iz Črnomeja, Ivana Moharja iz Vinice in Lojzeta Kocvarja iz Semiča.

■ **NA ČRNOMALJSKI GIMNAZII** bo v letošnjem šolskem letu 150 dijakov. V prvi razred gimnazije so se vpisalo 51 mladih, ki so končali osemletko.

■ **OBICAJNI NAVAL V KNJIGARNI** so ob začetku novega šolskega leta omilili na ta način, da so imeli 4., 5. in 6. septembra trgovino neprekinjeno odprto.

■ **V PREDSEDSTVO NOVE** ob-

činske Zveze kulturno-prosvetnih organizacij so bili izvoljeni: Darko Cop, Janez Kramarič, Janez Kure, Lidija Saje, Marta Skubic, Anka Tomc, Kamillo Weiss, Jože Zabuževšek in Franc Zupančič. Za tajnika je bil izvoljen Kamillo Weiss.

■ **TOVARNA BELSAD** odkupuje slive. Ker so letos bogato obrodile, je med kmetovalci veliko zanimanje za odkup. Tovarna je organizirala odkup sliv samo prek kmetijskih združenj Metlika in Črnomej, sanje pa plačuje 35 din kilograma. Te dni bodo zmožni odkupovati tudi bruske.

■ **ČEPRAV JE BILA V ČRNOMLJU ZGRAJENA NOVA ŠOLA**, je učenecv toliko, da ni mogoče organizirati pouka v eni izrni. V prvi razred se je letos vpisalo 140 malčkov, tako da sozanje odprli 4 oddelke.

■ **V ČRNOMALJSKEM INTERNATU** je letos rekordno število prijavitelj. Če upoštevamo, da je še 44 prijavitelj jih lahko sprejme le 60 — in da v oktobru število prijavi naraste vsaj še za eno tretjino, bo letos ustanova čisto zasedena. Ze prve dni pouka je internatsko življenje v redu.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

S POTI PO SUHI KRAJINI

■ Dvor — Na Dvoru pri Žužemberku bodo z anketo povprašali prebivalce, ali so za vodovod in koliko bi bili pripravljeni zanj prispevati. Kaže, da bi lahko vodovod gradili v tem kraju še prihodnje leto.

■ Klečet — V Klečetu, manjši vasi nedaleč od Žužemberka, imajo tako slabo elektriko, da komaj poslušajo radio, žarnice pa jim le tlijo. V kratkem se bodo začeli dogovarjati o prenovitvi električne napeljave.

■ Hinje — Krajevni urad v Hinjah letos se ni prejel prijave za škodo po divjadi. Kaže, da lovcu bolj preganjajo divjad kot druga leta. Manj škode je letos tudi na območju republiškega lovišča.

■ Lopata — Invalid Jože Novak, ki stanuje pri sorodniku v Lopati, še vedno upa, da mu bodo občani pomagali vsaj do ene proste. Kot smo že poročali, so se v krajevni skupnosti Hinje odločili, da bodo za Novaka, ki je letos izgubil obe roki, zbrali toliko denarja, da bo lahko kupil vsaj eno protezo. Do zdaj ni še nihče nič dal, so pa nekateri prispevek obljubili.

■ Visejec — Prebivalci Visejca negotujejo, ker se je v nekaterih družinah, ki dobivajo precejšnjo družbeno pomoč zaradi sodelovanja v NOV, pojavil alkoholizem. Menijo, naj bi tisti, ki dobivajo tako pomoč, porabili denar za boljše življenje, ne pa za alkohol, ki je ponekod že povzročil hude socialne probleme.

Nova trgovina in gostišče v Šmarjeških Toplicah

V Šmarjeških Toplicah so zadnje avgustovske dni odprli poslovno-turistični objekt, ki ga je dal zgraditi novomeški šolski center za gostinstvo. V novi stavbi je manjša samopostrežna trgovina in gostišče s 60 sedeži.

Darilo »ISKRE« gasilcem v Žužemberku

Zdravno podjetje ISKRA — tovarna elementov iz Ljubljane je podarilo žužemberškim gasilcem za 60-letnico obstoja društva, ki so jo praznovali nedavno, kombi.

M. S.

Novomeška kronika

■ V NOVOMESKEM VRTCU — posamezni oddelki so kar na 18-ih različnih mestih — so pred kratkim na novo sprejeli 50 otrok. Nekateri starši so se dovolj zgodaj zanimali za vprašanje, nekateri pa še vedno prihajajo s prošnjami. Čeprav je število otrok že preveliko, v vrtcu so hoteli ustreči prav vsem prošncem, zato so med posilnicami prenovili nekatere prostore, v katerih bi se lahko igralo več otrok. Vgojnovarstvena ustanova ima še vedno premalo prostora za vse tista otroke, ki so potrebni varstva. Čeprav smo o neurejenem otroštem varstvu že marsikaj napisali, se bodo morali nekateri starši tudi v prihodnje še ubadati s težjimi, kam naj pošljejo otroke, kaj bi se zaposlili.

■ ZA NOŠTVO OTROK so se vrtci stari močno zanimati. Stavba v Kettlejevem drevoredu je postala precejšnja in pretesna in prav kmalu ne bo prostora za vse otroke, ki bi morali v varstvo. Letos so se močno povečali nekateri oddelki. Starši so spoznali, da je njihovim otrokom potreben stalni nadzor, nekaterim pa tudi dopolnilni pouk, zlasti če jim v šoli trda prede. Število otrok v posameznih skupinah je preveliko, saj je posebno med večjimi mnogo učencev, ki imajo v šoli več neodstanih ocm in so zato njihovi starši prepričani, da se morajo učiteljske obdane sami z njimi.

■ PRED HIŠNO GOBO, ki se je močno razširila na nekaterih sta-

Direktor arabske lige za informacije Jehija Abu-Bakr iz ZAR, član CK ZKJ in direktor Inštituta za zgodovino delavskega gibanja Bogdan Osolnik in sekretar občinskega komiteja ZKS Novo mesto Slavko Vute v živahnem pomenku pred nedeljsko proslavo 25-letnice ustanovitve XIL SNOUB na Prešernovem trgu v Novem mestu (Foto: Ivan Zoran)

Avtomobilisti so dolžni še četrtno

Vsi Novomeščani še niso dali podatkov o stanovanjih, kar rabi za odmero prispevka za uporabo mestnega zemljišča — Obiskala jih bo (na njihove stroške) posebna komisija

Po podatkih novomeške uprave za dohodke je plačalo komunalno takso na motorna vozila že tri četrt tistih lastnikov, ki so motorna vozila registrirali pred uvedbo te takse. Takih lastnikov je 1951, po objavi odloka o takсах so vsi dobili položnice z opozorilom. Drugi lastniki motornih vozil morajo takso plačati pri registraciji. Do 31. avgusta je bilo na upravi za dohodke vplačano že za 110.977 dinarjev taks.

Občani tudi že plačujejo pri-

spevek na uporabo mestnega zemljišča. Do 31. avgusta je prejela uprava za dohodke v Novem mestu na ta naslov 98.435 dinarjev. Prispevki se vsak dan povečujejo.

Za sejmišče sta dve lokaciji

V kratkem bodo začeli v Žužemberku premeščati sejmišče. Za novo sejmišče imajo dve lokaciji: eno proti Stavci vasi in eno proti Cvibljju. Kaže, da bo novo sejmišče urenila in prevzela krajevna skupnost. Na sedanjem sejmišču so predvidene lokacije za vrstne hiše.

V Dolah dokončujejo vodovod

Pred kratkim so vkopali cevi za vodovod, ki bo napajal Zgornje in Spodnje Dole, in če bo imela voda dovolj velik pritisk, tudi Mačkovec pri Skočjanu. Te dni so začeli graditi tudi večji vodni zbirnik nad Dolami. Prebivalci so opravili vsa zemeljska dela brezplačno, za glavni cevovod pa so dali denarni prispevek. Znatna je tudi pomoč krajevne skupnosti.

Nova trgovina za barve in lake

V Novem mestu bodo začeli v kratkem prenavljati nekdanjo kleparsko delavnico mojstra Beveca v Hladnikovi ulici in jo urejevati za potrebe trgovine. V njej bo, kot so povedali pri Podjetju za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij, prodajalna z barvami in laki novomeškega trgovskega podjetja NOVOTEHNE. Sedanje prodajalno BARVE — LAKI tega podjetja ob Cesti komandanta Staneta bodo zaprli, ker ne ustreza prostor, ki ga zasada, pa uredili za drugo dejavnost.

Še en most v Podborštu

Pri Povšetovem mlinu v Dol. Podborštu so pred kratkim zabetonirali že drugi most čez Temerjaco. Začeli so urejati tudi pot, ki bo držala od mlina prek mostov v Malensko vas. Mostova sta dvignjena in bi jih le najvišje povodenj poplavlila. Graditelji, ti so predvsem iz Malenske vasi, računajo, da bodo pot lahko uredili še prihodnje leto.

■ NA ŽIVILSKEM TRGU je bila zelenjava razmaroma poceni, jajca pa so tokrat valjala 7 din. Paradiznik so prodajali po 2 din kg, papriko po isti ceni, gromzje po 2,5 din, krompir po 1 din, brskve po 3 din, rižol po 1,8 din, solato po 3 din.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodila je Ana Retelj s Trdinove 3 — deklico.

Zdaj je na vrsti še Škocjan!

Škocjansko prebivalstvo hiti z urejanjem kanalizacije, da bi lahko čimprej začeli asfaltirati tudi cesto iz Škocjana v Dobruško vas

V torek, 3. septembra zvečer, je finiše novomeškega Cestnega podjetja položil na cesto Prekopa — Sentjerneje zadnje metre asfaltnega traku. Cesta je zdaj dokončno asfaltirana in spet odprta za promet proti Kostanjevici.

Medtem so začeli pripravljati za asfaltiranje tudi cesto iz Dobruške vasi v Škocjan. Asfaltirati pa jo bodo začeli iz Škocjana. Asfaltni trak bodo vlekli prek avtomobilske ceste do Sentjerneje. To cesto bodo pričeli asfaltirati, ko bo urejena škocjanska kanalizacija.

Škocjan je te dni eno samo gradbišče. Cestišča so prekopana, ob straneh pa že vkopujejo cevi za kanalizacijo. Z deli hitijo, ker vedo, da jim prej ne bodo asfaltirali ceste, dokler ne bodo uredili kanalizacije.

Pavle Zupet, odbornik občinske skupščine in predsednik škocjanske krajevne skup-

nosti, se je spet izkazal kot nepogrešljiv organizator, kot takrat, ko so gradili vodovode. »Moram reči,« je povedal, »da so se prebivalci tudi tega dela lotili z vso vnemo in resnostjo. Zal so tudi izjeme, vendar se nanje ne bomo ozirali. Nalogo, ki so jo občani sprejeli skupaj s krajevno skupnostjo, bomo do konca uresničili.«

Za ureditev kanalizacije so prebivalci plačali že 58.000 din za kanalizacijo in asfaltiranje pa morajo dati 100.000 din. Krajevni avto prevozniki so dobili nalogo napeljati cevi in drug material za kanalizacijo. To je njihov prispevek k skupnemu delu.

Zdaj je tudi že znano, da bodo asfaltirali vse vauke ulice v Škocjanu. Asfaltni trak bodo namreč položili do konca vasi tako proti Zburam kot proti Savnini.

Ko so se v Škocjanu dogovarjali za prispevke k ureditvi kraja, lovcu niso hoteli slišati, da bi kaj prispevali. Predlog, da bi lovska družina dala prispevek za asfaltiranje, so zavrnili. To so storili tisti lovcu, ki računajo, da bo po asfaltni cesti prišlo v Škocjan in okolišna lovišča še več domačih in tujih lovcov, od česar bodo imeli še večje dohodke.

Dobruška vas: glavni vodovod napeljan

V Dobruški vasi so pred kratkim zasuli jarek, v katerem je cevovod glavnega vodovoda, ki so ga speljali iz Grmovelj. Te dni so začeli nekateri kopati jarke tudi že za hišne priključke. Vodovod bodo dobili vsi vaučani, pitno vodo pa bo napeljal tudi Tine Tomšič, ki je sezidal hišo nedaleč od avtomobilske ceste. Cesto v Dobruški vasi so večkrat prekopali. Položili so tudi nekaj kanalskih cevi in očistili cestne jarke.

Poljane pri Žužemberku: nakladalnik v peskokopu

Odkar ima žužemberška krajevna skupnost peskokop v Poljanah, je dosegla več uspehov. Lani je s svojim denarjem kupila kompresor, letos pa še nakladalnik. V peskokopu je vedno dovolj raznih vrst peska, primerne za beton, malto in obdelavo fasad. Cena pesku se v zadnjih dveh letih ni spremenila. Dohodek od peska porabi krajevna skupnost za razvoj komunale, šolstvu, organizacijam in društvom pa daje dotacije. Letos je dala največ sredstev za razširitev vodovodnega omrežja v Žužemberku in popravilo krajevnih poti.

M. S.

Predvidevajo, da bodo cesto Škocjan — avtomobilska cesta — Sentjerneje asfaltirali do konca prihodnjega leta.

Jurčki ob gorjanski cesti

Ce se pejete iz Novega Mesta na Gorjance, vas bodo začeli že pri Jedinščici ustavljati otroci in ponujati jurčke. Še več ponudnikov gob je naprej od Koroške vasi, Jurčke ponujajo otroci razmeroma poceni, vendar pa jih malo prodajo, ker se skoraj noben avtomobilist ne ustavi. Otroci so pretežno iz siromašnejših vasi pod Gorjanci, kjer je bolj težko dobiti dinar. Če jih vprašate, za kaj bodo porabili denar, ki ga bodo dobili za gobe, bodo skoraj vsi odvrnili, da za zvezke, svinčnike in radirke.

Eni z lopatami, drugi s traktorji

14. avgusta je organizirala brusniška krajevna skupnost popravilo ceste iz Velikih Brusnic v Leskovec in na Tolsti vrh. Delat so prišli predvsem prebivalci, ki imajo blizu te ceste vinograde in druge parcele. Največ jih je prineslo s seboj lopate. Material so napeljali z vozmi in traktorji. Cesta se ni popolnoma urejena. Zlasti je potrebno izkoptati odtočne jarke. To delo bodo opravili vaučani, ki se niso udeležili prve akcije. Krajevna skupnost je objavila, da bo od tistih, ki tudi tokrat ne bodo prišli na delo, zahtevala po 30 dinarjev.

KOMPAS NOVO MESTO

organizira 28. 9. in 5. 10.

enodnevni izlet v Avstrijo

z ogledom velesajma v

GRADCU

Informacije in prijave sprejema KOMPAS, poslovalnica Novo mesto — Novi trg 8.

Borci XII. SNOUB, predstavniki družbeno-političnega življenja, gostje, pripadniki JLA, učenci osnovne šole, srednješolci in druga mladina ter številni obiskovalci iz Novega mesta in drugih krajev so z zanimanjem poslušali podpredsednika IS Slovenije in ljudskega poslanca dr. Franceta Hočvarja, ko jim je na nedeljski proslavi ob 25-letnici ustanovitve XII. brigade s tribune pred novomeškim Domom kulture govoril o bojih in žrtvah XII. brigade in o dogodkih na Čehoslovaškem. (Foto: Mirko Vesel)

AVTOMOBILISTI!

zdaj je čas

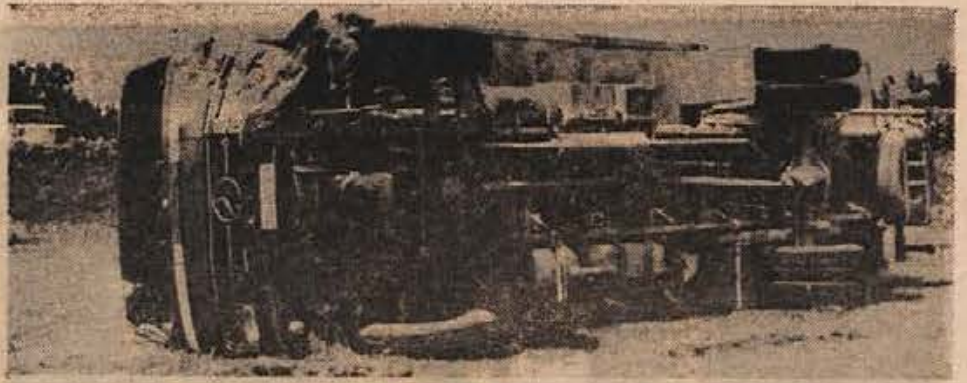
za zimsko protektiranje gum! - Ne vozite z gladkimi in izrabljenimi gumami, ker drsijo in s tem ogrožajo varnost vožnje!

GRADBENO IN OBRATNO PODJETJE NOVO MESTO

je odprlo v svojem vulkanizerskem obratu v Kettejevem drevoredu 1 - pri bancinski črpalki v Novem mestu ZBIRALNICO AVTO PLAŠČEV ZA PROTEKTIRANJE Z LETNIM IN ZIMSKIM PROFILOM.

PROTEKTIRANJE BO OPRAVLJAL

PROTEKTOR - VULKAN iz Ljubljane.

Voznik Franc Kerin iz Velikega Podloga je umrl, njegovega sopotnika Vinka Salmiča so odpeljali v brežiško bolnišnico, na cesti je ostal njun popolnoma razbit fička, na njivi pa na bok prevrtnjen tovornjak, katerega voznik Savo Vasiljevič je 1. avgusta pri Veliki vasi po prehitovanju nekega tovornjaka v gosti megli treščil v fička. Skodo so ocenili na 20.000 dinarjev. Kerin si je osebni avto izposodil pri Martinu Mauserju s Trške gore (Foto: Slavko Dokl)

Trgovsko podjetje

SEVNICA

Poslovalnica 6

TEKSTIL

(postaja)

VELIKO ZNIŽANJE CEN!

OD DANES NAPREJ
PRODAJAMO:

- M. VOLNENO BLAGO m 64,50 din
- DAMSKI KOSTIMI po 80 din
- OTROŠKI PLAŠČI od 30 din naprej

IZBERITE SI AVTO!

Sprejemamo predplačila za nove tipe osebnih avtomobilov znamke FIAT - ZASTAVA

Zdaj spet za dinarje!

Tov. cena brez p. d. Ndin	za devize \$	+ Ndin
---------------------------------	-----------------	--------

Fiat - Zastava 850 berlina	17.520,00	1.360	788,40
Fiat - Zastava 850 special	18.600,00	1.458	837,00
Fiat - Zastava 850 coupe	22.500,00	1.764	1.012,50
Fiat - Zastava 1100 R	20.940,00	1.640	942,30
Fiat - Zastava 124 berlina	24.800,00	1.945	1.116,00
Fiat - Zastava 125 berlina	29.800,00	2.337	1.340,00

Cene se razumejo franko Kragujevac

Rok dobave 30-90 dni po vplačilu tovarniške cene.

Prednost pri dobavi imajo kupci, ki odkupijo obveznico posojila Zavodov »Crvena Zastava«.

Informacije dobite po telefonu št. 21-132.

Predplačilo sprejema prodajni oddelek podjetja

NOVOTEHNA

NOVO MESTO

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN DROBNO K R K A BREŽICE

v a b i Brežičane in okolčane v

KRKA MARKET

V NOVEM NASELJU V BREŽICAH,
ODPRTO OD SREDE 4. SEPTEMBRA DALJE

v trgovini: živila in gospodinjske potreščine, mleko, sadje, zelenjava, kruh, sveže meso itd.

v bifeju: alkoholne in brezalkoholne pijače, topla in mrzla jedila, kava ekspres.

ODPRTO NONSTOP:

trgovina in bife od 6. do 20. ure

OB NEDELJAH:

trgovina od 7. do 12. ure
bife od 7. do 20. ure

ZA OBISK SE PRIPOROČA KOLEKTIV

Prvorazredna plantažna

JABOLKA ZA OZIMNICO

lahko nabavite vsak dan na obratu Dol. Brezovica pri Sentjerneju,

kvaliteten

JEDILNI KROMPIR

sort Igor in Urgenta za ozimnico pa na obratu Zalog pri Novem mestu.

Jabolka in krompir bomo v Novem mestu strankam dostavljali na dom. Naročila zbiramo v trgovini Novo mesto (poleg gostilne Košak) in v trgovini s kmetijskim blagom v Bršlinu.

Priloga se

KMETIJSKA ZADRUGA
»KRKA«, NOVO MESTO

128-krat okrog zemlje

Tovornjaki prevozniškega in avtobusnega podjetja GORJANCI iz Stráže so prepeljali lani 159.320 ton blaga. Blago so prevažali v več evropskih držav in po Jugoslaviji ter napravili skupaj 5.144.970 km dolgo pot. Če bi to pot naredil en tovornjak okrog zemlje, bi jo obkrožil 128-krat.

Avtobusi tega podjetja so prepeljali lani 2.139.043 potnikov in porabili za to 2.044.088 km. Vsak potnik se je vozil povprečno 2,5 km. 36 avtobusov tega podjetja vozi na 26 rednih, 5 šolskih in 3 delavskih progah 60 prihodov in odhodov imajo ti avtobusi v Novem mestu.

OBVESTILO

Komisija za tehnične preglede motornih vozil pri

AVTOTRANSPORTNEM PODJETJU

»PREVOZ«
BREŽICE

obvešča

vse lastnike motornih koles - mopedov iz območja občin Sevnica, Krško in Brežice,

katerim poteče veljavnost tehničnega pregleda in prometnega dovoljenja v tem letu, da bodo

tehnični pregledi in podaljševanje prometnih dovoljenj

po naslednjem razporedu:

Občina Sevnica:

Dne 11. in 12. 9. 1968 v Krmelju na dvorišču doma Svobode od 8. do 12. in od 13.30 do 18. ure;
od 16. 9. do vključno 19. 9. 1968 v Sevnici pri delavnicah Avto-moto društva Sevnica od 8. do 12. in od 13.30 do 18. ure

Občina Krško:

Za območje KU Senovo na KU Senovo dne 23. 9. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Brestanica na KU Brestanica dne 24. 9. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Raka na KU Raki dne 25. 9. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Kostanjevica na KU Kostanjevica dne 26. 9. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Podbočje na KU Podbočje dne 27. 9. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Leskovec na KU Leskovec dne 30. 9. 1968 in 1. 10. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Krško na dvorišču ObS Krško dne 2. in 3. 10. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za vse zamudnike na dvorišču ObS Krško dne 8. 10. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure.

Občina Brežice:

Za območje KU Pišec in Bizeljsko na postaji milice Bizeljsko dne 7. 10. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Kapele in Dobova na KU Dobova dne 9. 10. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Vel. Dolina v prostorih Kovinoplast - Jesenice na Dol. dne 14. 10. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure;
za območje KU Cerklje ob Krki na KU Cerklje ob Krki dne 16. 10. 1968 od 8. do 12. ure in od 13.30 do 18. ure.

Za vse ostale krajevne urade bodo tehnični pregledi v delavnici podjetja »PREVOZ«, Brežice, vsak dan, razen sobote, od 7. do 13. ure.

KOMISIJA ZA TEHN. PREGLEDE

Čigava je ruska »Slava«?

Pri znanem tatu N. Č. so organi javne varnosti našli žensko ročno uro znamke »Slava«. Ura je ruske izdelave. Ugotovili so, da je N. Č. uro ukradel 7. julija na kopališču ob Kolpi v Podzemlju. Uro so shranili pri postaji milice v Metliki, kjer jo lastnica lahko takoj dobi.

Slabe ceste

Prebivalci Loškega potoka se pritožujejo, da so občinske ceste zelo slabo vzdržane, še slabše pa gozdne, čez katere je največ pritožb. Kmetje pravijo, da piščejejo najrazličnejše prispevke, cest pa jim kljub temu ne vzdržujejo. Trdijo tudi, da so v sosednji cerkniški občini ceste bolj vzdržane. Priloga nimajo tudi na vzdrževanje cest, ki jih popravlja Cestno podjetje iz Novega mesta.

Karteljevo: s fičkom v drevo

Zagrebian Zlatko Levanič se je 5. septembra popoldne v karteljevskem gozdu v zastavo 750 zapeljal s ceste in treščil v drevo. Skodo so ocenili na 2.000 dinarjev.

Najprej ceste, potem ostrejša kazni

Ker so za naraščajoči promet ceste v trebanjski občini zelo pomanjkljivo opremljene, je posebna komisija pregledala ceste in občinski skupščini predlagala nekatere ukrepe. Vsaj na najbolj nevarnih odsekih je treba čimprej postaviti ustrezne prometne znake in prometna ogledala, za katera naj denar zagotovi občinski cestni sklad. Predlagala je tudi dolgoročni načrt opremljanja cest, ki ga je treba urediti, kolikor bodo dopuščale možnosti.

Vas potrošniki in kupci še ne poznajo? Pokličite Novo mesto (068)-21-227!

rdečila za
ustnice in
laki za nohte

BB
BRIGITTE
BARDOT

Vlagajte pri

DOLENJSKI BANKI
IN HRANILNICI

v Novem mestu

ter pri njenih poslo-
vnih enotah v Krškem,
Metliki in Trebnjem!

VAŠA KORIST
IN ŠE
NAGRADE
POVRHU!

RES JE: DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO s podružnicami v KRŠKEM in okoliščinah v METLIKI in TREBNJEM je namenila vlagateljem vezanih vlog z odpovednim rokom nad 1 leto 30 nagrad:

- 1 osebni avtomobil »Zastava 750«
- 1 motorna kosilnica »Alpina«
- 1 šivalni stroj »Mirna«
- 2 kolesi »Pony«, Rog
- 5 mikserjev z mlinčkom za kavo
- 5 transistorjev Captaint de-luks
- 5 likalnikov z regulatorjem
- 10 jedilnih priborov za 6 oseb, »Kordun«

Pri nagradnem žrebanju bo udeležen vsak vlagatelj, ki bo imel na dan 31. X. 1968 na svoji hranilni knjižici pri banki naloženih najmanj 2.000 din z odpovednim rokom nad 1 leto. Vsak vlagatelj dobi pri nagradnem žrebanju toliko žrebni listkov, kolikorkrat izpolnjuje pogoj nagradnega žrebanja, vendar je lahko nagradjen samo enkrat.

Nagradno žrebanje bo v prostorih banke 11. XI. 1968

Občani, ne zamudite priložnosti!

DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA
NOVO MESTO

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

vpisuje:

- v tehniško šolo strojne, elektriške, lesnoindustrijske in kemijske stroke
- v ekonomsko šolo
- v dveletno administrativno šolo
- v poklicno šolo kovinarske in elektro stroke
- v osnovno šolo za odrasle (5.—8. razred)
- za ljubljansko območje bo odprt tudi popoldanski oddelček osnovne šole.

VPISUJE TUDI V TEČAJE:

- v začetni tečaj knjigovodstva in analitične evidence
- v tečaj finančnega knjigovodstva
- v tečaj tehniškega risanja
- v jezikovne tečaje slovenščine, nemščine in italijanščine
- v tečaj za skladiščenje
- v tečaj za varnost pri delu
- v tečaj za predelavce in kontrolorje v kovinski stroki
- po dogovoru organizira za potrebe podjetij izpopolnjevalne tečaje.

Vpisovanje bo trajalo do 30. septembra 1968. Dopisna oblika, kombinirana z občasnimi seminarji, je primerna za vsakogar, ker šolanje ni vezano na čas in kraj. Število kandidatov je omejeno! Pojasnila daje Dopisna delavska univerza Ljubljana, Paranova 39, telefon 316-043, 312-141 do nadaljnjega vsak dan od 6.30 do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure. Če želite pismena pojasnila in program, priložite za odgovor znamko v vrednosti 2 din.

POIZKUSITE NAŠE MESNE
PROIZVODE

In ostanite tudi njihov potrošniki!

POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- kranjske klobase
- lovsko salamo
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za hrenovke, pečenice in salade sprejemamo posebna naročila.

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE
AB Agraria
BREŽICE

OBRAT
KLVNICA
tel. 72-231

M M
Mercator

KOZMETIKA ● USNJENA GALANTERIJA ●
BIŽUTERIJA ● MOŠKA, ŽENSKA, OTROŠKA
KONFEKCIJA IN PERILO ● TEKSTILNO
BLAGO ● ŠPORTNE POTREBŠČINE ●
STEKLO ● PORCELAN ● GOSPODINJSKE
POTREBŠČINE ● ELEKTROAKUSTIČNI
APARATI ● ELEKTROGOSPODINJSKI
APARATI ● POHIŠTVO ● ŠOLSKE POTREBŠČINE

do MILIJON Sdin
KREDITA — tudi
brez porokov!

blagovnica
novo mesto

Komisija za odtujitev osnovnih sredstev pri
KMETIJSKI ZADRUGI ČRNOMELJ

razglašala, da bo

JAVNA PRODAJA
posameznih izoliranih parcel

na območju Stražnjega vrha in Dobilčke gore
v četrtek, 19. 9. 1968, ob 12. uri pri zidnici KZ
v Stražnjem vrhu.

Vse informacije dobijo zainteresirani na upravi
KZ v Črnomlju ali pri vodji DE Maverlen —
tov. Antonu Serclju.

Ponudniki morajo pol ure pred dražbo polo-
žiti 10% varščine ali barirani ček za isto
vsoto.

Stroj za denar,
kupon
zastonj!

KUPON za
40 Ndin dobite
pri nakupu pralnega
stroja GORENJE, tip 603,
KUPON za 25 Ndin pa pri nakupu pralnega
stroja GORENJE, tip 652,

v prodajalnah NOVOTEHNE v Novem mestu, Metliki in Krškem
ter v prodajalnah drugih trgovskih podjetij, ki sodelujejo z
NOVOTEHNO.

Svet

OSNOVNE ŠOLE
KATJA RUPENA
V NOVEM MESTU

razpisuje
prostó delovno mesto

RAZREDNEGA
UČITELJA
na podružnici
v Prečni

POGOJI:
končano učiteljske.
Razpis velja do zased-
be delovnega mesta.

NE HODI DOMOV BREZ
PAVLJAN

Vse informacije in preizkusne vožnje
za automobile

AUDI 60 — AUDI 1 — AUDI 80 L —
AUDI 80 VARIANT — AUDI SUPER 90

pri

AUTOCOMMERCE

LJUBLJANA, TRDINOVA 4 in pri predstavništvih
Autocommerce: Beograd — Kataničeva 18; Zagreb —
Varšavska 4; Sarajevo — Kralja Tomislava 19; Novi
Sad — Bul. M. Tita 9; Skopje — Orce Nikolov 29;
Rijeka — Račkog 28; Split — Matije Gubca 6.

	DM	Garinski in ostali stroški
AUDI 60		
Cena vozila s 2 vrati	5.300,—	13.217,90
Cena vozila s 4 vrati	5.450,—	13.784,00
AUDI 1		
Cena vozila s 2 vrati	5.580,—	14.305,10
Cena vozila s 4 vrati	6.097,—	15.045,20
AUDI 80 L		
Cena vozila s 2 vrati	5.800,—	14.758,10
Cena vozila s 4 vrati	6.307,—	15.745,75
AUDI 80 VARIANT		
Cena za osebno vozilo	6.374,—	16.821,45
Cena za dostavno vozilo	6.374,—	16.831,45
AUDI SUPER 90		
Cena vozila s 2 vrati	6.350,—	16.675,45
Cena vozila s 4 vrati	6.700,—	18.950,70

KMETOVALCI POZOR!

V Murski Soboti je konsignacijsko skladišče kmetijske zveze kmetov štajerske iz Gradca, Avstrija. - Rabljeni KMETIJSKI STROJI, TRAKTORJI, PRIKLJUČKI, KOSILNICE, ORODJE, NOVI REZERVNI DELI. - Šestmesečna garancija - Zagotovljena servisna služba. - Možen nakup na kredit. - Ogled in prodaja pod strokovnim vodstvom od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure - KIK Pomurka, obrat KZ Agromerkur, Murska Sobota, Ulica Iva Lole Ribarja 3

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 13. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.40 Dvakrat deset, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - Veterina, 12.40 Čez polj in potke, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Turistični napotki, 15.25 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Ciovek in zdravje, 18.45 Kulturni glasbus, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevcem Ladom Leskovarjem, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 14. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Čez travnike zelene, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Jože Sušnik: Možnosti za podiplomski študij v novem šolskem letu, 12.40 Narodna kola iz Srbije, 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.35 Igramo bebi! 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Sobotni večer z najzgodovinskega Borutona Mencingerjem, 20.30 Radijska igra - Wolfgang Eckert: Gospod v sivih hlačah, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 15. SEPTEMBRA: 6.00-8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Aleksander Marodić: »Vihar«, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. 10.00 Se pomnilo, tovariši... 10.35 Lojze Dolenc, 9. Kosovlovci, 10.25 Pesni borbe in dela, 10.45 Nedeljski mozaik: Lepih melodij, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. 14.00 Čez hrib in dol, 14.30 Humorska tega tedna - R. L.

Binchley: Modri narokavnik, 16.00 Radijska igra - Ciril Zlobec: »Muška leta našega otroštva«, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer«, 22.15 Srečadnji večer.

PONEDELJEK, 16. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Leon Kocjan: Čebele in njihove bolezni pred zaznamjenjem, 12.40 Igra godba mlilice iz Ljubljane, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 16.15 »Signal«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Lidijo Kodrič, 20.00 Z letošnjih, Dubrovniških poljskih iger, 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 17. SEPTEMBRA: 8.05 Operna matineja, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Helena Zgonik: Naloga in delo odbora za sadlarstvo in vinogradništvo na Goriškem, 12.40 Iz kraja v kraj, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert za oddih in razvedrilno, 15.20 Glasbeni intermezzo, 15.40 V torek na svidenje! 17.05 Igra Simfonični orkester RTV - Ljubljana, 18.15 Iz naših studiov, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Metko Štok, 20.00 Radijska igra

SREDA, 18. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.10 Kaj pojo otroci po svetu in pri nas, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Nada Puppis: Kontrola proizvodnosti krav je treba izvajati dosledno, 12.40 Slovenske narodne pesni, 13.30 Priporočajo vam... 14.35

Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Mladina sebi in vam, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Slavko Ostero: »Kret pri Savici«.

ČETREK, 19. SEPTEMBRA: 8.05 Operna matineja, 9.25 V planinski koči, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Salamun: Dopolnilni sortiment osimlin za Slovenijo, 12.40 Pihalni orkester na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbeni intermezzo, 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Četrikov simfonični koncert, 18.15 Glasba in turizem, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Alenko Pinterič, 20.00 Četrikov večer domačih pesni in napevov, 21.00 Sto let slovenske lirike

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 15. IX.
9.10 Kmetijska oddaja v madžar. štini (Beograd)
9.30 Dobro nedeljo vscimo z ansambliom Kumer in Lojzatom Slakov (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)
10.50 Prenos prireditve ob 25. letnici vstaje primorskega ljudstva (približno do 12.30) (Ljubljana)
15.15 Humorišna oddaja Vase Popovića - ponovitev (Beograd)
16.00 Reportaža iz Nove Gorice (Ljubljana)
16.45 Izgubljeni pes - iz serije Disneyev svet (Ljubljana)
17.35 Propagandna medigra (Ljubljana)

17.40 TV biro (do 18.00) (Zagreb)
18.00 TV kaspot (Ljubljana)
18.20 Jesensko spremembo - o. s. serijski film »Priroda in čem letu« (Ljubljana)
19.00 Saga o Forsythu - serijski film (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.45 Vijavaja (Ljubljana)
20.50 Zabavno glasbena oddaja - (Beograd)
21.50 Sportni pregled (JRT)
22.20 TV dnevnik (Beograd)

PONEDELJEK, 16. IX.
9.35 TV v soli (Zagreb)
10.30 Ruščina (Zagreb)
14.45 TV v soli (Zagreb)
15.40 Ruščina (Zagreb)
16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled (Beograd)
17.00 Poročila (Zagreb)
17.05 Mali svet (Zagreb)
17.30 S poti po Mehiki - II. del - Oči mehiških otrok (Ljubljana)
17.55 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.20 Propagandna medigra (Ljubljana)

18.25 V zgodnji ni receptoy - oddaja iz cikla Vzgojna problematika (Ljubljana)
18.50 Reportaža (Zagreb)
19.20 Plošča poletja - VIII. (Ljubljana)
19.35 Skrita kamera (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaja (Ljubljana)
20.35 O. Wilde: Kako važno je imenovati se Ernest - predstava SG Trst (Ljubljana)
22.35 Poročila (Ljubljana)

TOREK, 17. IX.
9.35 TV v SOLI (Zagreb)
10.30 ANGLEŠČINA (Zagreb)
14.45 TV v SOLI (Zagreb)
15.40 ANGLE ČINA (Zagreb)
17.25 KLJUČKEVE DOGODIVSČINE - lutkovna serija (Ljubljana)
17.40 TORKOV VEČER: Jože Kampač II. oddaja (Ljubljana)
18.10 V SREDISCU POZORNOSTI (Ljubljana)
18.40 ATLETIKA JUGOSLAVIJA - NORVESKA - prenos (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.40 SPORT IN TURIZEM V KRANJU - prenos s otvoritve festivala v Kranju (Ljubljana)
22.40 TRIJE DUETI IN EN SOLO - II. oddaja (Ljubljana)
23.10 POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 18. IX.
9.35 TV v SOLI (Zagreb)
17.05 MADŽARSKI TV PREGLED (Beograd)

Visoko kvalitetna sodobno embalirana

Zahtevajte jo v naši trgovini!

Novost v svetovni kozmetiki

Uporabljam **gaby's spray** za idealno pričesko zato ker...

ne masti in ne lepi las se razčesuje brez težav utrjuje in da lep sijaj pričeski

Po licenci **gaby's** FLYNN COSMETIC

ekskluzivno v Jugoslaviji proizvaja

LEK LJUBLJANA

BEKO BEKO BEKO BEKO BEKO BEKO

VELIKO ZNIŽANJE

OD 40-70% konfekcije BEKO!

moške kangarn obleke samo za 270.- Ndin
moški vistal plašči po 190.- Ndin
ženski vistal plašči 135.- Ndin
ženski moltopren plašči 137.- Ndin
ženske bluze 28.- Ndin
itd.

Vse znižano konfekcijo BEKO prodajajo: »Jelka« - Ribnica, »Trgnoprometa« - Kočevje, »Veletekstil« - Črnomelj, »Mercator« - Metlika, »Mercator« - blagovnica Novo mesto, »Mercator« - Sentjernej, »Ljudska potrošnja« - Brežice, »Preskrba« - Krško, Trg. podjetje Sevnica, poslovalnica 3 in 6, »1. junij« - veleblagovnica Trbovlje, »Potrošnja« - Zagorje, »Mercator« - Trebnje.

VSE TRGOVINE DAJEJO NA 5-MESEČNI KREDIT.

Doslej v tehniki najboljše

EMO-8

peč na olje

- učinek peči 7.500 kcal/h
- poraba olja 0,2-0,96 kg/h
- ogreva prostor do 150 m³
- priključek na dimnik: levo in zades
- termost. električni vžlg, avtomatska regulacija

Nadležne bolhe, ščurki, mravlje in drugi insekti vas ne bodo več vznemirjali, če boste uporabljali radonjine insekticide v prahu: mravocid, buhatoks in aldotoks so preizkušena sredstva z zanesljivim učinkom

Proizvaja: **RADONJA SISAK**

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 13. septembra — Filip Sobota, 14. septembra — Zdenka Nedelja, 15. septembra — Nikodem Ponedeljek, 16. sept. — Ljudmila Torek, 17. septembra — Franciška Sreda, 18. septembra — Irena Četrtek, 19. septembra — Suzana

CESTNIŠKE

Dragi mami Pavli Bukovec iz Uršnih sel iskreno čestitata za rojstni dan s najlepšimi željami Branka in Slavka.

PREKLICI

Mara Mulej učiteljica iz Gregove 3, p. Bizeljsko, izjavljam, da so popolnoma nesrečne, ne utelejane in v popolni duševni razdvojenosti izročene vse občutke o krivdi Boška Kržana, upravičena osnovno šole na Bizeljskem, za smrt mojega moša Miroslava Muleja.

Obžalujem, kar sem govorila proti Marici Ban, poštarici in Francu Gabriću, tajniku Hvala, ker sta odstopila od tožbe. Vida Mole, Skočjan.

Tončka Ambrožič iz Bereče vasi 33 obžalujem, da sem govorila o Ivanu Mojsku, da je bil v družbi,

kjer naj bi mi vzeli kolo. Objubljam, da v bodoče kaj takega o Ivanu Mojsku ne bom več govorila.

Prepovedujem vsako vojnjo in pregon živine po moji parceli ob hiši. Posebej opominjam Ivana in Pepca Barbič, Vinogradniška, Metlika, da si ne bosta več lastila pravice do tujeja zemljišča. Rudi Ramuta, Vinogradniška 29, Metlika.

Jože Piletič, Dol, Vrhpolje 30, in Karel Jankovič, Dol, Brezovica 12, Senjernerji prepovedujeta vsako pašo in povzročanje škod v našim vinogradu na Vrhpolju. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno prenesla.

KINIO

Brezice: 13. in 14. 9. meh. ital. barv. film »Obracun Polcosca« 15. in 16. 9. amer. barv. film »Divji Sami«, 17. in 18. 9. jug. film »Ko bom mrtve in bel«. Cromelj: od 13. do 15. 9. nem. jug. film »Pesem prerije«, 17. in 18. 9. amer. barv. film »Posodi mi svojega moža«. Kočevje — »Jadrani«: od 13. do 15. 9. ital. barv. film »Operacija San Genaro«, 16. in 17. 9. franc. barv. film »Vsako srečo«, 18. in 19. 9. amer. barv. film »Hodi, a ne tečja«. Konecjanec: 15. 9. amer. barv. film »Kako je bil osvojen Divji zahod« — I. del, 18. 9. »Kako je bil osvojen Divji zahod« — II. del.

Metlika: 14. in 15. 9. franc. barv. film »Zlet na Tahiti«, 18. in 19. 9. angl. film »Bunny Lake je izgubila«.

Metlika: 13. in 17. 9. franc. film »Pet fantov za Singapuro«. Mokronog: 14. in 15. 9. amer. film »Mortuar«. Novo mesto: od 13. do 15. 9. amer. barv. film »Pirat iz Moonfleet«, 16. 9. dom. barv. film »Brezje Od 17. do 19. 9. domači barv. film »Brat doktorja Homerja«.

Ribnica: 14. in 15. 9. amer. barv. film »Seks in samostojna deklica«. Sevnica: amer. film »Dva tedna v drugem mestu«. Sodražica: 14. in 15. 9. amer. film »Skrivnostna soseda«. Senjernerji: 14. in 15. 9. »Leve«. Trebnje: 14. in 15. 9. amer. barv. western film »Revolveraši iz Casca Grande«.

VAJAVANJE

Ob bridki izgubi mojega ljubega moža in očeta

JANEZA SAJETA iz Gor. Karlejevega 8

se najtopleje zahvaljujemo kolektivni SGP PIONIR Novo mesto, njihovemu govorniku, ZB Bršlin in govorniku. Enako se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnice Novo mesto, vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje in darovali pokojniku vence in cvetje. Vsem — še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Marija, hčerke Jožica, Anica in Marica, stara mama ter brata Lajca in Jože z družinami.

Ob boleči izgubi naše ljube mame TEREZIJE KUHELJ iz Dobruča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in nam stali ob strani v teh težkih dneh. Iskrena hvala vsem za izročeno uslo in pisмено sožalje. Posebna hvala za tako lepo udeležbo pri pogrebu. Vsem še enkrat lepa hvala!

Zalujoči: mož Ivan, otroci Joža, Iva in Ivan z družinami ter drugo sorodstvo.

Ob bridki izgubi dragoga moža in očeta MIHAELA KNAVSA z Veselje gore 34

se iskreno zahvaljujemo za ovtje, vence in posilovne besede ob odprtem grobu kolektivu železničarjev iz Trebnja in sekciji v Novem mestu. Enaka hvala vaščanom na vonec govor na domu in sožalje besede. Hvala tudi svravniku iz Sentupertu.

Zalujoči: žena Katarina, hči Mihaela in sin Franci z družinami, sestri Francka in Ančka z družinami, brata Jože in Franci z družinami, Franci Kristian, Mici in Angeta ter družina Pirca.

Ob hudi nesreči, ki me je doletela 19. julija letos — pogrebel mi je kozolec dvojni z vsem pridelkom žita in gospodarskim orodjem — se iskreno zahvaljujem po-

žrtvovalnim gasilcem iz Trebojega in Račjega sela, ki so bili takoj na mestu požara in so preprečili s hitro akcijo, da ni pogorelo še ostalo gospodarsko posestvo. Za hvaljujem se tudi vsem, ki so pomagali s prostovoljnimi prispevki sil z delom.

Franc Stepič, Studenc.

OBVESTILA

CEMENTNO strošno opeko dostavim takoj po 1 Ndin Milana Malena 47, Ljubljana.

ŠCETKE ZA LOSILCE in za sesalce za prah obnovi Šetarstvo Armil, Ljubljana, Tržaška 52.

GOSTILNA MARIJA ZAGORC v Dol. Stari vasi pri Sentjerneju priredi v nedeljo, 15. septembra, ob 15. uri veliko vrtno veselico. Za zabavo bo igral ansambel Lojzeta Slaka. Vabljeni!

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožefa Oerniš iz Podgora — Mira, Tončka Palič iz Črnomlja — Jesmina, Stanka Marvar iz Praproč — Irena, Zdenka Strozak iz Trebnja — Belko, Ana Kavšek iz Mirne peči — Brigito, Cecilija Krk iz Kozempija — Stefan, Marija Stukelj iz Rožanca — Marjano, Marija Horvat iz Tribuč — Marjano, Justina Molau z Rake — Mojca, Tončka Medle s Potovrha — Martina, Terezija Ciruški iz Gotne vasi — Rudolfa, Ana Glavan iz Zelarnega — Krišljana, Angela Anžur iz Roj — Vladimirja, Jožefa Kos iz Krmelja — Karmen, Gizela Avbar iz Dolnje Straže — dečka, Marija Hrovat iz Dolje — dečka, Milka Rešetič iz Grobelj — dečka, Marija Udovc iz Mihovega — dečka, Ana Metelko iz Grobelj — deklico, Vera Strajnar iz Male Bučve vasi — dečka, Milica Šugej iz Dobrvice — deklico, Zoška Brunskele iz Črnomlja — deklico, Stanislava Pelčić iz Male Bučve vasi — dečka, Lojzka Tomažin iz Gmajne — dečka, Lojzka Stepec iz Starega trga — deklico, Amalija Rožman iz Male Lahinje — deklico in Marija Horvat iz Tribuč — Marjana.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ogica Škovič iz Brežic — deklico, Marija Juratovec iz Volčjega — Brigito, Marija Kušič z Gore — deklico, Mira Kunst z Malega vrha — Marjano, Anđela Kovačič iz Javorja — dečka, Marija Jalovec iz Malega Cirnika — Roberta, Hermina Levičar s Senovega — Karmen, Edita Luket iz Brežic — Matejo, Bogdana Grivoc iz Kompolja — dečka, Marica Novak iz Senkoveca — Božidarja, Pavla Zupane iz Sevnice — Natašo, Cvotka Košar iz Črnece — Vlada, Stetka Oranjč iz Lipnice — Draga.

Straža: trečila pri silosu

Pri žitnem silosu v Straži je Franc Pezderšek iz Dolenjskih Toplic 2. septembra zvečer z osebnim avtomobilom trečel v osebni avtomobil, s katerim je Igor Gruden iz Jurke vasi zavil na desno ko silosu. Pezderšek in sopotnik sta se laže ranila, škoda pa so ocenili na 10.000 dinarjev.

Otočec: hud nesporazum

Na tretjerazredni cesti na Otočcu sta se 8. septembra popoldne zaleta avtomobilist Maks Trebušak iz Podgora pri Sentvidu in motorist (brez voziškega dovoljenja) Franc Jeglič iz Orešja pri Smarjeti. Trebušak se je peljal po levi strani, ko pa se je nasproti pripeljal Jeglič, je naglo zavil na desno. Ker je Jeglič medtem že zavil na levo, sta se vozili zaleta. Motorist je bil laže ranjen, škoda pa so ocenili na 2.200 dinarjev.

Brezovica: Zagrebčan vozil po levi

Vlado Fudorič iz Zakanja pri Ozlju se je 8. septembra popoldne peljal z osebnim avtomobilom iz Radatorčev v Bušnjino vas. Na nepreglednem ovinku pri Brezovici se je pripeljal nasproti z osebnim avtomobilom po levi strani ceste Milivoj Krnjarič iz Zagreba. Vozila sta trečli, škoda pa so ocenili na 1.700 dinarjev.

Novo mesto: kolesar v motorista

7. septembra popoldne je kolesar Jože Klančar na križišču pri bencinski črpalnici v Novem mestu izsiljeval prednost in se zaletel v motorista Jožeta Fugarja. Kolesar se je laže poškodoval.

Novo mesto: motorist v neprevledega pešca

Florjan Hren iz Ločne je 3. septembra popoldne upravidno prekal Gosto hrodelec pri MEROATORJEVEM skladišču. Z motoristom se je pripeljal Marko Pirak iz Novogaj mesta in zadel pešca. Hren se je pri padcu hudo poškodoval, motorist, ki je tudi padel, pa si je udrgnil kolo na rokah in nogah.

Gor. Vrhpolje: deček skočil pred kolesarko

Kolesarka Jožeta Kos se je 3. septembra peljala po Gor. Vrhpolju in srečala voz s konjem, ki ga je vodil Jože Cigoj. Za vozom je hodilo več ljudi. Ko se je kolesarka pripeljala do voza, je na sredino ceste prednjo prišel 9-letni Jože Bregar. Krmilo kolesa je zadelo dečka, da je padel, pa da pa je tudi kolesarka, tako da

so jo morali zaradi pretreca mošnjakov in rane na čelu odpeljati v novomeško bolnišnico.

Hrast: neprevladno prehitel voz

Peter Badovinec se je 3. septembra zjutraj peljal z osebnim avtomobilom iz Jugorja proti Metliki. Pri Hrastu je prehitel voz v trenutku, ko se je naproti pripeljal z osebnim avtomobilom Martin Molek iz Metlike. Vozil sta trečli. Poškodovali so voznik Badovinec in Molekovi sopotniki, ki so jih takoj odpeljali v novomeško bolnišnico. Škoda je bilo za okoli 6.000 din.

Neprimerna hitrost

8. septembra popoldne se je iz smari Drnovoga proti Kostanjevici peljal z osebnim avtomobilom Stanko Vidler iz Velike vasi. Pri velikem Podlogu je zaradi neprimerno hitrosti zavozil na levo stran, peljal 28 metrov po skrajnem robu ceste, nato pa se Mirnik prevrnil in obstal na njivi. Pri nesreči sta bila laže poškodovana voznik in potnica Anica Božič iz Kalc. Odpeljali so ju v novomeško bolnišnico. Na avtomobilu je za okrog 25.000 din škoda.

Zaneslo ga je v betonski steber

Franjo Frelš iz Samobora je 5. septembra zjutraj vozil poltovorna avtomobil iz Brežic proti železniški postaji. V Sentenartu mu je pripeljal nasproti motorist Gernovšek iz Podgorja, ki je v isti sem in tja po cesti. Da bi se voznik poltovornjaka izognil trčenju, je naglo zavil v levo, pri tem pa ga je zaneslo v betonski steber vrtno ograjo. Na poltovornem avtomobilu je škoda za okrog 500 din.

Srečanje na ovinku

Mopedist Lado Cigoj iz Pršenbrega se je 6. septembra zjutraj peljal iz Piršenbrega proti Globokemu. Na mopedu je peljal tudi svojo ženo. Na nepreglednem levem ovinku je iz nasprotni smeri pripeljal mopedist Franc Kos z Malega vrha, ki je vozil brez voziškega izpisa vzporedno z nemanim mopedistom. Da ne bi trčel v Kosa, je zavil na desno in zaradi pomanjkanja pedal. Pri padcu se je njegova žena laže poškodovala.

Prekucljali po nasipu

Voznik osebnega avtomobila Franc Pungertar iz Ljubljane se je 2. septembra ponoči peljal iz Sentjanja proti Krmelju. Na osrednjem ovinku pred Krmeljem je napeljal na desno čez rob ceste, se trikrat prevrnil in padel 15 m globoko v potok Gomila. Voznik so odpeljali v novomeško bolnišnico, na avtomobilu pa je za okrog 5.000 din škoda.

maloglasni

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKO pomočnico z znanjem kuhe tako sprejemam. Lado Sajc, Gorjančeva 17, Ljubljana.

ISČEM pisarsko in gospodinjstvo pomočnico z možnostjo privetvov v pisarništvu. Naslov v oglašnem oddelku (1537-68).

DEKLE in fant za kmečke dela sprejemam takoj. Jakob Bebnik, Vodnikova c. 123, Ljubljana.

SPREJMEM dimnikarskega pomočnika in vajenca. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Stanislav Arh, dimnikarski mojster, Kamnik.

SPREJMEM vajenka za izučitev krojaške obrti. Naslov v upravi lista (1544-68).

GOSTILNA na Dolenjskem išče žensko za pomoč pri strelbi. Naslov v upravi Dol. lista (1549-68).

SLUŽBO ISČE

V VARSTVO sprejemam dva otroka. Fabjan, Masne njive, blok V.

STANOVANJA

ODDAM neopremljeno sobo v Novem mestu. Plačilo za eno leto vnaprej. Naslov v upravi lista (1516-68).

BIJAKINJA išče opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1519-68).

RESEN zainteresiral želi kupiti dvo-sobno stanovanje v voščtanovanjski ali individualni hiši v Novem mestu osiroma in neposredni okolici. Kapi enako stanovanje tudi v primeru potrebe večjih ali manjših popravil ali podstrešno stanovanje. Pisništvo ob priporočaji. Ponudba oddate do 25. 9. 1968 na upravi Dolenjskega lista pod oznako: Vseživjo 1, oktobra 1968.

PRODAM množično podstrešno stanovanje v okolici Ljubljane. Stanovanje možno poyočati. Naslov v upravi lista (1542-68).

MOTORNVA VOZILA

PRODAM dobro ohranjen AMI po ugodni ceni. Sprejemam tudi ček. Informacije v Foto-tehnikel, Novo mesto.

PRODAM

ERODAM kompletno sobno in kuhinjsko pohištvo. Marija Zorko, Skočjan 3 a.

ERODAM trifazni motor za vodno črpalno za hišni vodovod, novo prebo in mlin za prosjele ter krepka (portna), širok 16 cm, dolg 12 m. Jože Plut, Rožni dol 7, Semič.

ERODAM peč »Tobia na drva in premog. Pirnat, Ulica talov 4, Novo mesto.

PRODAM rabljeni sode od 300 do 1200 l. Anžon Kump, Bršlin, Novo mesto.

»OBRTRNIK« NOVO MESTO

NUDIMO VAM UGODEN NAKUP ženskih in moških jesenskih in zimskih plaščev, ženske, moške in otroške LILION bundice v lepih barvah in modelih, več vrst damskih kostimov, otroške LILION plaščke in pelerinice ter večjo izbiro fantovskih in dekliških hlač.

Vse to dobite po znižanih cenah za 30 do 60 odstotkov.

V NOVI MODI in trgovini na Glavnem trgu.

ZAHVALA

Ob težki izgubi moža in očeta

VINCENCA BLATNIKA

iz Gor. Sušic pri Dol. Toplicah

se zahvaljujemo vsem, ki so se v tako velikem številu poslovili od njega, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala nadzorništvu proge, sindikalni podružnici IMV in kolektivu presretnice, sindikalni podružnici tovarne zdravil »Krkas« in kolektivu ampulnega oddelka Novo mesto ter sosedom in prijateljem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih.

Zalujoči: žena Veronika, sinova Vinko, Alojz in hčerka Zinka z družinami

KRI KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Surja, član Častnega podjetja Novo mesto; Franc Čebelič, Franc Pavlenič, Ciril Bašelj, Stetka Kovačič, Stanislav Plavec, Martin Rukšec, Peter Bručnik, Janez K amar, Darko Kek, Franc Zupančič, Milan Celik, Stanislav Lozar, Božidar Sotler, Milan Burger, Ivan Turk, Anica Turk in Marija D. avince, člani IMV, Novo mesto; Drago Bučar in Miha Grošelj, člani Iskre, Novo mesto; Franc Primec, član Novoteksa — Novo mesto; Anton Kastelle, član INIS, Novo mesto; Marjan Pavliha, član osnovne šole Suhur, Martin Bec, Ševčar iz Reparče vasi; Tone Gošnik, urednik Dolenjskega lista, Novo mesto; Miro Pivk, Silvo Oblak, Miro Zupančič, Rudolf Kira, Lucija Janič, Stetka Kovačič, Alojz Brule, Stetka Metlik, Mihaela Suštaršič, Anton Goršin, Milena Avšec, Olga Jakrlj, Franc Grmovšek, Cveta Kodrič, Anica Mrvič, Vida Lazar in Ivanka Gorenc, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Vinko Grm, Miha Macedoni, Edvard Jakše, Slavka Grm, Alojz Hočevar, Jožeta Pavlič, Marija Klobučar, Minka Pešič in Jože Nagelj, člani Industrije obutve, Novo mesto; Franc Medič, Slavko Pletelj in Anton Lubšič, člani Novolesa, Straža; Ivan Rolič, član občinske skupščine Novo mesto; Milan Mrak, Janko Mali in Rado Zupančič, člani UVV, Novo mesto; Rozalija Kovačič, članica Industrije obutve, Novo mesto.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konferen-ce SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bacer, Milos Jakopc, Marjan Logan, Marija Padovan, Jože Primož, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 Ndinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za izmenjav: 50 novih dinarjev (5.000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustreznega druga valuta v vrednosti 4 ameriških dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 531-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVU IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska OP »Delov« v Ljubljani